

Bojovníci 12-14

Autor: Marek Wiesenganger a kolektív

Bojovníci – program pre chlapcov vo veku 12 – 14 rokov
(1. fáza - odskúšanie a prispôsobenie miestnym podmienkam)

obsah

SLOVÁ NA CESTU...

TAJOMSTVÁ BOJOVNÍKA

Zostup do vnútorného sveta chlapcov po opustení etapy hrdinov
Príbeh bojovníka
Ciele zodpovedajúce úlohám
Aký si Ty bojovník?

PONUKY BYŤ BOJOVNÍKOM DNES

Nedostatočné ponuky súčasnej kultúry
Ponuka Boha

CESTA BOJOVNÍKA

Dôležité prvky cesty
Kľúčová prítomnosť muža
Pastier, ktorý sa stal kráľom
Nápady zo života
Stáva sa z chlapca bojovník?

ZÁVER

STRETNUTIA

Metodiky jednotlivých stretnutí

Vitaj priateľu v tomto kúsku sveta,
kam sa vyberajú tí, ktorí neprestali veriť,
že život je veľké dobrodružstvo, o ktoré sa oplatí bojovať.
Vitaj mladý muž,
ktorý sa nebojí postaviť sa zoči - voči vlastnej sile a slabosti
a vstúpiť na cestu, na ktorej sa stávaš bojovníkom života.
Vitaj medzi nami, ktorí sa snažíme žiť naplno,
ktorí sa snažíme bojovať...
Klamali by sme Ťa, keby sme Ti sľubovali niečo ľahké a rýchle.
Nie!
Naša cesta vedie do neprebádaných miest života a vlastného vnútra,
na ktorých nás čaká veľá preháňok, ale aj veľá víťazstiev...
Povstať a bojovať, to je naša cesta.
Ak si sem zavítal, pozývame Ťa teda...

Trochu zvláštne slová na úvod? Možno... Ale nejde to inak.

Tieto stránky nie sú totiž o niečom povrchnom alebo rýchlo a účinne zabávajúcom.

Sú pozvaním.

A to najmä pre Teba. Sú pozvaním na Tvoju vlastnú cestu stávania sa mužom, ktorý žije svoj život naplno.

Sú pozvaním **pre zostup do Tvojich najhlbších tajomstiev, do tajomstiev duše muža.**

Iba ak **Ty vykročíš** na túto cestu, **budeš schopný kráčať** po nej spolu s chlapcami.

Tak ako?

Ideš?

Ak áno...

Nech sa páči,

cesta začína...

ZOSTUP DO VNÚTORNÉHO SVETA CHLAPCOV PO OPUSTENÍ ETAPY HRDINOV

Čím je charakteristický život chlapca v tejto etape jeho zrenia?

Čo sa v ňom oproti predchádzajúcej časti cesty mení?

Ktoré časti duše muža sa v ňom prebúdzajú a potrebujú sa rozvinúť?

Toto sú naše veľmi dôležité otázky, pretože to, čo sa odohráva v tejto etape, ostáva prítomné v našom vnútri do konca života. Pokúsme sa najprv aspoň trochu vyjadriť, aké prvky má srdce chlapca v tejto etape premeny na zrelého muža:

Vnútna energia

Má v sebe energiu - nechce sa nudiť a hľadá akékoľvek spôsoby, ako sa zabaviť, podvedome hľadá niečo, kde by sa „vybil“ a kde by získal úspech a uznanie (môže mu postačovať aj úspech, ktorý vidí iba on - PC hra, zvládnutie nejakého vnútorného záväzku, predsavzatia).

Chce prekonávať prekážky, pustiť sa do dobrodružstva a bojovať o niečo, o niekoho.

Chce si dokázať vlastnú silu (fascinácia silou) a chce niečo významné dokázať (aspoň v očiach partie).

Chlapci spoločne ako partia chcú niečo dokázať (pred očami iných).

Nové prvky vnútorného života

Prvé náznaky „vnútorného života“ - už nielen preberá názory, postoje, ale sám chce chápať veci, začína sám uvažovať, no súčasne je naivný (argumentačnú silu má presvedčivosť slova = dobrý a jednoduchý slogan, nie vždy však ide o silu pravdy).

Kritériom správnosti sú „silné“ osobnosti (neviem, ako žije a čo skutočne robí, ale on to povedal a on je predsa niekto) alebo spoločné „povedomie“ v partii.

Komplexy - vnútorná neistota (mám na to, zvládnem to, „zapadnem“???)

Čierno-biele hodnotenie vecí, „krutá“ až egoistická spravodlivosť (keď ja som musel aj on musí a je jedno, že okolnosti sú iné, že on a ja máme iné danosti a schopnosti...).

Porovnáva realitu s ideálmi.

Nové „intelektuálne“ záujmy

Dobrodruh za tajomstvami: chce spoznávať nové svety, zaujímavosti, informácie, fascinácia možnosťami, technikou, vedou, autami, strojmi, silou, rýchlosťou.

Záhady a tajomstvá ho vťahujú.

Rozmýšľa, ako veci fungujú, chce si odskúšať, ako by to mohol spraviť.

Má kopec tvorivých nápadov.

Osamostatňovanie sa

Citové osamostatňovanie sa od rodičov, chce ísť na ulicu (pouličné partie).

Nechce byť braný ako malé „decko“, chce byť braný vážne, chce robiť niečo „dospelácke“ - mať dievča, cigaretku, alkohol.

Túžba po slobode (aj v Cirkvi).

Kriticky uvažuje o zmysle hodnôt.

Naivita

Snívanie o veľkých veciach versus „krutá realita“ (škola, povinnosti, kostol, nuda...).

Všetko sa dá, všetko pôjde, snívanie bez prevedenia do praxe (nemá reálny odhad vlastných možností a nemá skúsenosť prekážok, nechce veriť, že práve jemu by to nemalo vyjsť).

Sen, ktorý sa uskutoční bez bolesti, bude to všetko iba „super“, bez rutiny, bez potreby „nudnej vytrvalosti“¹.

Silný význam partie

Chce zvíťaziť, byť členom víťazného tímu (s tebou nehrám, ty si slabý, toho neberme, s tým nevyhráme, je pomalý...).

Partia je viac prostriedkom, aby mohol niečo zažiť, dokázať, viac je spolu niečo robiť ako spolu byť, vzťahy sú viac „funkčné“ ako osobné.

Partia sa stáva silným miestom pre zrenie v ostatných oblastiach. Chce tu mať svoje miesto (nejde ešte tak o status, rolu v partii - toto je dôležitejšie u „Objaviteľov“). Chce byť prijatý a uznávaný - hodnota osobného úspechu je často prehodnocovaná posúdením partie.

Nový postoj voči dievčatám

Túžba upútať dievča.

¹ súčasné filmy nereálne ukazujú fázu tvrdého a vytrvalého tréningu u bojovníkov, akčných hrdinov, je nereálne zvýraznená fáza zvládnutia „superzážitkovej“ akcie, stačí sa rozhodnúť a ono to pôjde (chlapec nevidí rutinu medzi tým)

Túžba „mat“ dievča (tým získava nový status - uznanie v partii), byť uznávaný u dievčat (často len skryto a keď navonok, tak skôr v rámci „frajeriny“).

Zväčša nevie mať dlhodobější vzťah (pokiaľ je zameraný na výkon, nevie ešte vyjadrovať vlastné pocity, neistý sám sebou, ide skôr o „hranie sa na vzťah“, cíti sa pri tom ako veľký).

Toto všetko je pokus opísať, aký je. No naša cesta dobrého pochopenia bojovníka tu nekončí. Potrebujeme objaviť zmysluplnú odpoveď na to, čo s tým všetkým; čo sa v nás a v ňom odohrávalo a čo sa odohráva.

K tomuto nám poslúži iný spôsob „zachytenia“ srdca muža. Preto sa spoločne pozrieme **na základný príbeh zrodu bojovníka.**

PRÍBEH BOJOVNÍKA

Filmy, knihy, dávne povesti, ale aj silné príbehy viery. Tu všade sa dá nájsť jeden zo základných obrazov muža, jeden zo základných príbehov, ktorý potrebuje každý muž začať žiť, aby naplnil svoj život.

V týchto príbehoch vystupuje chlapec/muž, ktorý **začína od nuly**. Je nikým **nepoznaný**, nikým **nečakaný**, zdá sa byť úplne obyčajným. Často je tým, ktorý je **slabý** a na začiatku **zbitý, vyhnaný, porazený**. Nevídi zmysluplné východisko.

Jeho častou prvou **motiváciou je pomsta** (teda chce použiť rovnaké zbrane na dosiahnutie víťazstva, aké použil jeho nepriateľ), ale vtedy padá a znemožňuje sa ešte viac.

V istom momente **sa ho niekto ujme** alebo **odchádza niekoho hľadať** - ten niekto je „učiteľ“, „majster“, ktorý ho **zavštie do tajov sily**, do umenia jej ovládania, používania. Muž od učiteľa očakáva, že ho naučí bojovému umeniu, aby ho mohol použiť na pomstu.

„**Učenie**“ je spojené s **tvrdým tréningom**, ktorý sa však v istých momentoch môže **javiť ako „trápny“**, „príliš normálny“ (chce príliš rýchlo získať silu, ktorou porazí tých, ktorí ho ponížili). Učenie je často **zavŕšené ťažkou, so smrťou hraničiacou skúškou**.

Normálnosť „tréningu“ vytvára **nutnosť dôverovať učiteľovi**. Takto prichádza k okamihu, kedy musí **opustiť svoju predstavu o tom, čo dosiahne**. Až vtedy, keď sa otvorí niečomu novému, začína sa učiť skutočnej sile, ktorá je spojená s „poriadkom života“, so základným postojom voči svetu a princípom harmónie. Naučí sa **chápať seba ako významnú a tvorivú súčasť sveta** (od nenávisti prešiel k solidarite so spoločnosťou).

„**Učiteľ**“ mu odovzdáva **hodnoty svojho vlastného vnútra** (aj keď ho berie spočiatku iba ako „učiteľa techniky“). „Učiteľ“ niekedy, kvôli vlastnému presvedčeniu zomiera skôr, ako je výcvik ukončený a mladý človek si musí uvedomiť, čo bolo vo výcviku **kľúčové**.²

² **najväčšia záhada vesmíru**, keď iný blízky/cudzí dáva za mňa svoj život, prítomnosť iného bojovníka, ktorý odovzdáva svoj život za mňa (v tomto je etapa bojovníkov veľmi úzko prepojená s príbehom Ježiša, s jeho darovaním života a so slávením Eucharistie ako sprítomňovania tohto obetovania sa.)

Muž, stále považovaný za nikoho, **sa vracia a postaví sa na odpor voči zlu.**

V boji s nepriateľom **opúšťa logiku hrubej sily a boja bez spravodlivosti** (nepriateľ je často falošný, používa zákerné ťahy, nedovolené zbrane, pozná jeho slabé miesta, jeho najtajnejšie a najskrytejšie tajomstvá a problémy, cez ktoré ho vie „gniaviť“). **Podstatou** jeho záverečného boja **nie je len „nová sila“, ale najmä „nový prístup“, „nové myslenie“,** nový pohľad na spôsob boja. Získal „**nové poznanie seba samého**“ (spoznal svoju slabosť a silu) a teda nepriateľ už nemá možnosť zaútočiť na slabé miesto. Často býva aj v záverečnom boji vykreslený ako niekto, kto je slabší, dokonca kto je zranený (lebo nepriateľ

použil v boji niečo nečestné). To, čo mu pomôže zvíťaziť, je schopnosť vidieť slabosť nepriateľa a nesústrediť sa len na vlastné víťazstvo **bojuje „nezaslepený“ vlastnou mocou.** Často je zobrazovaný ako ten, ktorý sa **uprostred boja koncentruje** (takmer medituje) a **musí siahnúť na dno svojich ľudských síl a možností,** do záverečného boja musí vložiť úplne všetko (má len dve možnosti: smrť alebo život).

Nebojuje za seba!!! Boj nie je pre neho prostriedkom dokázania si sily. Sila sa stáva prostriedkom pre obranu, budovanie, získanie cti, vytvorenie stavu spravodlivosti. Spolu s víťazstvom často získava aj iné „dobrá“ (postavenie, vzťahy...).

Takto vnímame základný obraz toho, kým sa chlapec v tejto etape potrebuje stať, aby splnil svoju úlohu. Preto všetko, čo spoločne prežijeme, by malo smerovať k tomu, **aby chlapci začali tvoriť a žiť svoj príbeh bojovníka.**

Tu teraz spravíme malú poznámku. **Etapa bojovníkov je poslednou etapou detstva.** Ona završuje úlohy typické pre chlapca - dieťa a **pripravuje ho tak na úplne novú etapu jeho dozrievania, ktorou je dospievanie.** Preto je príprava na dospievanie významným prvkom bojovníka. Úspešné zvládnutie jej úloh dáva chlapcovi silu zvládnuť veľmi náročné úlohy, ktoré ho čakajú v ďalšom období.

Dospievanie je niekedy chápané len ako obdobie, kedy to s ním treba „vydržať a pretrpieť“. No to by bolo strašne málo. Je obdobím veľkých a významných zmien. Preto **perspektíva a význam dospievania dávajú mnohým úlohám etapy bojovníka nový význam a silu.**

Čas chlapca - bojovníka je časom, kedy musí chlapec **jasne a silne zažiť a pochopiť svoje vnútro, zmysel sveta, prítomného Boha, a tak získať oporné body pre dospievanie.**³

Chlapec potrebuje byť **pripravený, že pôjde do niečoho neznámeho, potrebuje byť pripravený na zlyhanie.** Ak ho zlyhanie a náročnosť prekvapí, teda nechápe ich zmysel, nechápe, čo sa to deje, cíti sa byť ovládaný, vtedy môže ísť do extrémov, biť hlava - nehlava, vzdať sa bez boja, alebo zbytočne bojovať bez rozmyslu.

³ obdobou je príprava dievčata na momenty dospievania, ak jej táto príprava chýba, často prežíva dospievanie veľmi krehko a je vnútorne zraňovaná

Chlapec **by mal vedieť, čo ho čaká** (nové otázky, záujmy, pocity, veľké zmeny...). Mal by dostať kľúče, ako prejsť týmto obdobím tak, aby sa z neho nezviechal celý život, aby to bolo obdobie rastu (čo vtedy, keď mám nervy, keď sa mi brutálne nechce, keď nechápem dôvody), aké základné schopnosti, postoje ho prevedú cez „rozbúrenú rieku“.

Aká je však cesta, na ktorej sa udeje táto významná „premena“ chlapca?

Ako by sme mohli konkrétnejšie sformulovať základné úlohy a ciele tejto etapy zrenia?

Aké črty má významná rola staršieho priateľa, ktorý otvára chlapcovi nové horizonty jeho osoby a sveta okolo neho? Pokúsme postupne odpovedať na tieto otázky...

ZÁKLADNÉ ÚLOHY BOJOVNÍKA

Aké túžby hýbu srdcom chlapca v tejto etape? Aké túžby by sa mali dostať na svetlo sveta a čo im v tom pomôže a čo zabráni? Čo im dá slová a čo ich umlčí čo vdýchne život a čo zotročí?

Ako by sme teda mohli sformulovať **základné úlohy chlapca, aby rozvinul bohatstvo, ktoré sa v ňom odhaľuje?**

Ak sa dobre pozrieme na príbeh zrodu bojovníka, môžeme povedať, že chlapec **potrebuje objaviť a uveriť, že má presne to, čo je potrebné k úspešnému životu = že je v ňom sila, vďaka ktorej je schopný zvládnuť život a žiť ho naplno.**

Potrebuje:

- **Dostať nádej, že niečo vďaka svojmu „majstrovi“ môže zažiť.** Niečo, čo je spojené s neznámom a čo je v jeho očiach úžasné, o čom sníva. Dať mu to pred oči a ukázať mu k tomu konkrétne kroky. Ukázať mu cestu, povedať mu priamo, **že na to má alebo že na to môže mať.** Zdôrazniť, že „majster“ sa namáhať za neho nemôže, ale bude pri ňom stáť.
- **Nájsť prostredie,** v ktorom práve on môže čosi veľké dokázať.
- Potrebuje **objaviť svoj vlastný veľký boj.**
- **Zažiť vlastnú silu a vlastnú zmyslupnosť,** pre ktoré najväčším nepriateľom je nuda, kedy chlapec vlastne nevie, čo má robiť a do čoho sa má pustiť, keď si myslí, že je nula a že na nič nemá. To ho uzatvára a robí ho závislým na druhých. Potom mu ostáva buď ostať ticho sedieť a závidieť, prípadne sa utiahnuť do vlastného uzavretého sveta a ostať mimo partie, alebo robiť zo seba „šaša“.
- **Prejsť od snívania hrdinu, cez objavenie reálnych schopností, k nasadeniu sa pre veľmi konkrétne a významné boje.** Prejsť od slov „chcel by som niečo spraviť“ k rozhodnutiu „idem do toho“.

Preto sme **hlavnú úlohu** sformulovali nasledovne: **objaviť vlastnú silu a nájsť jej zmysel.**

Táto úloha je spojená aj zo základnými schopnosťami, ktoré pre jej úspešné zvládnutie potrebuje chlapec rozvíjať:

- **vnímať posvätno:** Ísť od povrchu do hĺbky veci = otvoriť sa pre rozmer tajomstva a posvätnosti seba a sveta
- **rozvinúť silu:** Vydať sa na cestu od nevyužívania možností a schopností k ich realizácii = objaviť svoju silu (telo, srdce) a spôsoby, ako ju dobre používať a kultivovať⁴
- **zvládnuť úlohu:** Opustiť postoj ľahostajnosti, prijať výzvy života a nasadiť sa za niečo významné = objaviť a nasadiť sa pre zmysluplnú a významnú úlohu, pre ktorú sa oplatí prinášať obeť a znášať bolesť
- **stávať sa priateľom:** Vyjsť zo zameranosti na seba a vojsť do spájania síl = stať sa hodnotným členom spoločenstva, ktoré sa o niečo dobré snaží

Aké ciele by mohli týmito úlohám zodpovedať v jednotlivých rozmeroch života?

CIELE ZODPOVEDAJÚCE ÚLOHÁM

Skôr ako sa pokúsime sformulovať základné ciele pre jednotlivé rozmery života, je podľa nás významné uvedomiť si, že **štyri vyššie spomenuté základné schopnosti sú prítomné v každej oblasti života**, ktorú potrebuje chlapec rozvíjať, aby objavoval svoju silu a nachádzal jej zmysel. Ony tvoria akoby základné okamihy jeho vnútornej cesty. V každej jednej oblasti totiž potrebuje

- cez úlohu, ktorá sa mu ponúka (3. schopnosť),
- a uprostred spoločenstva a kvôli nemu (4. schopnosť),
- objavovať vlastnú hĺbku a posvätnosť (1. schopnosť),
- a vďaka tomuto objavu sa rozhodnúť pre rozvoj vlastnej sily (2. schopnosť),
- aby bol pripravený postaviť sa životu s jeho výzvami zoči-voči a vytváral tak nový svet (3. schopnosť).

Teraz môžeme ukázať, čo by mohli tieto základné schopnosti znamenať v jednotlivých rozmeroch zrelosti:

Rozvoj osobnosti – objaviť vlastný život a dať mu zmysel

Otvoriť sa vlastnej sile a rozhodnúť sa pre tréning (uvedomiť si, že som obdarovaný schopnosťami, ktoré sú významné).

- Rozvoj schopnosti kladenia otázok, hľadanie súvislostí a zmyslu.

⁴ to sa stáva vtedy, keď sa angažuje v niečom, čo má hlbší zmysel, ak robí iba „haluze“, často hodnotí svoje danosti cez pocit - „bola to riadna haluz“, ale to je príliš pocitové, nedáva mu to pocit stálejšej hrdoosti

- Začať cestu do svojho vnútra.
- Pomôcť mu poznávať seba.
- Uvažovať nad životom a riešiť jeho rébusy.
- Robiť prvé kroky svojho osobného príbehu, vnímať svoj život ako súvislý celok.
- Začať uskutočňovať svoj „dávny sen“ – svoj príbeh, uvedomiť si najväčšie výzvy (zvládať pokušenie moci, pohodlia a sebeckého sexu) a pozitívne na ne odpovedať.
- Rozvoj schopnosti plniť si povinnosti.
- Otvárať svoje vnútro osobám, ktoré mu môžu pomáhať ísť do hĺbky života.

Sociálny rozvoj:

Objavovať vlastnú **významnosť pre partiu** a rodinu, v ktorej žijem (z vedomia významnosti sa rodí zmysel poslušnosti, prijatie zodpovednosti, dôvera v konanie v prospech daného spoločenstva).

- Naučiť sa počúvať, vnímať a rešpektovať druhých.
- Rozvíjať schopnosť spájať silu a vytvárať pevné spoločenstvo.
- Odstraňovať zo svojich postojov to, čo narušuje silu a jednotu spoločenstva.
- Rozvoj obety pre konkrétnu osobu a pre spoločnú vec.
- Rešpektovať autoritu, ktorá za neho a jeho skupinu nesie zodpovednosť.

Rozvoj osobnej spirituality:

Zostupovať **k prameňom vnútornej sily** a učiť sa z nich **čerpať**.

- Rozvíjanie vnútorného sveta v prírodnom prostredí základných živlov (noc v lese, oheň, prúd rieky, zem – putovanie naboso).
- Schopnosť vytvárať si priestor pre posvätné momenty vo svojom osobnom živote.
- Objavovať význam rozhovoru srdca (modlitby) pre nachádzanie vlastnej tváre a objavovanie najväčších odpovedí o živote.
- Rozvíjanie schopnosti vnútorného stíšenia a prehodnocovanie vlastných činov.
- Učiť sa vnímať svoj život z pohľadu víťazstiev a prehier.
- Objavovať príbeh Ježiša ako muža bojovníka (zomierajúceho a vstávajúceho, odmietaného, ale bojujúceho), ktorý sa rozhodne proti všetkému neľudskému a pre lásku až po obetu vlastného života.
- Objavovať Boha ako darcu sily.

Vytváranie kultúry života:

Objaviť a prijať **princípy harmonického a hodnotného života**.

- Vďačnosť a úcta voči tým, ktorí tu boli predo mnou.
- Rozvíjanie vzájomnej vnímavosti, pomoci a boja ako predpokladov a ovocia slávenia Eucharistie.
- Rozvíjanie schopnosti pomenovať vlastné zlyhania a otvoriť sa odpusteniu.
- Rozvíjanie schopnosti odpúšťať a zmierovať sa, aby sa obnovili narušené putá partie.

Nasadenie pre lepší svet:

Uvedomiť si **vzácnosť života** a prijať **poslanie chrániť a rozvíjať život** (až do krvi).

- Rast vo vedomí vlastnej hodnoty a schopnosti meniť život okolo seba.
- Bojovať za to, čo je cenné a brániť to pred odcudzením.
- Skúsenosť konkrétnych aktivít.

V tomto všetkom ide o zrod srdca bojovníka, ktorý sa nezastavuje pred žiadnou ťažkosťou, je schopný bojovať a prinášať obeť.

AKÝ SI TY BOJOVNÍK?

Keďže tieto stránky sú v prvom rade ponukou pre Teba, aby si vnímal svoju hodnotu a veľkosť, ak chceš, skús nájsť odpovede na tieto otázky:

- Zažil som vo svojom živote prítomnosť „majstra“? Čomu ma naučil?

- Čo mi pomohlo pripraviť sa na dospievanie?

- V čom je moja sila a v čom je moja slabosť?

- V akých okamihoch si uvedomujem, že som dôležitý pre život?

- O čo bojujem?

- Ktoré úlohy etapy bojovníka som zvládol a ktoré ostali nerozvinuté?

Ponuky byť bojovníkom dnes

Uvedomujeme si, že etapa bojovníka je veľmi významná pre dozrievanie chlapca na muža schopného žiť naplno vlastný život.

A preto sa nám zdá dôležité vnímať, **aké ponuky a priestor vytvára súčasný svet pre to, aby sa sila a energia, ktoré sú v chlapcovi, mohli rozvíjať správnym smerom a aby sa otváral hlbokým pravdám o vlastnej hodnote a dôležitosti pre spoločenstvo, v ktorom žije.**

Rovnako významné je podľa nás aj to, **ako sa Boh, ktorý sa zjavil v Ježišovi, pozerá na srdce chlapca.** Aký obraz Boha je v danostiach chlapca zakódovaný a aká je Božia odpoveď na to, kým sa má chlapec stať, aby naplnil úlohy ukryté v jeho vnútri.

Kto z predstaviteľov spoločnosti prejavuje záujem o chlapcov?

Kto im dáva pocítiť, že sú dôležití a že ich zrenie nie je len ich osobnou vecou, ale má hlboký význam pre ľudí okolo nich?

Aké vzory muža ponúkajú dnešné filmy, knihy, hudba...?

Aké očakávania má spoločnosť od chlapcov „stretko“?

Súčasná **spoločnosť prináša mnoho technických vymožeností**, vytvára **vysoký štandard života**, vytvára **mnoho možností** pre profesionálny rast... Má teda mnoho pozitív. No okrem toho, ak sa kriticky pozrieme na kultúru, v ktorej sme ponorení, môžeme s ľútosťou konštatovať, že:

- Siedmak - ôsmak **nemá v očiach dospelaj generácie nejakú významnú hodnotu** (je braný ako „decko“).
- V našej kultúre **nie sú prítomné spoločenské momenty**, v ktorých by boli **chlapci vyzdvihovaní** a braní ako významní.
- **S chlapcami sa nepočíta**, že môžu niečím významným prispieť pre život dospelého občianstva.
- Mladí majú veľa priestoru pre život vo virtuálnom svete, ktorý sa dá vypnúť a zapnúť podľa ich túžob, kde sa nemusia reálne konfrontovať s problémami (môžu pred nimi uniknúť). **Vnútro mladých je často naplnené nereálnymi zážitkami**, ktoré naplnia fantáziu, ale **nedávajú reálnu predstavu o svete**, hodnotách a nenechávajú čas na normálne zážitky.
- Filmy a médiá predstavujú **úspechy a víťazstvá, ktoré sú pre „deti šťasteny“** (víťazstvo je často získané bez námahy, v duchu hesla: „prišiel a zvíťazil“; predkladá príklady rýchleho získania šťastia a uznania).
- **Kultúra nedáva hlboké odpovede** (nezamýšľa sa a nepozýva na cestu hľadania) a vytvára mnoho protirečení (napr. buď sám sebou X buď „in“ (= prispôsob sa)).
- Je v nej silno prítomný **rozmer ziskovosti**: kým z teba niečo nemám, tak nie si pre mňa zaujímavý, kým nebudeš môcť ukázať svoj výkon v číslach a zisku, nie si dôležitý.
- **Vlastné pohodlie sa stáva základným kritériom rozhodovania**. Chlapci strácajú schopnosť namáhať sa kvôli dobrodružstvu.
- **Energia**, ktorá v chlapcoch je, **nenachádza prirodzené prostredie na uvoľnenie a usmerenie** (školské prostredie požaduje disciplínu a poriadok; doma prevažne sedavá činnosť, sídlisko dáva málo ponúk na tvorivé a radostné vybláznenie sa).

...

V takejto kultúre je **zvládnutie základných úloh bojovníka veľmi náročné, niekedy priamo až nemožné**. Potom sa často stáva, že chlapci v danej etape:

- *Majú povedomie vlastnej neschopnosti.*
- *Unikajú pred náročnými úlohami, sú uzavretí.*

- Pre získanie uznania klamú alebo podvádajú.
- Hľadajú náhradné stimuly zvyšovania sebavedomia.
- Hľadajú adrenalín a dobrodružstvo v robení „blbostí“ a bez ohľadu na dopad pre spoločnosť (hádzanie nákupného košíka z mostu do rieky, natáčanie na mobil „vytočenie“ učiteľa, ponižovanie mladších...).

PONUKA BOHA

Aký obraz Boha je v danostiach chlapca zakódovaný a aká je Božia odpoveď na to, kým sa má chlapec stať?

Ako sa Ježiš, ktorý nám zjavuje, kto je naozaj Boh, pozerá na srdce chlapca?

Aká je Božia cesta pre chlapca, v tejto etape jeho zrenia, aby sa z neho stával skutočný muž schopný žiť naplno, pokračovať v tvorení sveta, schopný bojovať o dobro a chrániť ľudí okolo seba?

Chlapec na obraz Ježiša

Naším základným presvedčením je skutočnosť, že chlapec, hoci ešte nie je plne rozvinutým mužom, v sebe **skrýva a súčasne aj zjavuje osobu Ježiša**. Sme teda presvedčení, že to, čo sa v ňom v tejto etape prebúda a čo potrebuje byť rozvíjané, je „svätou“ vecou a že **príbeh Ježiša je cestou, na ktorej chlapec nájde svoju plnosť**. Aby sa stal skutočným bojovníkom, **potrebuje sa stretnúť s Ježišom!** Potrebuje sa vďaka nemu objaviť a rozvinúť!

Znamená to, že **energia, sila a všetky schopnosti, ktoré sú v ňom, sú Božím darom a milosťou** a nie ničím, čo treba potlačiť. No súčasne platí, že ak nenájdu správnu cestu na svoju realizáciu, tak sa môžu obrátiť proti samotnému chlapcovi a spôsobovať mu veľké problémy (a následne aj jeho okoliu). Jeho chuť žiť, objavovať, víťaziť, bojovať sú preto súčasne darom, ale aj najväčšou výzvou. Ich správne zvládnutie je cestou jeho svätosti.⁵

Ježiš - vrchol sily a života

Ak sa dobre pozrieme na to, ako sa **Boh** postupne zjavuje, môžeme jasne vidieť, že je ten, ktorý má úžasnú silu a moc. Je **prameňom života. Je darca všetkej sily a životnej energie**.

Pohľad na divoký svet zvierat, na silu živlov, na obrovské energetické sily skryté v celom vesmíre, ale súčasne na krehkosť kvetu, krehkosť dieťaťa nám dávajú aspoň trochu tušiť, aká neopakovateľná a fascinujúca je sila nášho Boha.

⁵ Míni poznámka: príbeh svätosti Dominika Savia je často vykresľovaný ako príbeh „svätuškára“, zbožného chlapca, ktorý má anjelskú tváričku, je vzorný žiačik, plní si presne všetky povinnosti, je sväto poslušný, zbožný...

V takomto obraze o Dominikovi však chýbajú niektoré veľmi dôležité fakty. Napr.: Dominik bol cholerik, rád súťažil a bojoval, vedel sa veľmi rozčúliť a stálo ho veľmi veľa, aby ostal pokojným, musel veľmi bojovať o svoju čistotu, jednou z jeho najvýznamnejších daností bola schopnosť byť priateľom, bol jedným z najaktívnejších animátorov v oratku, pri ktorom sa život hýbal, vedel bojovať o dobrú vec... Príbeh Dominika je viac príbehom chlapca bojovníka ako pokojného anjelika.

No úplným **vrcholom akejkolvek sily a života je láska**. Ona je najsilnejšia. Ona prekonáva zákonitosti fyzikálnych zákonov, ona je schopná premieňať život. **Vrchol Božej moci je v jeho dávaní sa a je v jeho záchrane človeka**.

Preto sa všetky **roviny sily a života spájajú a naplno uskutočňujú v príbehu Ježiša**. Na Jeho obraz bol stvorený celý svet a súčasne On je ten, kto celému svetu dáva novú tvár a pozýva k novému spôsobu života.

Pozn. Toto od nás požaduje, aby sme mali dobre premeditovaný a prežitý príbeh Ježiša, ktorý je schopný bojovať o život priateľov aj nepriateľov až po obeť vlastného života, je schopný prijať „odpis“ a podržať druhého, je schopný zastať sa slabého a „odpísaného“, pomáha povstať k novému životu a chráni skutočné dobro. Je to skutočne neopakovateľný príbeh muža, ktorý bojuje proti všetkému nefudskému a súčasne chráni každý prejav života.

Súčasne s tým je potrebné, aby naše náboženské prejavy na „stretku“ neukazovali Ježiša a Boha ako „suchára“, ktorý vôbec nerozumie životu.

Pozvanie byť silným a účasť na tvorení sveta

Prečo pokladáme za dôležité tieto „pravdy“ našej viery?

Lebo chlapec v etape bojovníkov potrebuje **objaviť, kto je prameňom jeho sily a všetkého, čo v ňom túži bojovať a víťaziť**. Potrebuje **byť očarený tým, kým je a kým sa má stať**. Potrebuje byť **očarený možnosťami, ktoré sú v ňom ukryté** a ktoré potrebujú uzrieť svetlo sveta. Potrebuje **sa objaviť ako súčasť sveta**, v ktorom majú jeho schopnosti dôležité miesto.

Chlapec - bojovník teda potrebuje **objaviť, že je niekým pozvaný do boja**. Že je pozvaný byť súčasťou niečoho veľkého, aby svoje poslanie zvládol.

Potrebuje **objaviť, že má účasť na Božej moci a živote**, že život a sila, ktoré sa v ňom rodia, sú darom Boha.

Potrebuje objaviť, že je **pozvaný „sediť po pravici Boha“ a prehovoriť k životu, že má výsadu byť pri Tom, kto „tvorí“ svet** a mať účasť na stvorení sveta! Chlapec potrebuje vnímať, že má možnosť vlastniť, spravovať a starať sa o svet!

Potrebuje **objaviť Ježiša ako muža, ktorý zjavuje vrchol sily a života** a ktorý ho pozýva na cestu stávať sa skutočným mužom.

Toto je cesta objavovania vlastnej identity, ktorej základom je dar, ktorý v ňom je bez toho, aby si ho musel zaslúžiť, ale ktorý súčasne pozýva k tomu, aby ho rozvíjal. Boh v Ježišovi dáva chlapcovi identitu tým, že mu dáva miesto a moc, ktorá je v jeho vlastných rukách, dáva mu schopnosti (kompetencie) a možnosti riadiť a rozvíjať svet (Boh mu dáva niečo výsostne Božie).

Pozvanie objaviť princípy sily (získať múdrosť srdca)

K tomuto všetkému by sme mohli dodať ešte jednu vec, ktorú vnímame ako významnú odpoveď Boha na to, kým chlapec v etape bojovníkov je a kým sa má stať.

Ak si spomínaš, v príbehu bojovníka (2.2 Príbeh bojovníka) sme hovorili, že podstatou zrodu bojovníka nie je len objavenie a osvojenie si techník boja, získanie nových zručností, novej sily... Boh sa nezjavuje v chlapcovi iba cez jeho schopnosti a silu.

Zrod bojovníka v sebe ukrýva nové chápanie seba samého, nový pohľad na život, nové chápanie toho, čo je dôležité a pre čo sa oplatí vložiť sa do toho celý.

Je to **o pochopení poriadku života.** V tomto spočíva skutočná **múdrosť srdca, vďaka ktorej chlapec vie rozlíšiť, čo je dobré a čo je zlé,** čo treba v živote rozvíjať a čo treba odstrániť, na koho strane bojovať a v čom spočíva zmysel boja.

Chlapec je Bohom **pozaný vnikať do tajomstiev života,** je pozvaný, **aby chápal základné pravidlá života.** Aby rozumel pravidlám života, aby vedel, za akých podmienok sa skutočne vyhráva a kedy sa prehráva.

Význam tejto úlohy sa ukazuje ešte viac, keď si uvedomíme, že za krátky čas chlapec nastúpi cestu puberty, ktorá bude znamenať cestu pochybnosti a hľadania nových základov. Je preto dôležité, aby v tejto etape zažil skúsenosť zmysluplného sveta a aby objavil základné princípy šťastného života.

Chlapec potrebuje zažiť zmysluplný a normálny poriadok života, lebo iba v ňom sa môže skutočne objavovať, spoznávať a rozvíjať. Iba **keď sú jasne určené hranice, je možné „merat“ svoje schopnosti** a svoj výkon (a tak získavať rukolapnú skúsenosť vlastnej hodnoty). V chaose, podvádzaní, neporiadku síce môže byť „haluz“, ale chýba pevné kritérium na hodnotenie toho, kým naozaj som a čo skutočne dokážem.

Akú odpoveď nám teda ponúka Boh?

- *Kedy sa Boh špeciálnym spôsobom zjavuje ako ten, ktorý rozumie životu a ktorý odhaľuje tajomstvo šťastného života?*
- *Kedy sa Boh zjavuje ako záchranca, ktorý bojoval, bojuje a zaväzuje sa navždy bojovať za svoj ľud?*
- *Ktoré slová zjavujú Boha ako toho, ktorý je naplno nasadený pre život?*
- *Ktoré slová Boha sú slovami bojovníka s „mocnou pravícou“?*
- *Ktoré slová Boha majú v sebe silu vytvárať svet, v ktorom môžeme žiť svoj život bez strachu a v slobode rozvíjať dary, ktoré sú v nás?*

Tieto všetky otázky nás privádzajú k tajomstvu opradenej udalosti v kolobehu života, kedy sa **Boh zjavil na jednej hore a opäť prehovoril k svojmu ľudu.**

Je to udalosť zmluvy na Sinaji, počas ktorej Boh odovzdal ľuďom **slová zmluvy života.**

A hoci sa táto zmluva bežne nazýva „Desatoro“ a chápe sa ako základné Božie prikázania, ktorými nás Boh usmerňuje, aby sme žili podľa jeho vôle, pre nás je **o niečom oveľa, oveľa hlbšom...**

Nie je v prvom rade o tom, čo máme robiť, ale o tom, **aký je náš Boh a kto naozaj sme my sami!!!**

Je o Bohu, ktorý **pokračuje v tvorení sveta** tým, že hovorí (na začiatku Sv. písma, kde je zachytené, ako Boh stvoril svet, sa jasne hovorí, že „Boh povedal..... a stalo sa“).

Je o Bohu, ktorý **nie je ako „iní bohovia, ktorí pomôcť nemôžu“**, ale je o Bohu, ktorý **zachránil ľudí** z otroctva, z miesta, kde boli ich dni jasne spočítané a kde ich čakali iba trápenie a smrť.

Je o Bohu, ktorý **chcel, aby ľudia žili naplno**, a preto ich oslobodzuje a chráni od každého, kto im chce zle.

Je o Bohu, ktorý **vytvára podmienky pre slobodný a šťastný život.**

Je o Bohu, ktorý až tak **dobře rozumie životu** a jeho hodnote, že ho vytvára (ak nejaký človek nerozumie svetu okolo seba, vytvára chaos, napätie, ničí ľudí okolo seba...) a že sa zaväzuje ho tvoriť a živiť sám sebou (Ježiš v Eucharistii).

Je o Bohu, ktorý **sa zaväzuje k vernosti voči slobode a šťastiu človeka.**

Je o Bohu, ktorý vytvára (bez ohľadu na to, aký je človek) svet, v ktorom človek môže byť sám sebou (pretože Boh je verný, jeho slovo ostáva v platnosti, aj keď je človek mimo). Človek teda žije vo svete vytvorenom Božím slovom (= vo svete, ktoré je zhmotnením Slova Darcu!!!). Aj vtedy, keď svojim životom ničí svet, nech by urobil čokoľvek, svet okolo neho bude znakom vernosti Boha.

Je o Bohu, ktorý ho nechce udržať „doma“, pri ktorom **dôvera a poslušnosť sú pozvánkou do dobrodružstva** a nie do „nudy“ (Boh, ktorý prichádza s prekvapivou ponukou nového života).

Táto zmluva života a takýto Boh nám odhaľujú najhlbšie pravdy o nás samých a o našich možnostiach.

Sme presvedčení, že **sila, srdce a danosti chlapca sú sprítomnením takéhoto Boha** a že iba vo vzťahu s takýmto Bohom dokážeme byť naplno sami sebou.

Sme presvedčení, že iba vo svete, ktorý stojí na princípoch zmluvy života, je možné žiť naplno a že **v iných svetoch iba „živoríme“, „nudíme sa“ „strácame čas“...**

Pre takýto svet sa oplatí stať sa bojovníkom.

Chlapec je teda pozvaný **objaviť sám seba a svoju hodnotu uprostred sveta, ktorý je Božím**, je pozvaný objavovať Boha, ktorý rozumie životu a ktorý ho chce naplno rozvíjať a nie ho potláčať (ako často môžu vytvárať dojem niektoré náboženské praktiky).

Chlapec je pozvaný **objaviť Ježiša ako Boha, ktorý bojuje o život, až po úplné sebadarovanie (Eucharistia)** a prijať pozvanie bojovať spolu s Ním.

V tomto spočíva **Božia odpoveď** na to, kým chlapec - bojovník je a kým sa má stať.

Má v sebe rozpútať život, objaviť Jeho pramene a pochopiť Jeho zmysel.

Cesta bojovníka

V tejto kapitole Ti predstavíme konkrétnu cestu zrenia, ktorú navrhujeme pre etapu chlapcov bojovníkov, aby mohli objaviť vlastnú silu a jej zmysel a prekonať tak všednosť vlastného života, ktorej ovocím je nuda a „zakrpatenosť“.

DÔLEŽITÉ PRVKY CESTY

Najprv skúsime v niekoľkých bodoch vyjadriť atmosféru celej cesty.

Cesta ponuky oslobodenia (exodu)

Základná dynamika bojovníkov je cesta oslobodzovania („exodu“). Čo to znamená?

Chlapec v tomto veku je v podobnej situácii ako Izraelský národ, ktorý žil v otroctve, v ktorom nemohol realizovať to, kým bol, ale musel sa iba podriaďovať cudzím a manipulujúcim mocnostiam. V istom okamihu nastal čas, aby prestal len snívať o krajšom živote a odvážne uveril slovám, ktoré mu priniesol Mojžiš. Izraeliti potrebovali uveriť, že cez Mojžiša k nim hovorí Boh a že to, o čo ide Bohu, je pre ich dobro.

Znamená to, že chlapec má úlohu **opustiť stav, v ktorom sa o nič vlastné poriadne nesnažil**, kedy žil len tak, zo dňa na deň. Má **oslobodiť sily, ktoré sú v ňom**. Má vyjsť zo „zeme smrti“ = zo zeme, v ktorej je nikto, kde nie je vo svojej koži, no nevie to sám riešiť. Preto potrebuje vstať a vydať sa na cestu, potrebuje uveriť vodcovi a opustiť základné istoty väzenia.

Na ceste chlapec môže často kolísať medzi snahou navrátiť sa k „pohodliu“ otroctva (podobne ako Izraeliti, ktorí v náročných situáciách spomínajú len to, ako im bolo v Egypte dobre - „plné hrnce“ v zemi, ktorú opustili) alebo tiež nedôverovať „Bohu Otcov“, že to s Ním myslí dobre. Môže byť tiež v pokušení získať nejakú magickú silu (o tomto bolo egyptské božstvo), ktorá by

mu pomohla ľahko a bezbolestne vyriešiť všetky problémy a námahy, ktoré ho stretávajú. Chcel by mať moc, ktorú by mal vo svojich rukách (podobne ako Izraeliti zlaté teľa) a ktorú by mohol využívať podľa svojich túžob.

Cesta príbehu muža

Ďalším významným prvkom našej cesty je presvedčenie, že **stať sa zrelým mužom je možné iba vďaka prítomnosti zrelého muža.**

Znamená to, že chlapec nájde sám seba a svoju cestu vďaka tomu, že **pôjde po ceste s iným mužom, že sa nechá vtiahnuť do jeho príbehu, že spolu s ním a vďaka nemu prežije okamihy jeho dozrievania**, objavovania vlastnej sily a jej zmyslu a súčasne spolu s ním spozná, v čom spočíva skutočné realizovanie vlastnej sily. Spolu s ním teda objaví základné pravidlá života spoločenstva a sveta, základné pravidlá získania skutočného víťazstva.

Súčasťou tohto príbehu bude cesta od nepoznaného a v očiach druhých nie príliš významného chlapca k chlapcovi, ktorý si vie primerane k schopnostiam zastať miesto v širšej spoločnosti.

Cesta spoločenstva

Etapa bojovníkov je etapou, ktorú nie je možné prejsť mimo partie, pretože **bojovníkom sa muž stáva uprostred konkrétneho spoločenstva a pre konkrétne spoločenstvo.**

Bez druhých nie je možné zažiť mnohé skúsenosti, dobrodružstvá: potrebujú sa podržať, vytvoriť spoločnú atmosféru, zažiť vzájomnú pomoc.

Bez druhých sú zážitky a dobrodružstvá nevyvovedateľné - v tom, že sa opäť a opäť pre rozprávajú zážitky, vytvára sa spoločný poklad (kronika, truhlica „stretka“?), príbehy, ktoré tvoria nielen históriu, ale aj povedomie spoločných hodnôt, spoločnej identity a spolupatričnosti.

Skupina je cestou a prostredím, v ktorých sa chlapec stretáva s novým životom, novým chápaním a prežívaním obyčajného života. Zázemie a priateľstvo sú pevným pozitívnym východiskom a zdrojom motivácie a radosti. Solidarita a vzájomná pomoc v skupine je základným predpokladom pre zažitie základných skúseností bojovníka.

Cesta dobrodružstva

Kto žije s chlapcami v tejto etape ich dozrievania vie, čo nimi veľmi hýbe. Dobrodružstvo, zážitok, tajomstvo, adrenalín, súťaž, túžba bojovať a víťaziť... A hoci sú to v očiach „dospelákov“ často malicherné veci (napr. obyčajný futbal, hra...), chlapec je schopný dať sa do nich naplno. Sme presvedčení, že chlapec potrebuje **objavovať a prežívať svet, ktorý ho provokuje, aby sa do toho vložil úplne celý, ktorý vytvára priestor dať zo seba všetko.** Chlapec potrebuje zažiť vlastnú silu, vlastnú zmysluplnosť, a preto jedným z najväčších nepriateľov je nuda. Keď

chlapec vlastne nevie, čo má robiť, do čoho sa má pustiť, keď si myslí, že je nula, že na nič nemá. Toto ho uzatvára a robí ho závislým na druhých, potom mu ostáva buď ostať ticho sedieť a závidieť, prípadne sa utiahnuť do vlastného uzavretého sveta a ostať mimo partie, alebo robiť zo seba šaša.

Dobrodružstvo je teda v tejto etape **základným prostriedkom rastu**. Stať sa bojovníkom a naplniť úlohy etapy sa nedá inak, ako len v skúsenosti dobrodružstva. Nie je to totiž možné iba tak, že o tom všetkom hovoríme. Jedinou cestou je skúsenosť, v ktorej je samotný chlapec hlavnou postavou.

Preto tajomstvo dobrodružstiev a aktivít, ktoré ponúkame, musia **chlapcov provokovať a motivovať**. Chlapci potrebujú vnímať, že sú pozývaní do niečoho, čo ich vŕhne, čomu nemusia rozumieť, ale dáva im nádej, že čosi silné zažijú. Nemožnosť zúčastniť sa by chlapci mali vnímať ako stratu.

Potrebujú **byť prekvapovaní až šokovaní ponukami a dôležitými úlohami, ktoré im dávame**. Zodpovednosť za zvládnutie konkrétnych úloh im vytvára jasnú a overiteľnú skúsenosť o ich schopnostiach a o dôvere, ktorá im je skrze danú úlohu zverená.

Pre úspešné zvládnutie základných úloh bojovníka je tiež potrebná reálna spätná väzba, ktorá sa odohráva v dôležitých okamihoch (napr. pred výpravou, pri oslave) a ktorá nemusí byť vždy len pozitívna (pochvala), ale tiež by nemala byť „zabíjajúca“.

*Pozn. V etape bojovníkov je dôležitá **prítomnosť tajomstiev**, pretože dávajú celej ceste atmosféru vzácnosti a posvätnosti.*

*Na celej ceste zrenia bojovníka sú veľmi významné okamihy, kedy **animátori odovzdávajú chlapcom poklady svojho života**, ktoré budú aj samotní chlapci takto chápať. Animátor by mal byť pre chlapcov strážcom tajomstiev, pokladov, sveta, do ktorého dáva šancu vstúpiť. Mal by byť nositeľom a ochrancom podmienok, vďaka ktorým a skrze ktoré sa tento „nový“ svet realizuje. Mal by do života chlapcov prinášať niečo nové, o čo súčasne musia bojovať.*

Treba dávať pozor, aby sa niektoré slová nestali všednými, aby niektoré dôležité okamihy neboli brané povrchno (napr. aby sa slovo bojovník nebralo na ľahké váhu alebo aby úlohy a výpravy neustratili čaro niečoho veľmi vŕhajúceho a vyzývajúceho).

*Toto všetko vyžaduje v istých okamihoch **vytvoriť atmosféru významnosti danej chvíle**, ktorá si od chlapcov vyžaduje schopnosť počúvať a ktorá aj od samotných chlapcov požaduje schopnosť prehovoriť a vyjadriť svoj postoj (napr. ich so všetkou vážnosťou niekedy pozývame do rozhodovania, alebo v okamihoch rituálov musia niečo vyjadriť...)*

*Rovnako je veľmi dôležité, **aby „stretko“ malo svoje vzácne tajomstvá**, ktoré si dobre stráži (tajné miesta, tajné úlohy, tajné písmo...).*

Cesta boja a hraníc života

Kto zažil niečo z cesty bojovníka vie, že **táto cesta často vedie cez skúšky, do ktorých sa treba vložiť úplne celý** a aj napriek tomu nemusia byť zvládnuté úspešne. Pretože ak by sa niekto snažil obchádzať možnosti zlyhania, nikdy nebude pripravený na skutočný boj o život.

Kým sa chlapec bude viac starať o svoje pohodlie, príjemný pocit, vlastnú prestíž ako o skutočné dobro svojich priateľov a sveta, v ktorom je ponorený, tak neobjaví sám seba a svoju skutočnú hodnotu.

Rovnako aj **dobrodružstvo**, po ktorom chlapec túži, **nie je možné prežiť naplno vtedy, keď v ňom nie je nejaké riziko a prekážka, ktorú treba zvládnuť**. Boj je totiž skutočným vtedy, keď je v ňom **prítomná možnosť prehrať**. A snaha prekonať sám seba, svoje hranice, niečo dosiahnuť, niečo, čo sa ukazuje ako doteraz nezískaná meta, robí aj z obyčajnej veci niečo veľmi dobrodružné.

Bojovnícky zákon života teda hovorí dosť jasnou, aj keď možno tvrdou rečou: „**Čo nič nestojí, za nič nestojí**“ a tiež „**V odumretí sa rodí nový život**.“

Chlapec potrebuje zažiť hranice vlastných možností, aby sa mohol posunúť dopredu. Ak ostane v istote a teple svojho domova, ostáva zakrpatený.

Takto ten, **kto je ochotný obetovať svoj život** (tento prvok nájdeme u všetkých legendárnych mužov), **je schopný žiť svoj život naplno, je záchrancom ostatných a sám získava nový život**.⁶

Cesta radosti a slávenia života

Okrem boja a dobrodružstva potrebujú chlapi prežívať **aj úspech a ocenenie**. Potrebujú **vnímať radosť druhého z nich a sami sa potrebujú radovať zo zažitého dobrodružstva**.

Nestačí sa stále iba o niečo snažiť, na niečom pracovať, nedá sa stále iba ísť dopredu.

Pre skutočné objavenie a prežitie hodnoty života je potrebné mať **čas na premýšľanie o živote**, je potrebné učiť sa **byť spolu a sláviť udalosti života**.

Ak sa dobre pozrieme na príbeh bojovníka, môžeme vidieť, že pre jeho zrenie sú veľmi významné okamihy, kedy objavuje nový spôsob života. Spolu s majstrom a v jeho spôsobe života nachádza nový význam vlastného života a sily. A o toto ide v slávení.

⁶ Preto jedna z principiálnych viet evanjelia: „Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho.“ (Mt 16,25) nie je vyjadrením životnej slabosti, pasivity, krachu vlastnej existencie, ale v duchu bojovníkov vyjadruje tú najväčšiu dynamiku, akú môže človek prežiť, vyjadruje najplnší spôsob, akým človek môže žiť. Nie je o „sucharine“ a „blbom zriekaní sa“, ale o plnosti života. Žiaľ, mnohé spôsoby jej vysvetľovania z nej robia niečo nelákové a nezmysuplné.

Príbehy zreých mužov nám ukazujú, že **slávenie je podstatnou súčasťou každého boja** (aj neúspešného, pretože každý boj má svojich hrdinov, aj keď padli v boji). Môžeme to vidieť napr. aj v tom, že pred bojom často bývajú rôzne obrady, kedy sa jednotliví muži očisťujú, kedy si obnovujú sľuby bojovníkov, zmierujú sa, žiadajú o odpustenie. Sú to okamihy, kedy si pripomínajú vlastné korene, často prijímajú špeciálne misie pre boj, ktorý ich čaká. Alebo tiež po boji sú dôležité okamihy, kedy sa spoločenstvo bojovníkov zíde, kedy je priestor, aby ďakovali za to, čo mohli vybojovať, vyjadrili si vzájomnú vďačnosť za pomoc v boji, aby mohli prijať odmenu za nejaký čin počas boja... toto všetko sú dôležité okamihy slávenia.

Slávenie teda pripomína udalosti, aby neupadli do zabudnutia, a súčasne tým vytvára príbehy, ktoré tvoria „duchovné poklady“ spoločenstva bojovníkov a ktoré odovzdávajú spôsob správneho života.

Rovnako chvíle spoločnej aj osobnej radosti a oslavy z prežitého a vybojovaného dávajú novú silu a ochotu prekonávať vlastné hranice (lenivosť, sebecktosť, strach).

Takáto atmosféra cesty, na ktorej chlapec môže dozrievať, sa však neudeje len tak. Pre jej vytvorenie je dôležitá prítomnosť muža/ mužov, pre ktorých sú tieto hodnoty životným štýlom (alebo sa o to aspoň snažia), ktorí sa snažia žiť svoj život naplno. A preto...

KLÚČOVÁ PRÍTOMNOSŤ MUŽA

Prítomnosť animátora

Asi si to uvedomuješ, ale chlapec nemôže úspešne zvládnuť úlohy zrenia a nutne potrebuje pri sebe niekoho:

- Komu dôveruje.
- Kto je pri ňom a spolu s ním objavuje tajomstvá jeho osoby.
- Pri kom zažije blízkosť dávajúceho sa za neho.
- Kto mu pomáha objavovať jeho vlastnú hodnotu.
- Kto mu otvára svet „hlbšieho zmyslu“.
- Kto mu pomáha.
- Kto je schopný ho „vyhecovať“ k tomu, aby sa do niektorých vecí a aktivít naplno vložil.
- Kto ho dobre pozná a preto má odvahu od neho žiadať na prvý pohľad nemožné veci.
- Kto sa učí dobre rozumieť životu a vie prezentovať a požadovať dodržiavania princípov dobrého života.
- Kto sa snaží mu vlastným prístupom a životom sprítomňovať typ muža a Boha, o ktorom rozpráva.

Tvoje miesto v živote chlapca je veľmi dôležité a jedinečné! Si pozvaný jedinečným spôsobom zasiahnuť do života chlapcov a otvoriť ich plnosti ich vlastného života!

Preto, ako sme už spomínali, to, čo čítaš, je v prvom rade ponukou pre Teba stávať sa naplno realizovaným mužom, ktorý sa učí chápať vlastnú cestu, po ktorej ako muž stále kráča, ktorú objavuje, žije a o ktorú bojuje (chceme predsa odovzdať chlapcom svoje osobné poklady...).

Si pozvaný

- **Nachádzať momenty, ktoré Ti pomáhajú žiť šťastný život**, vedieť **pomenovať základné otázky svojho zrenia**, urobiť niektoré základné voľby, o ktorých budeš rozprávať aj s chlapcami.
- **Byť „dobrodruhom“ života** schopným prinášať obeť a znášať kvôli láske bolesť, úprimne hľadať pravdu a odpovede na otázky, ktoré Ti kladú ľudia, problémy sveta okolo Teba.
- **Byť na ceste s Ježišom a spolu s Ním hľadať odpovede.** Tvoje vlastné skúsenosti a odpovede Ti dajú istotu a pokoj, keď budeš musieť vyžadovať od chlapcov veci, ktoré sú náročné. Tvoje skúsenosti Ti pomôžu dať chlapcom reálnu nádej, že po boji, ktorí musia zvládnuť, príde veľká radosť z prežitého dobrodružstva.
- Vlastnou osobou **sprítomňovať majstra, múdreho „rozhodcu“, vodcu plného tajomstiev** (pozná ciele ciest a zmysel bojov, komunikuje s Bohom a vie čítať znamenia). Spolu s Tebou by sa mali chlapci dostať do situácií na hranici života (smäd, hlad, strach, akcie typu „prežiť“).

Úspešné zvládnutie tejto etapy preto pred Teba kladie niektoré konkrétne požiadavky (okrem spomínaných „pozvaní“):

1. **Spoznávať každého chlapca**, aby si vedel o ňom povedať jeho silnú stránku, jeho slabú stránku, jednu zručnosť, aby si vedel určiť špeciálnu a originálnu misiu každému chlapcovi na „stretku“.
2. **Vedieť, čo chlapcov baví**, čo by si chceli vyskúšať, čo by chceli zažiť, čo by sa chceli naučiť.
3. **Svojím spôsobom života s Bohom sprítomňovať Boha** (napr. škola modlitby je v prvom rade to, ako a pri akých príležitostiach Ty oslovuješ Boha, to, ako sa s Ním rozprávaš, ako sa Mu prihováraš...).
4. Tvoje **„príhovory“ by mali mať charakter príhovorov vodcu „pred bojom“ alebo „po boji“**. Nemali by mať charakter „teraz si pekne sadnite a ja vám niečo poviem“. Mali by byť prezentované a vnímané ako potrebné pre úspešné zvládnutie úloh, ktoré ich čakajú. Ty ako animátor nehovoriš teda „o niečom“, ale „o sebe“(!), o svojich bojoch, svojich objavoch,

svojich zlyhaniach a ako si sa s tým musel vysporiadať. Príhovory by sa mali diať v prirodzených situáciách (napr. začiatok/koniec hry, začiatok/koniec modlitby; stolovanie, oslava, okamihy dôležitých rozhodnutí partie, výpravy). Mali by mať primeranú dĺžku..

5. **Vytvoriť okamihy, ktoré budú prijímané s najväčšou vážnosťou**, momenty, v ktorých odovzdávaš chlapcom dôležité posolstvo, ktoré je potrebné pochopiť (takéto momenty musia byť dobre pripravené a vytvorené vhodné prostredie).
6. Mať **pripravené príbehy „mužov na mieste“** a chlapcov, ktorí vedeli prekonať samých seba (pomôcť priateľovi za cenu straty niečoho významného pre seba, pomoc spoločenstvu okolo seba, prekonanie seba samého...).

Prítomnosť iných mužov

Keďže chlapci potrebujú vidieť a zažiť vzor silného muža, ktorý je zároveň pokorný voči životu, cesta zrenia chlapcov bojovníkov si **vyžaduje aj prítomnosť dospelých mužov, ktorí budú vnímaní pozitívne a sú v istých okamihoch pozývaní, aby chlapcom odovzdali nejaké posolstvo o živote.**

Tiež to vyžaduje prítomnosť skupiny mužov, **medzi ktorých by chlapci raz chceli patriť a ktorí sprítomňujú spoločenstvo plné odvahy a chuti žiť** (ako to vyzerá s našimi animátorskými partiami? sme inšpiratívni???)

Ideálne by bolo, keby sa do cesty dozrievania chlapcov zapojili samotní otcovia, no to nemusí byť vždy možné (otec v rodine nie je, otec nevytvára so synom vzťah, lebo nemá čas, otec je agresívny, všetko rieši bitkou, otec je alkoholik...) a potom treba hľadať „náhradu“.

Už teraz môžeš premýšľať, ktorí z otcov chlapcov sú v pohode, ktorí chlapci otcov nemajú alebo je ich vzťah „zamrznutý“. Tiež môžeš premýšľať, ktorí muži z tvojho okolia žijú podľa Teba svoj život inšpiratívne a plnohodnotne, ktorí muži sa snažia žiť svoju mužskosť naplno a bolo by možné ich zapojiť do niektorých momentov zrenia chlapcov.

Prítomnosť týchto mužov bude v niektorých okamihoch naozaj veľmi dôležitá až nutná a preto, ak si nad týmto ešte nepremýšľal alebo nevieš, čo s tým, skús sa poradiť s niekým starším.

PASTIER, KTORÝ SA STAL KRÁĽOM

A teraz Ti už konečne chceme predstaviť konkrétny návrh cesty bojovníka.

Centrálné postavenie príbehu Dávida

Ako základný príbeh muža - bojovníka sme zvolili starozákonný príbeh Dávida, ktorý **začínal ako neznámy pastier a postupne sa stal kráľom národa.**

Jeho cesta dozrievania v sebe totiž zahŕňa mnoho silných okamihov, ktoré sú pre nás veľmi inšpiratívne. **Dávid bol typický muž - bojovník** (s pozitívnymi aj negatívnymi stránkami), ktorý napriek mnohým svojim slabostiam a pádom bol vždy ochotný vstať a bojovať o svoju vernosť voči životu, pravde, spoločenstvu, Bohu. Jeho „**premena**“ z nikoho na muža, z ktorého rodu bude pochádzať Mesiáš, **sa vôbec neodohrala iba tak, ale stála ho veľa námahy, musel pre-**

žiť veľa skúšok, zvládnuť veľa bojov a hlavne potreboval získať hlbokú múdrosť srdca, aby svoje schopnosti nepoužil nesprávne (a na to mal veru veľa príležitostí).

A toto je ďalší dôvod, ktorý nás priviedol k Dávidovi.

Ako sme už spomínali, aby totiž chlapec v etape bojovníkov zvládol úlohy zrenia a pripravil sa na dospievanie, potrebuje objaviť pevné oporné body, základné pravidlá života, ktoré mu neskôr pomôžu aspoň čiastočne sa orientovať v búrkach dospievania (čiastočne preto, lebo ich bude musieť objaviť úplne novým spôsobom počas dospievania).

Príbeh Dávida nám aj v tejto oblasti prináša veľa inšpirácií, lebo **spolu s ním môžeme objaviť aj základné princípy života.** Dávid bol totiž muž, ktorý sa rozvinul a stal sa kráľom práve vďaka tomu, že sa snažil žiť naplno v pravde a spravodlivosti s Bohom a pred ľuďmi. Jeho príbeh nám silne ukazuje, že žiť s Bohom naplno znamená vydať sa na cestu plnú nečakaných objavov a zvrátov, na cestu, ktorá odhalí mužovi celú hĺbku jeho osoby a vytvára mu priestor, aby dal zo seba všetko.

Chceme sa teda spolu s chlapcami ponoriť do príbehu Dávida, aby sme objavovali skutočnú tvár Boha, sveta, ale aj nás samých.

*Pozn. V našom návrhu ciest zrenia **nepokladáme za najdôležitejšie hovoriť o Dávidovi, poznať jeho život na úrovni informácií, učiť chlapcov, aby si niečo zapamätali, prípadne urobiť rýchlu a jednoduchú „katechézku“ s lacným predsavzatím do života. To, o čo nám ide, je vstúpiť do jeho príbehu, prežiť jeho skúsenosti. Dávid by mal byť predstavený a chápaný ako muž, ktorý provokuje k nasadeniu sa pre život a ktorý pozýva do spoločenstva s ním. Hoci historicky žil veľmi dávno, spolu s chlapcami chceme dnes vstúpiť do jeho spoločenstva bojovníkov a chceme prežiť kúsok jeho života.***

Postupnosť cesty Dávida

Celú etapu bojovníkov sme rozdelili do šiestich blokov. Každý blok je tvorený:

- „**Strečkami**“.

- **Dlhodobou aktivitou**, ktorej cieľom je motivovať chlapcov, dávať im pocítiť, že to, o čo ide v jednotlivých „strečkách“, má hlbší význam.

- Zvyčajne sa každý blok **končí výpravou**, ktorá by mala byť robená tak, aby sa chlapci na ňu veľmi tešili, mala by byť pre nich „**lukratívnu ponukou**“ (určite nie obyčajným výletom!)

- Je v ňom aj **ponuka rôznych úloh**, ktoré dávajú chlapcom možnosť preukázať svoje schopnosti a získať tak vnútornú hrdosť. Úlohy by mali byť zadané tak, aby boli reálne zvládnuteľné (aj keď niekedy vyžadujú nasadenie a prácu na sebe).

Každý blok „stretiek“ vyjadruje jedno obdobie Dávidovej cesty k tomu, aby sa stal kráľom. Každé obdobie, ktoré sme zvolili, je typické tým, že pre jeho úspešné zvládnutie Dávid (a teda aj chlapci) potreboval:

1. Urobiť nový dôležitý objav o živote a o sebe.

2. Zvládnuť niektoré z Božích slov zmluvy života.

Pozn. V našich končinách sa tomu hovorí prikázania, ale my to takto naschvál nevoláme, lebo nám ide o niečo viac, ako len hovoriť chlapcom, čo musia robiť, aby bol „pán boh s nimi spojiny“. Práve naopak, „stretká“ jednotlivých blokov sú robené tak, aby vďaka nim chlapec prežil kúsok Božej ponuky pre neho, kúsok toho, čo sa v ňom skrýva a k čomu je pozvaný. Mal by jasne vnímať, že je v prvom rade obdarovaný a že cesta s Bohom (ako nám o ňom hovorí Ježiš a Dávid) je cestou plnosti života.

Preto sme aj **názvy jednotlivých blokov vytvorili z dvoch slov:**

- **Prvé** vyjadruje to, **kým sa Dávid postupne stával** a aké postavenie získaval.
- **Druhé** vyjadruje **človeka alebo spoločenstvo, ktorí mu pomohli posunúť sa ďalej na svojej ceste** ale súčasne, **voči ktorým prijal aj veľmi konkrétnu zodpovednosť a službu.**

A tu sú jednotlivé bloky spolu s prislúchajúcimi časťami Zmluvy života:

Názov bloku	Zmluva života
silný vo svete ⁷	Ja som Pán, Boh Tvoj, ktorý Ťa vyviedol z domu otroctva.
pastier otca	Spomeň, aby si deň sviatočný svätil. Cti otca a matku.
zbrojnoš kráľa	Nevezmeš meno Božie nadarmo. Nepreriekneš krivé svedectvo.
bojovník z ľudu	Nezabiješ.
vodca vojska	Nepokradneš.
kráľ národa	Nepožiadáš nič, čo je bližneho. Nezosmilníš.

⁷ Tento blok je úvodný a nie je prepojený na príbeh Dávida.

Ako sme spomínali, jednotlivé bloky nie sú tvorené iba „stretkami“. Už sme načrtli prítomnosť dlhodobých aktivít, výprav, ponuky rôznych úloh. Toto všetko bude bližšie rozobrané v jednotlivých blokoch.

Teraz Ti ešte ponúkame niektoré ďalšie nápady, ktoré sa nám zdajú vhodné pre zvládnutie úloh, ktoré chlapcov čakajú, ale ktoré zatiaľ nie sú nejako špeciálne zaradené v jednotlivých blokoch.

„Sieň slávy“

Miesto v miestnosti, kde sa zviditeľňuje meno niekoho, kto urobil nejaký výnimočný skutok. Šancu byť tam „zapísaný“ by mal mať každý = podmienky sú rovnaké pre všetkých a sú známe. Môže sa to robiť tak, že v pravidelných časových intervaloch komisia (?rodičia ?členovia stretka ?iba animátori?) zhodnotí život chlapcov a keď niektorý z nich spĺňa určené podmienky, bude zapísaný do siene slávy. Vvedenie do tejto siene by malo mať veľmi slávnostný charakter. Treba dávať pozor na to, aby sa nevytvárala nezdravo konkurenčná atmosféra. Jednotliví členovia „stretka“ by skôr mali byť hrdí, keď sa niekomu podarilo dostať sa tam a tí, ktorí túto métu dosiahli, by mali pomáhať ostatným členom „stretka“.

List od Boha

Slúži k posilneniu vedomia chlapcov, že Boh je prítomný v ich životoch a že im rozumie. Boh v ňom vystupuje ako otec, ktorý:

- Svojmu synovi rozpráva o jeho živote, ktorý je na strane života a rozumie životu.
- Chce synovi odovzdať niečo veľmi vzácné, pravdu - princípy, na ktorých je vybudovaná ich rodina, vďaka ktorým prežili aj najťažšie obdobia života.
- Odovzdáva synovi rodinné tajomstvo, kľúč k rodinným pokladom.
- Chlapcovi rozpráva, čo všetko pre neho urobil a čo chlapec od neho dostal, čo všetko má syn po ňom.

Chlapec by z neho mal jasne vnímať, že:

- Je obdarovaný, vťahovaný do tajomstva seba samého ale aj sveta, v ktorom žije.
- Je pozvaný, že dostáva ponuku zažiť niečo dobrodružné a hodnotné.
- „Má v rukách“ niečo veľmi vzácné, poklad, ktorý má priniesť ovocie a nie byť zakopaný.

Keďže cieľom listov je objavenie prameňov sily, zmena „sebachápania“, nové pochopenie zákonov sily (víťazstvo sa nerodí vďaka hrubej sile), list by mal byť odovzdávaný v okamihoch, kedy sú chlapci vnútorne koncentrovaní (vnútorná koncentrácia je jednou z kľúčových podmienok pre zrod skutočného bojovníka). Preto táto aktivita vyžaduje vytvorenie pokojnej až dôstojnej atmosféry (vhodné aj na výlete, alebo ako súčasť modlitby, rituálu...).

Návrhy listov nájdete v prílohách jednotlivých blokov „stretiek“

Oslava narodenín- slávnosť života

Narodeniny patria k sviatkom, ktoré sa dotýkajú koreňov nášho života. Pripomínajú základnú

udalosť, na ktorej stojí všetko ostatné. Je veľmi vhodné, aby sa stali prirodzeným priestorom, v ktorom môže každý jednotlivito vnímať svoju špecifickú hodnotu a miesto v partii. Pre posilnenie významu oslávenca navrhuje:

- Mať prejav, v ktorom animátor pripomenie nejakú udalosť z jeho života, poukáže na niektoré jeho typické vlastnosti, na jeho prínos pre stretko...
- Priniesť fotky z predošlých rokov.
- Poprosiť otca (ak to nie je možné, tak nejakého dospelého muža, s ktorým má chlapec nejaký vzťah), aby napísal chlapcovi pri príležitosti jeho narodenín list, a potom mu tento list slávnostne odovzdať.
- Napísať mu s ostatnými členmi „stretka“.
- Predniesť špeciálnu ďakovnú modlitbu.
- Pripraviť mu špeciálne jedlo.
- Pripraviť špeciálnu „pokladovku“ pre neho.
- ...

KLÚČOVÁ PRÍTOMNOSŤ MUŽA

Našou úlohou **nie je iba „prežiť stretko, aby sa navzájom nepozabíjali“ alebo sa spoločne iba „dobre zahrať“ a vytvoriť „super atmosféru“**. Máme snahu sprevádzať chlapcov na ceste ich zrenia, aby zvládli úlohy etapy, v ktorej sa nachádzajú.

Preto sa potrebujeme **z času na čas dobre zahľadiť na prejdenú cestu a porozmýšľať, ako chlapci postupujú v dosahovaní zrelosti, ako sa rozvíjajú**, čo už zvládajú a kde sú ich rezervy. Rovnako potrebujeme vedieť, či sa im podarilo zvládnuť úlohy bojovníkov a či sú pripravení vstúpiť do obdobia objaviteľov.

Ponúkame Ti teda **niekoľko konkrétnych prejavov**, ktoré nám odhaľujú nakoľko sa chlapec stáva skutočným bojovníkom:

- Pozná niekoľko svojich silných stránok.
- Má v sebe odhodlanie prekonávať ťažkosti.
- Rozhodol sa rozvíjať niektoré svoje dary.
- Pozná svoje slabé stránky a rozhodol sa na sebe pracovať.
- Vie si priznať zlyhanie a chybu a prijať dôsledky svojho konania.
- Vie sa zastať správnej hodnoty, aj keď riskuje odmietnutie.
- Osvojil si základné kritériá ohľadom rozlišovania dobra a zla a vie vyjadriť svoje presvedčenie.
- Pociťuje voči nejakej povinnosti záväzok a vie si ju plniť bez kontroly a nútenia.
- Vie si všimnúť niekoho na okraji a pomôcť mu dostať sa do partie.
- Vie konkrétnemu členovi partie pomôcť a vyjadriť mu svoju podporu.
- Vie prijať prehru a tešiť sa z víťazstva iného.
- Je schopný stíšiť sa a premýšľať o dôležitých otázkach života.
- Je otvorený pre nové výzvy, pre vykonanie niečoho zmysluplného.

- Vie konať nezištne a prijať pre dobrú vec aj bolesť a odriekanie.
- Vie prijať a dodržiavať „pravidlá hry“ aj keď sú pre neho nevýhodné a nikto ho nemôže skontrolovať.
- Konkrétne zakúsil prekonanie vlastných hraníc.

Okrem týchto niekoľkých prejavov zrelosti bojovníka nám cestu dozrievania pomôžu priebežne hodnotiť aj ciele jednotlivých „stretiek“, ktoré tu však neuvádzame, nakoľko budú v popise konkrétneho „stretna“.

Záver

Na pár stránkach sme sa Ti pokúsili predstaviť naše objavy duše chlapca v jednej etape jeho cesty dozrievania, a tiež konkrétne návrhy pre to, aby sa mu dalo žiť naplno svoj život vo všetkých jeho smeroch.

Uvedomujeme si, že toto je **začiatok nášho hľadania, premýšľania, navrhovania ako ďalej**. A preto **Ťa chceme pozvať do spolupráce**. Mnohé veci bude treba dokončiť, mnohé prerobiť, mnohé navrhnúť úplne nové, mnohým bude treba dať konkrétnu grafickú podobu... Jednoducho, je pred nami naozaj veľa práce. A ty máš možnosť byť pri tom, ako toto naše dielo bude rásť. Tak, ak chceš, čakáme na Tvoje reakcie, postrehy, návrhy (cesty@domka.sk)...

Prajeme Ti, aby si sa aj cez Tvoje animátorstvo sám stával zrelým mužom, pri ktorom chlapi budú rásť a budú s ním chcieť prežiť svoje a jeho dobrodružstvá.

Tvoji priatelia.

Silný vo svete

I. BLOK

STRETNUTIA I. BLOKU

1. stretnutie

V jednote je sila

2. stretnutie

Stretnúť muža

3. stretnutie

Ťažko na cvičisku, ľahko na bojisku

4. stretnutie

Som silný!

5. stretnutie

Uprostred živlov

6. stretnutie

V ringu so šelmami

7. stretnutie

Šéfovia sveta

Vykročiť na cestu...

Toto je prvý blok „stretiek“ etapy bojovníkov a preto je jeho základným cieľom, aby sa chlapi otvorili pre cestu, na ktorej sa môžu stať bojovníkmi.

Na ceste stať sa bojovníkmi (viď úvod do bojovníkov 2.2 Príbeh bojovníka) sa naša skupina aj jednotlivci nachádzajú na začiatku cesty, kedy sú dôležité tri veci:

1. **Otvárať sa pre výzvy**, ktoré im prináša ich zrenie a spoločenstvo, v ktorom žijú.
2. **Otvárať sa vlastným schopnostiam** a ponukám niečo dôležité spraviť.
3. **Objavovať „učiteľa“**, s ktorým sa stanú schopnými zvládnuť skúšku.

Chlapi teda **potrebujú uveriť**, že ponuky, ktoré im dávame a budeme dávať, sú pre nich veľmi vzácne, že má zmysel otvárať sa novým veciam. **Potrebujú sa naladiť na atmosféru objavovania vlastnej sily**, potrebujú byť ochotnými **vstupovať do skúšok, bojov, odhaľovania tajomstiev**.

Prvý blok „stretiek“ - prvá fáza cesty bojovníkov je teda o očarení, o motivácii, o zapálení chlapcov pre spoločnú cestu.

No okrem motivácie chlapci potrebujú **získať aj základné** presvedčenie o tom, že cesta, na ktorú sú pozývaní, je zvládnuteľná = že ak vstúpia do práce na seba, tak to zvládnu a že to všetko v konečnom dôsledku neskončí trapasom.

Potrebujú teda **dostať zmysluplnú víziu**, že čosi môžu skutočne dokázať a súčasne **aj nádej**, že spolu s nami sa ich sen stáva reálnym. Vízia a nádej sú pre úspešné zvládnutie úloh bojovníka kľúčové.

Objav a výzvy pre silných vo svete

Môžeme povedať, že **prvý blok** je o „náťukoch“, o postupnom „otváraní očí“ pre nové veci, pre nové pohľady na seba samého, na celú partiu. V prvom rade ide o cestu prekvapivých objavov zo seba a zo života.

Preto je prvý blok **o vytvorení nadšenia pre spoločné veci, pre spoločné boje**. Je o vzniku vedomia dôležitosti každého člena. Nie je preto dôležité robiť s nimi niečo veľké v očiach druhých alebo podať v niečom najlepší výkon obdivovaný okolím. **Dôležité je získať v rámci partie chuť niečo robiť**. Zčať sa objavovať ako významná súčasť sveta plného sily, energie, života. Prvý blok, hoci je plný súťaží a fyzických testov, **je najmä o „srdci“ chlapcov, v ktorom sa má zrodiť vedomie vlastnej dôležitosti a ochoty rozvíjať sa**.

Objav a výzva byť silným spoločenstvom

Od prvého okamihu (prvé „stretko“: 1.1 V jednote je sila), **skupina dostáva ponuku stať sa silnou partiou bojovníkov** (rytierov, vojakov, záchranárov, tajnou elitnou jednotkou...). Dôležitosť a ponuka vytvoriť silné spoločenstvo by mala byť prítomná na každom „stretku“ a mala by tvoriť atmosféru všetkých aktivít a súťaží. **„Sme jeden tím“, „všetci za jedného, jeden za všetkých“, „partia je taká silná, ako je silný jej najslabší člen“, vzájomná podpora, prajnosť, pomoc...** o tomto všetkom by sa nemalo ani tak veľa a poučujúco hovoriť, skôr by to mala byť nutnosť pre zvládnutie všetkého, čo sa bude diať.

Vedomie každého, že je dôležitý v partii, že sa s ním počíta, že má svoju nezastupiteľnú úlohu, že jeho sila je významná pre partiu a keď odíde partia bude slabšia a nemusí zvládnuť úlohy, ktoré ju čakajú atď. by malo vytvárať dôležitú motiváciu pre otváranie sa schopnostiam, ktoré sa v ňom skrývajú a pre ochotu so sebou niečo robiť.

Objav a výzva otvárať sa vlastnej sile

Chlapci môžu mať o sebe a svojich schopnostiach rôzne falošné predstavy. Preto sa okrem dôležitosti spoločenstva potrebujú chlapci **otvoriť aj dôležitosť každého jednotlivca**. Na začiatku sú všetci na rovnakom bode: zatiaľ ešte nikto nič nedosiahol (vzhľadom na výzvy,

ktoré prídu). Je to **fáza objavovania a očakávania**. Chlapci sú pozývaní **ukázať maximum svojich možností**. V tomto je dôležité, že ani v prípade výkonnostných súťaží nejde len o to, kto je aký dobrý ako jednotlivec (to je samozrejme tiež dôležité). Ide viac o uvedomenie si, ako na tom sme ako partia. Je to **ukázanie reálneho východiska**: „**toto teraz zvládneme**“. Pri každej jednej súťaži preto treba hneď povedať, že toto je začiatok, že **je v nich oveľa viac, ako si o sebe teraz myslia**, že je v ich ukrytá sila, ktorá sa môže rozvinúť, ak pre to niečo urobia. Keby totiž ostali na úrovni porovnávania sa, vôbec sa nemusia otvoriť novým výzvam pre osobnostný rozvoj (najlepší by sa mohli uspokojiť a najslabší zasa ostať odpísaní). Všetky súťaže a testy prvého bloku majú mať atmosféru zisťovania reálneho stavu, ktorý potrebujeme rozvíjať.

Ide nám teda o vytvorenie skúseností, kedy **samotný chlapec odhalí vlastné zdroje energie a sily**, ktoré sú často skryté pod rúškom pohodlia (nechce sa mi) a množstva času stráveného pri počítači. **Vďaka tomuto objavu sa „rodí“ rozhodnutie trénovať, pracovať na sebe**. Cestou k tomuto sú rôzne adrenalinové zážitky, pri ktorých je zábava a niekedy je pociťovaný aj strach. Momenty, v ktorých objavujú, že zvládnu aj veci, o ktorých doteraz iba snívajú, zažijú vlastné hranice (pri ktorých nebudú nútení niečo vykonať, ale ten, kto to spraví bude jasne vnímaný ako frajer).

Objav a výzva byť súčasťou a tvorcom Božieho diela

Do tohto všetkého vstupuje **Boh so svojim poslanstvom** pre chlapca. Chlapci sú pozývaní objavovať sa, svoju silu, svoje schopnosti, súdržnosť partie atď. v rámci sveta, ktorý ich reálne obklopuje, v rámci sveta, ktorý niekedy pôsobí divoko, nespútane. Nestačí, aby objavili len to, akí sú dobrí, keď sa porovnávajú v rámci skupiny.

Všetci sa potrebujú konfrontovať so svetom, pre ktorý svoje schopnosti dostali a v ktorom majú svoje miesto. **Potrebujú vnímať, že sú obrazom Boha, že Boh tu nie je na to, aby ich silu a energiu „zneškodnil a potlačil“, ale chce, aby sa naplno rozvíjali. Boh je prvý, ktorý chce, aby žili naplno.**

Boh sa im takto cez nich samých, ale aj cez svet predstavuje ako **Otec, ktorý je mocný, ktorého slovo vytvorilo svet, ktorého slovo poslúcha celý vesmír**, celá príroda. Je to Boh, ktorý práve preto, že má moc, môže milovať a tak obdarúvať druhých. **Je Darcom a celý svet je jeho darom** (jeho obrazom môže byť animátor, ktorý keďže má moc nad svojou vlastnou schopnosťou milovať, môže ju dávať mladým; jeho obrazom sú rodičia, ktorí dostali od Boha moc dávať život, Boh nám dáva moc milovať, poznávať, konať...).

Chlapci sú pozývaní objavovať takéhoto Boha. Sú pozývaní:

- **Zažiť a pochopiť, čo znamenajú slová: „moc“, „Božia pravica“, „Všemocný“, „Stvovitel“, „skutočný Boh“ (= Boh pre „túto zem“ a nie pre „uletené nudné duchovno“).**
- **Na vlastnej koži pochopiť, čo znamená mať vzťah s Bohom, ktorý je jediný skutočný Boh a že má všetko vo svojej moci.**

- Uvedomiť si, že **jedine v priateľstve s „takýmto Bohom“, môžu zažiť a objaviť skutočné dobrodružstvo a krásu života** (v ktorom nie je miesto ani na kúsoček nudy) = jedine, ak je pre nich Boh číslo „1“.

O takomto Bohu hovoria aj prvé slová Božej zmluvy života: „**Ja som Pán, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z egyptskej krajiny, z domu otroctva. Nebudeš mať iných bohov okrem mňa!**“ (Ex 20,1-2).

O čom hovoria tieto dve vety Zmluvy zo Sinaja?

- Boh sa predstavuje ako protivník faraóna, ktorý bol tiež považovaný za boha. Stoja tak proti sebe: Boh- JHWH a boh- faraón. O čo ide každému z nich? Faraón predstavoval boha, ktorý privádza k smrti, kým Boh- JHWH dáva život. Faraón oberal o slobodu, Boh slobodu dáva. Faraón sa bál živých Izraelitov (a preto ich kázal zabíjať), Boh život darúva a pozýva na spoločnú cestu životom. Faraón ich chcel oslabiť (bál sa ich sily), Boh chce, aby svoju silu rozvinuli. Faraón sa Izraelitov bojí, Boh sa stáva ich priateľom. Faraóna nezaujímajú ich potreby, Boh chce, aby sa rozvíjali, čoho vyjadrením je prísľub vlastnej zeme.
- Víťazstvo Boha- JHWH nad bohom faraónom znamená, že reálnym, skutočným Bohom je JHWH. Každý, kto chce manipulovať druhými a hrať sa na boha je dopredu odsúdený na prehru.
- Boh sa v nich zjavuje ako Darca všetkého, vďaka čomu môžu Izraeliti žiť. Základným princípom Božieho konania je obdarovávať! Preto je táto veta ukázaním Božieho chápania lásky (pôvodný text Božej zmluvy v hebrejskom jazyku naznačuje dve vlastnosti Boha: „ten jediný“ a „láska“).
- Boh sa tu tiež predstavuje ako garant nových práv práve oslobodených otrokov odsúdených na smrť, odsúdených na vyhubenie celého rodu (na konci zmluvy sa zaväzuje požehnávať tých, ktorý vstúpili do tejto zmluvy života).
- Boh sa predstavuje ako ten, ktorý reálne koná, nie je len nejakým obrázkom alebo sochou! Skutočná sila sa teda neukazuje v slovách alebo na obrázkoch ale v skutkoch.
- Boh vytvára nový ľud plný života, ľud, ktorý bude vytvárať nový typ fungovania života (nie na vládnutí nad druhými, ale na rešpekte druhého), kde má každý možnosť žiť.

A ešte nakoniec: Boh v tejto zmluve hovorí o sebe, aký je a aký bude navždy! Navždy Boh sily, života, slobody, aj keď to nepochopíme, aj keď to zneužijeme, aj keď to budeme ignorovať.

Toto všetko nám dáva **novú hodnotu energii a schopnostiam chlapcov**. Prináša nám to aj konkrétny smer jej rozvíjania. Každý človek je predsa obrazom Boha. **Zjavenie sa Boha ukazuje nám samým, čo v** Rovnako ako Boh máme v sebe silu stať sa „osloboditeľmi z otroctva“. Preto, ak chce byť niekto naozaj sám sebou, potrebuje konať a potrebuje konať v prospech druhých (bojovníci potrebujú prechádzať od snívania ku konaniu).

Skutočná sila nájde svoje uplatnenie iba v konaní dobra, pretože najväčším prejavom sily je milovať (iba ten, kto je vnútorne silný, dokáže milovať a nemyslieť len na svoje vlastné pohodlie). Sila, ktorá nie je prejavom lásky, stráca zmyslupnosť, smer, často sa stáva agresiou, tvrdým presadzovaním si svojich prianí.

Ako ukazujú všetky príbehy slávnych bojovníkov, ako nám ukazuje aj Boh, ktorý sa zjavil na Sinaji a ako nám to odhaľuje Ježiš, ktorý sa pre nás stáva Darom- Eucharistiou: **Sila je vždy spojená buď s dobrom alebo zlom.** Nikdy nie je neutrálna! Ale iba dobro nás privádza k radosťi, k pokoju, k spoločenstvu, v ktorom sa cítime dobre. Zlo nás naopak necháva na povrchu, vytvára neistotu a nepokoj (nikdy nevieš kedy Ti to niekto vráti), v spoločenstve, kde sa používa arogancia a agresivita sa človek nedokáže uvoľniť, pretože si stále musí dávať pozor na útok.

Pozn. Ak si niekto začne uvedomovať to, kým naozaj je, začne chápať aj to, že môže niektoré dary stratiť. V tomto duchu nabere aj ovládanie sa nový rozmer. Postoj sebaovládania potom znamená nehazardovať so svojou silou, dať jej jednotný cieľ, nepremrhať ju.... Ovládanie vlastnej sily dáva schopnosť viesť druhých, pretože „moc“ nad sebou, nás učí správne používať „moc“ nad druhými (milovať budeš svojho blížneho ako seba).

Ciele prvého bloku

Ako sme už spomínali, **prvý blok** je najmä o nadchnutí chlapcov pre cestu osobného rastu, o základných objavoch a prijatí niektorých výziev. No je tiež **aj vytváraním a potvrdzovaním základných pozitívnych skúseností.** Je o **vytvorení dôvery vo vlastné schopnosti,** o uvedomení si, že som obdarovaný silou, že táto sila je významná a že tu má svoje poslanie, svoje miesto. Vďaka tomuto vedomiu sa rodí dôvera, že má zmysel vydať sa na cestu.

Preto je hlavný cieľ prvého bloku nasledovný: **Otvoriť sa vlastnej sile a rozhodnúť sa pre tréning.**

Pre splnenie tohto cieľa slúžia **ciele jednotlivých „stretiek“:**

- Zážitok radosnej atmosféry zo spoločného stretnutia, vytvorenie atmosféry niečoho tajomného, čo môžu zažiť, aby sa v nich vzbudil záujem, otázky, snívanie o tom, čo by ako „stretko“ mohli zažiť.
- Ponorit' sa do príbehu „silného“ muža a spoločne určiť základné postoje a črty muža, ktorý je schopný chrániť a tvoriť život, uvedomiť si Boží rozmer sily a rozhodnúť sa niečo so svojim životom urobiť.
- Zistiť, ako na tom sme v oblasti fyzickej zdatnosti a schopnosti vzájomne si pomôcť, pričom sa má vytvoriť základná skúsenosť: Som/sme v niečom dobrí/vieme sa podržať.
- Zistiť, ako na tom som/sme v oblasti fyzickej zdatnosti, pričom sa má vytvoriť základná skúsenosť: Som/sme v niečom dobrý/í - telo je darom, ktorý v sebe skrýva netušené možnosti.
- Zažiť a uvedomiť si svoju silu uprostred sily sveta, vnímať vlastné vnútro a jeho hodnotu uprostred živlov sveta. Všimáť si svet prírody (vidieť „poza betón“).
- Zažiť a uvedomiť si hranice a možnosti svojej sily, pochopiť svoju „veľkosť“ a hranice v porovnaní so „šelmami“, zvieratami. Vďaka ríši zvierat z iného pohľadu objaviť, čo sa skrýva v Bohu (jeho „sny“, túžby, plány, zmysel pre silu, „divočinu“, „dobrodružstvo“).

- Vytvoriť skúsenosť použitia moci a skrze ňu si uvedomiť, že každý už moc má. Vedieť určiť kritériá pre využitie a zneužitie moci.

*Ako vidíme **cieľom nie je zvýšenie fyzickej výkonnosti ale postupný zrod srdca bojovníka** - v tejto fáze **zrod odvahy makat' na sebe**.*

Cesta celého bloku

Teraz stručne naznačíme **vývoj a dynamiku celého bloku**:

- Cesta prvého bloku začína v okamihu, kedy sa chlapci **po dlhom čase prázdnin opäť stretávajú**. Toto je základný **okamih zjednotenia a obnovenia sily partie**.
- Táto **partia je postavená pred tajomnú výzvu stať sa spoločenstvom bojovníkov, ktoré dostáva tajnú misiu**.
- Cesta k tomu vedie **cez objavenie schopností a daností každého člena**, cez uvedenie si **vlastnej významnosti** pre spoločenstvo (je to akoby „prijímač“, v ktorom sa každý postupne stáva členom nového spoločenstva, jeho cieľom však nie je niekoho vyčleniť ale skôr priviesť k významnosti každého jednotlivca).
- **Vrcholom** cesty spoločenstva je **splnenie tajnej misie**.

Ako budeme mať akú- takú predstavu o tom, či sa chlapcom podarilo zvládnuť prvú fázu cesty bojovníka?

Potvrdením by mohlo byť rozhodnutie chlapca prejsť rituálom bojovnosti (príloha 1.4). Toto rozhodnutie môžeme považovať za vrchol osobného zrenia v tejto fáze.

Okrem toho, na konci zápisu každého „stretka“ nájdeš nejaké otázky, ktoré Ti môžu pomôcť vnímať, ako to chlapcom a celej partii ide.

Špeciálne aktivity

Okrem toho, že sme vypracovali návrh „strtetiek“, ponúkame Ti aj aktivity, ktoré sa dajú robiť počas celého bloku a ktoré dávajú celému bloku charakter dlhodobejšej prípravy a rastu.

„Prijímač“

Celý blok môže byť predstavený ako „prijímač“ do nového spoločenstva bojovníkov, ktorého cieľom je otestovanie situácie skupiny a súčasne aj požiadavka v niečom sa kúsok zlepšiť.

Preto môže byť vypracovaná veľká tabuľka, do ktorej sa budú postupne zapisovať všetky výsledky súťaží a testov. Môžu tam byť aj prázdne kolónky, ktoré budú animátori zapisovať bez prezradenia o čo ide (animátori si budú všimáť niektoré dôležité postoje pre vytváranie spoločenstva- napr. vzájomná pomoc, prajnosť, schopnosť prejavíť uznanie... chlapci sú počas stretka k týmto postojom povzbudzovaní, ale neprezrádza sa im, že za to budú hod-

notení, hodnotenie týchto postojov robia animátori mimo stretka a výsledky oznamujú a zapisujú až po uplynutí nejakého času, aby nebolo jasné, o čo ide). Niektoré disciplíny, sčítaže sa môžu robiť opakovane, aby bolo vidieť posun u chlapcov.

Erb

Táto aktivita slúži na posilnenie vedomia, že základnou úlohou „stretka“ je stať sa spoločenstvom, ktoré prijíma výzvu splniť misou a chce sa tak stať novým typom partie (spoločenstvo bojovníkov). Počas bloku sa však nevysvetľuje pred všetkými, jej výsledky sa odtajnia až po zvládnutí tajnej misie.

Ako na to:

Každý člen „stretka“ dostáva na začiatku bloku zoznam úloh (môžu byť aj niekde na nástenke v miestnosti, kde býva „stretko“), ktoré potrebuje splniť, aby sa mohol zúčastniť záverečnej tajnej misie. Plnenie úloh však nevedie iba k možnosti zúčastniť sa misie.

Animátori sledujú plnenie týchto úloh a keď vidia, že niektorý z chlapcov sa snaží úlohy plniť, čím prejavuje poctivý záujem o spoločnú vec, môžu mu tajne odovzdať nevyfarbenú maketu erbu. Odovzdanie erbu je teda akési ohodnotenie snahy chlapca, ktoré by malo byť pre neho prekvapením. Preto odovzdávanie erbu prebieha v tajnosti, ideálne je, keď sú prítomní obidvaja animátori (alebo ho môže odovzdávať nejaký dospelý muž). Chlapec si potom sám vyberie farby, ktorými ho vymaľuje a erb sa nechá umiestnený na vyhradenom mieste v miestnosti „stretka“. Dôležité je, že nikto neprezrádza (až do odtajnenia), komu erb patrí. Ostatní vidia len to, že postupne pribúdajú erby a nikto nevie, kto už je „in“.

Po „odtajnení“ sa môžu na erby napísať mená a postupne aj ďalšie dôležité fakty napr. špecifické vlastnosti, schopnosti, zvláštne činy, zvládnuté skúšky, získavanie špeciálnych výsad...

Úlohy prvého bloku

Chlapci sú cez úlohy pozvaní k niečomu, čo je pre nich dobrovoľné, za čo by sami mali pociťovať zodpovednosť. Všetci o úlohách totiž vedia, ale ich plnenie a kvalita ich plnenia je len a len na nich. Dokonca je na nich, či splnia všetky úlohy alebo len minimum (malo by byť ale jasne stanovené minimum úloh, ktoré musia splniť, ak sa chcú zúčastniť misie). Úlohy by mali byť niečím zaujímavé, mali by sa týkať rôznych oblastí života (teda nielen fyzickej kondície).

Ponúkame Ti návrh úloh, ktoré by mohli tvoriť podmienky pre účasť na tajnej misii a pre získanie erbu:

Pozn. Úlohy na prvú výpravu nemusia byť príliš náročné, dôležité je, aby mal každý reálnu šancu ich splniť a vytvorila sa tak pozitívna skúsenosť, že sa to dá!

Pozn. 2: Plnenie niektorých úloh môže kontrolovať otec, kedy a ako ich spravia, závisí na ich dohode s otcom (ak to nie je možné, tak mama, alebo to potom radšej nedávať ako podmienku)

- Do výpravy spraviť 1000 klikov / denne 15 klikov.
- Dostanú papier formátu A5, na ktorom bude napísané: *Tri oblasti, v ktorých som dobrý...* toto vypracované s podpisom otca (ak sa nedá, tak mamy) donesú na ďalšie stretko.
- Vyriešiť 3 hlavolamy.
- Nájsť príbeh o nejakom slávnom bojovníkovi.
- Vyriešiť 5 hádaniek.
- Vyriešiť nejaký detektívny príbeh.
- Zistiť, z čoho je zložený betón.
- Zistiť, ako sa vyrába meč (kuša, dynamit).
- Zistiť, ako sa z vodnej energie vyrába elektrika.
- ...

Niektoré úlohy sú navrhnuté aj v zápise „stretiek“.

Stretná

1. stretnutie – V jednote je sila
2. stretnutie - Stretnúť muža
3. stretnutie - Ťažko na cvičisku, ľahko na bojisku
4. stretnutie – Som silný!
5. stretnutie – Uprostred živlov
6. stretnutie – V ringu so šelmami
7. stretnutie – Šéfovia sveta

1.1 V JEDNOTE JE SILA

2:00 hod. / miestnosť, vonku

Zážitok radostnej atmosféry zo spoločného stretnutia, z toho, že sú opäť spolu, vytvorenie atmosféry niečoho tajomného, čo môžu zažiť (občas pustiť nejakú „hlášku“, čo všetko nás čaká, ak budú chcieť... = „NAMOTÁVAŤ“), aby sa v nich vzbudil záujem, otázky, snívanie o tom, čo by ako „stretko“ mohli zažiť.

Vysvetlenie: Chlapci počas prvých „stretiek“ postupne zakúšajú, že čas je vzácny, prejde rýchlo, späť sa už nikdy nevráti; dá sa „zabiť“ ničnerobením, polihovaním, PC, pohodou, alebo môže „ožiť“, môže byť „prázdny“ (= smrť) alebo môže byť plný života. V tejto fáze ide o naladenie chlapcov. Ide o to, aby sa v nich začala prebúdzajúť túžba, záujem o zážitky, ktoré budú neskôr ponúkané, aby sa v nich zrodilo očakávanie objavy vlastnej sily a zrodienie nádeje, že niečo veľké zažijú. Zdôrazniť, že „stretká“ budú o dobrodružstve, o niečom, o čom sa bežne môže iba snívať. Len ten, kto bude chodiť na „stretká“, „to“ bude môcť zažiť, a okrem toho, má šancu zúčastniť sa jednej tajnej akcie (bližšie o nej nehovoríme). Rovnako, prvé „stretko“ je o tom, že sa opäť dáva partia dokopy, zjednocuje sa. Je to silný obraz, keď sa bojovníci schádzali. Tento okamih bol často časom silných rozhodnutí, menovaní nových bojovníkov, časom udeľovania vyšších hodností, časom, kedy veliteľ spomínal na významných bojovníkov a udalosti „dávnej“ minulosti, keď vyzdvihol jednotlivcov, udalosti z posledných bojov. Takto sa každý bojovník hneď od začiatku vnímal ako významná súčasť slávnej a hodnotnej partie, ktorá už čosi za sebou má a ktorá tu má svoje miesto (má svoju úlohu), preto by malo mať prvé „stretko“ slávnostný charakter.

Zvítanie sa, krátky „pokec“ (Pripravené kartičky s menom každého, kto chodil na „stretká“, ktoré sa postupne - ako chalani prichádzajú - môžu rozdeľovať na dve kôpky. Jednu tvoria tí, čo prišli a môže sa ukladať okolo nejakého tajomného nápisu, napr. v japončine, gréčtine, hebrejčine, čínštine... a mohol by znamenať niečo vo význame: dobrodružstvo, zážitok, príbeh... druhé ostanú zatiaľ nevyužitú). Animátor môže krátko poďakovať za každého chlapca osobitne a za možnosť spolu niečo zažiť.

„Odkazovka“ po oratku (max. 60 min)

Hra má charakter mini testu, či tí, ktorí prišli, sú skutočne členmi „stretka“, či tu nie sú nejakí „votrelci“, nakoľko členovia vedia zvládnuť dané úlohy „ľavou zadnou“ (no úlohy sú zadané

tak, aby ich zvládli a stihli, aby to nenarušilo atmosféru prvého „stretka“). Úlohou je v čo najkratšom čase nájsť odkaz a splniť jeho zadanie. Chalani musia vnímať, že ak to chcú stihnúť, musia si „švihnúť“. Takto sa dostanú do časového stresu, kedy sú zvyčajne schopní dobre sa koncentrovať.

- vytvorí sa dvojice, ktoré musia objaviť 10 odkazov a vždy sa s výsledkom zadanej úlohy vrátiť späť k animátorom,
- odkazy sú v blízkom okolí tak, aby nemuseli utekať príliš ďaleko

Návrh na úlohy na odkazoch:

- zapamätať si nejakú dlhšiu vetu a povedať ju animátorovi,
- urobiť pri animátorovi 20 klikov,
- obehnúť nejakú budovu pískajúc na píšťalke,
- vylúštiť heslo,
- vypočítať príklad z matematiky (z minuloročného učiva),
- odohrať piškvorkový zápas proti animátorovi (alebo nejakému dospelému mužovi),
- zatĺcť 5 klinčov do dosky (dosku priniesť ukázať),
- správne doplniť chýbajúce slová do nejakej vety,
- preložiť nejakú vetu z angličtiny (príp. iný jazyk),
- nájsť a priniesť schovanú sladkosť animátorovi...

Po skončení hry môže nasledovať krátke občerstvenie - „prvé spoločné stretnutie chceme osláviť“ (spoločne zjesť sladkosti, ktoré chlapci našli, nejaký nápoj). Na záver stretnutia môže mať animátor príhovor, v ktorom pochválil „stretko“ ako skupinu a vyzdvihne schopnosti chlapcov zvládnuť dané úlohy (môže si všimnúť najmä niektoré charakterové vlastnosti ako pocitovosť pri plnení úloh, rýchlosť, inteligenciu, originálne riešenia, vyzdvihnúť spoluprácu konkrétnej dvojice, môže niekoho odmeniť). Poslednou úlohou každej dvojice je zodpovedať úlohu, ktorá je uvedená vo „verbalizácii“.

Sú pripravené rôzne obrázky známych mužov - bojovníkov, hrdinov. Úlohou chlapcov je zistiť, čo majú títo rôzni ľudia spoločné, čo ich spája ako aj čo majú spoločné s tým, čo robili. (Okrem iných vecí je spoločná mužom na obrázku ich „akčnosť“, že čosi robia pre svet okolo seba. Majú chuť niečo zažiť, niečo prekonať, prekonať samých seba, zachrániť druhých... animátor zvýrazní písmo heslovitých črt, aby zvýraznil ich význam oproti životu nudy.)

Modlitba je zameraná na vďaka za zjednotenie „stretka“, na uvedenie si sily partie (v jednote je sila), na docenenie prítomnosti každého. Chlapci vytvorí kruh, každý si zoberie jeden

papierik s menom člena „stretka“ a krátko poďakuje za jeho prítomnosť. Animátor môže na konci urobiť „kolečko“ a pripomenúť osobitosť každého chlapca a poďakovať za neho. Môže tiež poďakovať Bohu za to, že Boh do každého chlapca vložil kúsok Jeho sily, ktorá sa môže rozvíjať a ktorá je určená na veľké veci, sila chlapca je prejav Božej dôvery v neho (zveril mu niečo zo seba, niečo svoje) a tým mu dáva poslanie nenudiť sa.

+ modlitba sily, vid'. Príloha 1.4

Úloha: V slávnostnej atmosfére „stretka“ dostane od animátora darček, v ňom bude obálka pre každého chlapca zvlášť. Pred odovzdaním obálky animátor vysvetlí, že to, čo dostávajú, nie je nič hmotné, nič, čo by bolo hneď výhodné a čo by hneď zlepšilo ich postavenie. To, čo dostávajú, je pozvanie čosi zažiť a tak zmeniť samého seba. Tento dar je prejavom dôvery zo strany animátora, ktorý im ponúka spoločnú cestu. Je to prejav animátora, ktorý im verí a vidí v nich veľa skrytých darov a možností. (Niečo podobné, ako vidíme v príbehu chlapca, keď si ho všimne nejaký „majster“ a pozve ho, aby prišiel k nemu trénovať. Chlapec si ešte neverí a je prekvapený ponukou, dokonca ju niekedy aj odmietne, lebo si myslí, že na to nemá...) V obálke je pripravená pozvánka na budúce „stretko“, v ktorej je chlapcovi vysvetlené, že sa môže stať členom významnej partie, ktorú čaká náročná úloha, a preto je vyzvaný, aby si premyslel, či chce vykročiť na cestu dobrodružstva a spolu s partiou niečo zažiť. Či je ochotný vložiť svoje sily do „stretka“, musí sa rozhodnúť, či chce svoj čas „zabiť“ alebo mu „vdýchnuť život“, možnosť byť prítomným na najbližšom „stretku“ by mala byť spojená s nejakou úlohou, jej splnenie je prejavom, že to myslí naozaj vážne.

Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie: Budúce stretnutie je veľmi dôležité, každý si preto zoberie kartičku s menom jedného chlapca a vo vhodnom čase ho počas týždňa povzbudí, aby prišiel na najbližšie „stretko“.

V miestnosti je pripravená nástenka s obrázkom bojovníka; je pripravená tak, aby bolo jasné, že je dôležitá, ale chlapcom sa zatiaľ nevysvetľuje jej význam, počas verbalizácie sa na ňu pripnú heslá, ktoré vyjadrujú základné charakteristiky „života naplno“.

Zhodnotenie stretnutia: Kto z chalanov bol v pohode? Kto najviac vytŕčal z partie? Kto bol myšlienkami mimo, najmenej schopný vnímať? Preukázal niekto nejakú špeciálnu vnímavosť na iného člena partie? Pomohol niekto sám od seba? Vedeli chlapci povedať, v čom spočívala podstata skutočných bojovníkov?

Ponorit' sa do príbehu „silného“ muža a spoločne určiť základné postoje a črty muža, ktorý je schopný chrániť a tvoriť život, uvedomiť si Boží rozmer sily a rozhodnúť sa niečo so svojim životom urobiť.

Vysvetlenie: Aby bol chlapec vnímavý na svoju silu, aby uveril, že je dôležitý a že dostal dary, ktoré treba rozvíjať, aby uveril, že „sa to dá“ a že je to „aj pre neho“, je potrebné, aby stretol muža, ktorý žije svoj život naplno, ktorý sa nebojí popasovať sa so životom, ktorý rieši problémy a vie za svoje sny bojovať. Stretnúť takéhoto muža je silným zážitkom, hlavne vtedy, keď chlapec môže niečo pri ňom zažiť (takýto typ zážitku by mali prežiť počas „stretiek“ pri animátoroch). Takéto stretnutia chlapcom pomáhajú, aby vedeli žiť svoj život a „nezabíjať ho“. Preto ďalším krokom, aby sa v chlapcovi prebudila túžba stať sa silným a zrodila nádej, že na to má, je stretnutie so „silným“ mužom (silný muž - vie, čo chce; vie, komu vďačí za život; vie brániť pravdu; vytvára spoločenstvo priateľov; je ochotný priniesť obeť pre svoje presvedčenie...). Takéto stretnutie môže byť až náboženskou skúsenosťou - chlapec totiž vďaka tomuto stretnutiu môže uveriť, že má v sebe niečo „božské“ (silu a schopnosť tvoriť, pretvárať, chrániť). Môže zažiť, že je obdarovaný silou a že Boh je ten, ktorý to chcel, ktorý sa z toho teší a ktorý mu ponúka cestu, aby táto sila našla svoje využitie.

Poznámka: Toto „stretko“ môže mať dve alternatívy. Buď stretnutie s reálnym mužom alebo stretnutie s mužom prostredníctvom filmu. V tejto metodike je spracovaná druhá alternatíva. Na „stretko“ s reálnym mužom stačí niektoré body prispôbiť.

Je pripravená miestnosť na sledovanie filmu. „Stretko“ sa stretne mimo tejto miestnosti a na začiatku sa overí, či všetci prítomní splnili úlohu z minulého „stretka“. Vstup do miestnosti môže byť „okorenený“ aktivitou, jej splnenie je podmienkou vstupu. Uvádzame niekoľko možností:

- Animátor sa stretne s „chalanmi“ mimo miestnosti. Majú prešprintovať nejaký úsek za veľmi malý čas tak, aby to bolo naozaj náročné. Potom „podľa zásad slušného správania“ vojdú do miestnosti (zaklopať, spýtať sa...).
- Do miestnosti je možné vojsť iba oknom lezúc po lane. Na okne môže byť namiesto záclony nepriesvitná látka, aby nebolo vidieť, čo je v miestnosti.
- Do miestnosti nikto nemôže vstúpiť sám. Prejsť prahom môže iba tak, že ho niekto iný drží vo vzduchu a prenáša do miestnosti. Prvého musia hodiť, posledného...

Sledovanie filmu. Filmové spracovanie príbehu muža, film by mal byť „chytľavý“ a mal by mať „spád“, napr. *Fist of legend*; na úvod filmu je dôležité vytvoriť atmosféru dôležitosti, tj.:
 - animátor najprv docení, že chlapci sa rozhodli prísť, treba vyzdvihnúť ich voľbu a že to je vážna vec, keď sa muž začne rozhodovať...

- potom im s vážnosťou vysvetlí, že im ide predstaviť jedného muža a jeho životný príbeh (tu krátko a všeobecne uvedie niektoré údaje o mužovi, napr. dobu, v ktorej žil, realitu, s ktorou sa musel vysporiadať, jeho vek, postavenie, význam jeho osoby (cieľom je ukázať dôležitosť jeho príbehu a nie prerozprávať film).

Vytvoríme priestor na voľné reakcie po filme. Potom môžeme zadať niekoľko súťažných otázok z filmu, ktoré majú vytvoriť atmosféru zamyslenia sa nad filmom a uvažovania nad tým, čo videli (otázky by mali byť aj chytáky, zábavné, na postreh, na pointu). Nakoniec sa spoločne pokúsime odpovedať na niektoré z otázok:

- *Aký bol muž na začiatku a aký na konci?*
- *Čo sa medzitým udialo v jeho živote a prečo sa rozhodol niečo vo svojom živote spraviť?*
- *Malo to nejaký zmysel?*
- *Aký je rozdiel medzi slávnym a obyčajným človekom?*

Odpovede, ktoré vyjadrujú základné postoje muža - bojovníka sa môžu zapísať na nástenku. Je veľmi vhodné, aby sám animátor povedal niečo zo svojho života, kedy si uvedomil, že nie je „nič neznamenajúcim, jedným z miliónov“. Povedať niečo o okamihu, kedy sa „prebudil“ a pocítil, že má hodnotu a schopnosti urobiť niečo zo svojim životom. Mal by jednoducho, ale jasne zdôrazniť typické postoje muža, ktorý žije naplno.

V tomto okamihu prichádza významný okamih, v ktorom sa má každý z chlapcov zamyslieť sám (v prítomnosti Boha). Najprv si v tichosti každý chlapec prečíta „list od Boha“, vid'. Príloha 1.2 (Boh sa tajomným spôsobom predstaví ako ten, ktorý mu dáva silu a ktorý s ním počíta, ktorý je v chlapcovi prítomný a ktorý ho pozýva na cestu stať sa Božím mužom). Uprostred modlitby a pred Bohom si má chlapec sám zodpovedať otázky:

- *Chcem sa pridať k mužom, ktorí žili svoj život naplno?*
- *Chcem aj ja niečo dokázať vo svojom živote?*

Nakoniec môže každý voľne poďakovať za človeka, od ktorého cítil, že mu verí, že si ho váži alebo môže poďakovať za niečo veľké, o čom si myslí, že urobil v jeho živote Boh.

+ modlitba sily

Úloha: Po modlitbe každý, kto sa rozhodol v živote niečo dokázať, odtrhne kus z látky. Naň napíše svoje meno. Látka sa zavesí na vhodnom mieste v miestnosti (kde prebiehajú „stretka“), aby to chlapci mali stále pred očami. Každý z chlapcov dostáva poslanie nájsť aspoň jedného muža, ktorý spĺňa kritériá muža (vyššie určené) a jeho fotku priniesť na ďalšie „stretko“ (odfotiť si ho na mobil...).

Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie: Poskytnutie informácií o záverečnej „misií“ („info“ musí mať charakter niečoho slávnostného a tajomného súčasne, je to teda akýsi „obrad“. Dôležité je, aby sa chlapci naladili a tešili na výpravu, aby ju vnímali ako niečo významné. Môže zvýrazniť napríklad tieto okamihy:

- bude „už iba“ o 5 stretiek,
- celá misia je prísne tajná akcia,

- týka sa len nášho „stretka“,
- bude vyžadovať prítomnosť každého člena,
- jej zvládnutie však vôbec nie je jednoduchou záležitosťou, preto nasledujúce „stretká“ aj úlohy budú zamerané na to, aby sme „misiu“ zvládli.

V tejto slávnostnej chvíli sa chlapcom odovzdá zoznam úloh (ich charakter a význam je popísaný v úvode 1. bloku „Silný vo svete“), každému osobitne. Splnenie týchto úloh im umožní zúčastniť sa misie.

Túto úlohu plnia zavesené kusy látky.

Zhodnotenie stretnutia: Boli „chalani“ schopní stíšiť sa a zamyslieť sa? „Chytajú“ sa na tému bojovníkov alebo žijú v úplne inom svete? Bol niekto taký, kto nemá chuť niečo veľké zažiť? Čo mu v tom môže brániť?

ŤAŽKO NA CVIČISKU, LAHKO NA BOJISKU 1.3

2:00 hod. / park, lúka, les

Zistiť, ako na tom sme v oblasti fyzickej zdatnosti a schopnosti vzájomne si pomôcť, pričom sa má vytvoriť základná skúsenosť: **Som/sme v niečom dobrí/vieme sa podržať.**

Vysvetlenie: Prichádza čas, kedy by mali chlapci zažiť niečo veľmi dobrodružné („stretko“ má charakter hry a súťaže, atmosféra zábavy je viac ako atmosféra konkurencie a víťazstva), čo otestuje silu ich partie na dvoch rovinách. V rovine telesného výkonu a v rovine sily súdržnosti. Ako partia budú postavení pred niekoľko úloh, ktoré si budú vyžadovať ich plné nasadenie. Na jednej strane bude požadovaný výkon, no súčasne si úlohy budú vyžadovať vzájomnú koordináciu a pomoc (toto sa im však vôbec nemá vysvetľovať, je to skôr vec, ktorú animátori hodnotia tajne. Tak je možné otestovať silu súdržnosti a pomoci v partii bez toho, aby chlapci niečo „hrali“ - chlapci totiž nutne potrebujú byť konfrontovaní s realitou). Zhodnotenie sily ich vzájomného podržania sa je významným okamihom „stretka“, pretože „vojak, ktorý bojuje sám za seba, kvôli svojim výhodám, nemá šancu.“ (film *Údolie tieňov*) „Kto si chce zachrániť život, ten ho stráca.“ (Mk 8,35). Každá partia bojovníkov prehráva, ak sa nájde jeden, ktorý ju zradí, ktorý nedrží s ostatnými, ktorý ide bojovať na vlastnú päsť (okamih, kedy niekto nepočúvne veliteľa, býva vo filmoch znázornený ako veľké skomplikovanie a ohrozenie celej misie, často končí smrťou veliteľa, ktorý nasadí svoj život za „neposlúšného“). Sila partie bojovníkov spočíva práve v schopnosti vedieť zomrieť kvôli priateľovi (v tomto sa animátorom oplatí vidieť film *Údolie tieňov*).

Krátky a motivačný úvod: *hľadanie animátora* (môže byť hneď „nenásilne“ vytvorená atmosféra: „záleží nám na sebe, ideme do toho spolu“. Časovo to má trvať krátko. Odkazy s informáciami, kde sa animátor nachádza, môžu byť rozvešané po chodbách „orátka“, v blízkom okolí...). Celé „stretko“ by sa malo presunúť na nejakú lúku, do blízkeho lesa, parku – tj. na miesto, kde nebudú rušení a ani nebudú rušiť (nakoľko činnosť bude dosť živá).

Na mieste je pripravená „testovacia“ dráha = „rambodráha“ (jej dĺžka by mala byť aspoň 200 m, najlepšie okruh, počas ktorého okrem behu musia chalani robiť rôzne cviky - plazenie, preskakovanie prekážok, slalom, hod na cieľ, hod na cieľ vo výskoku, hod do diaľky visiac na lane, prelezanie múru, vyštvveranie sa na strom). „Rambodráhu“ alebo jej časť by potom mali prejsť ako dvojica, trojica alebo aj celá skupina - hoci sa chalani snažia prejsť to za čo najlepší čas, my si všímame najmä ich spoluprácu. Niektoré úlohy môžu byť „okorenené“ zaviazaním očí (napr. hádzanie na cieľ), pričom druhý z partie ho naviguje, prípadne môže byť súťaž dvojíc, v ktorej jeden má zviazané oči. Významné je, aby im animátori počas týchto aktivít stále pripomínali výkon, aby ich „hecovali“ k najlepším výsledkom. Môže byť vyhlásená súťaž o rekord „stretka“, exhibícia najlepších s animátormi... po „rambodráhe“, vysvetlení a porozprávani sa môžeme zadať ešte dobrú pohybovú hru... napr. zostreľovanie horaliek zo stromu.

Je spontánna. Popri aktivitách sa komentuje, kto čo zvládol. Výkony každého sú posudzované reálne, chlapci by si mali vytvoriť skúsenosť, že „majú na to“ a že sú schopní. Každý by mal vnímať, že je v niečom dobrý. Animátori by mali každého nejako pripomenúť (a preto môže byť každý nejako odmenený). Chlapci sa môžu hodnotiť navzájom. Môžu povedať, čo bolo najťažšie, či sa pri niečom báli. Animátori v istom okamihu zhodnotia schopnosť chlapcov vzájomne si pomáhať, podržať sa, môžu aj vyzdvihnúť niekoho konkrétneho (ak si to naozaj zaslúži), mali by chlapcom odovzdať posolstvo o hodnote jednoty a vzájomnej pomoci.

Úloha: Môže sa pripomenúť zmysel úloh, ktoré dostali (animátor by mal vnímať, či sú chlapci naladení na plnenie úloh a či sa do toho pustili. Ak nie, môže v tomto okamihu opäť predstaviť tému záhadnej misie, ktorá ich čaká a vyjadriť očakávanie, že to spoločne zvládnu. Môže zhodnotiť (bez spomenutia mien), že niektorí zvládajú úlohy dobre.

„Rambodráha života“ = poďakovanie (prosba) za to, že vidíme úlohy, ktoré musíme splniť, že ich neobchádzame, máme silu ich prekonať, že vieme nájsť priateľa, preklučkovať po medzi pukušenia spolužiakov, vyliezť na strom a vidieť svet z nadvhľadu... Pointou je preporenie úloh počas „rambodráhy“ s obyčajným životom, s ich možnosťami niečo pekné a dobré získať a zvládnuť.

+ modlitba sily

Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie: „Stretko“ teraz urobí svoju „maximovku“ v nejakom cviku (kliky, drepy, „brušáky“... (napr. za istý čas). Táto „maximovka“ sa bude robiť na každom z nasledujúcich stretiek, pričom sa bude hodnotiť zlepšovanie skupiny.

Pripneme slogan s výrokom, ktorý vyjadruje silu partie. Napr. „V jednote je sila“; „Kto sa nebojí zomrieť, môže prežiť“; „Z boja odchádzam posledný“; „Bez priateľa sa nevrátim“; ...

Zhodnotenie stretnutia: Výsledky zapísať do tabuľky na nástenke. Je niekto, kto výrazne zaostáva? Niekto, kto sa príliš vyvyšuje nad ostatných alebo sa im posmieva? Podľa schop-

nosti a kondície chlapcov by sa mala dať určiť náročnosť výpravy... je niekto taký, kto spĺňa základné podmienky, aby získal erb (viď. úvod k 1. bloku)?

SOM SILNÝ!

1.4

2:00 hod. / vonku, ihrisko

Zistiť, ako na tom som/sme v oblasti fyzickej zdatnosti, pričom sa má vytvoriť základná skúsenosť: **Som/sme v niečom dobrý/í - telo je darom, ktorý v sebe skrýva netušené možnosti.**

Vysvetlenie: Po teste „sily partie“ je ďalším krokom test sily jednotlivca. Chlapec potrebuje zažiť a objaviť svoju vlastnú „hĺbku a tajomstvo“ (v tomto veku ešte nevedia o sebe, čo zvládnu), ale zároveň aj hranice svojej vlastnej sily. Potrebuje sa dotknúť svojich možností, ktoré sa v ňom skrývajú. Teda chlapec by sa mal otvoriť pre podanie výkonu na hranici svojich možností (dať do toho všetko).

Aby sa chlapci otvorili podať výkon, potrebujú sa zbaviť strachu, že niekto iný bude lepší, preto je dôležité povedať im, že nejde o porovnanie, ale o zistenie, na čom vlastne reálne sú. Opakovane im možno zdôrazniť, že nejde o najlepšieho. **Chlapec potrebuje uveriť, že je v ňom niečo, na čo môže byť hrdý a že nepotrebuje byť lepší.**

V takomto reálnom zážitku svojej sily môže **pochopiť, že jeho sila, ktorú ešte ani dobre nepozná, sprítomňuje Boha**, pretože je to sám Boh, ktorý do neho vložil silu, schopnosť vytvárať, pretvárať, konať... V jednoduchej a rukolapnej skúsenosti rôznych cvičení, jasne chápeme vlastnú silu, ktorá ja však dosť „slabá“¹. Ak je schopný uvedomiť si hranice svojej sily, môže začať vnímať silu Boha a vtedy si môže uvedomiť, čo znamená. Že Boh má všetko vo svojej ruke a že jeho „pravačka“ je fakt silná. Na tomto „stretku“ by mal chlapec pochopiť, že je tu na to, aby bol silný, že byť mužom je veľká vec, že je to veľká hodnota, pretože sila muža sa môže stať obrazom Boha, keď vytvára dobrý svet (= požehnanie).

Počas tohto „stretka“ je vhodné pripomenúť, že sila, ktorá nie je prejavom lásky, je zlom. Nemá žiaden smer a zmysel, často sa stáva agresívnou a chce sa iba „ukazovať“, je násilná. Skutočnej moci sa nikto nebojí, ale sila bez lásky vytvára strach.

Chlapci si posadajú do kruhu a povie sa im, že ich dnes čaká náročná skúška sily a preto je pripravené nejaké jednoduché pohostenie na posilnenie (chlieb, slanina, kúsok čokolády) + „maximovka“.

¹ Ex 15,1-18: V piesni, ktorú Židia spievali Bohu, keď ich zachránil pred faraónom, bola to skúsenosť, že Boh je mocný ako najmocnejší národ vtedajšieho sveta; že Boh je silnejší ako všetci bohovia Egypta. Bola to skúsenosť, že Boh je mocnejší ako smrť, pretože každý Žid jasne chápal, že za 400 rokov v Egypte faraón v mene svojich bohov zabil veľké množstvo z ich národa.

Dt 5,15: Pamätaj, že si bol otrokom v egyptskej krajine a že ťa Pán, tvoj Boh vyviedol odtiaľ mocnou pravcou a zdvihnutým ramenom.

Ž 16,8,11: Pána mám vždy pred očami; a pretože je po mojej pravici, nezakolíšem sa. 11 Ukážeš mi cestu života. U teba je plnosť radosti, po tvojej pravici večná slasť. Ž 20,7: Teraz viem, že Pán zachráni svojho pomazaného; vyslyší ho zo svojho svätého neba, zachráni ho mocou spásonosnej pravice.

Skúška môže byť formou súťaží zameraných na silu ruky (výsledky sa zapisujú do tabuľky). Môžeme pripraviť činky (napr. palica na koncoch s vedrami, do ktorých je možné postupne pridávať závažia, kamene...). Ak pôjde o ťažšie cviky, je potrebné sa aj rozcvičiť!!! Každý si môže skúsiť svoju „maximovku“ tlaku, bicepsu... (je dobré poradiť sa s niekým, kto posilňuje).
Tipy na cviky:

- rúčkovanie (keď je nablízku nejaká preliezka) - zapisuje sa čas,
- úderom rúk (tlesknutím) prasknúť nafúknutý balón (môže byť na ňom namaľovaná nejaká tvár),
- kto dlhšie vydrží mať stlačený štipec pomocou malíčka a palca (bežne ho stláčame ukazovák a palcom) - na lepšie rozlíšenie, kto má alebo nemá štipec stlačený, sa dá použiť kúsok papiera, ktorý zasunieme medzi dve stlačené časti štipca,
- stláčanie gumeného kruhu (bežne sa používa na posilňovanie predlaktia),
- vrh polena,
- a pod.

Voľné vyrozprávanie a zhodnotenie výkonov chlapcov, dať im ďalšiu skúsenosť, že „majú na to“, že sú schopní. Každý by mal vnímať, že je v niečom dobrý. Chlapci potom môžu skúsiť povedať, **čo užitočné, dobré a pekné už vytvorili svojimi rukami**. V skúsenosti „rukolapného“ výkonu našich rúk (ťažkosť párkrát zdvihnúť sami seba, udržať sa na vlastných rukách, zdvihnúť toľko, čo sami vážime...) jasne chápeme vlastnú silu a vlastné možnosti. Tu je vhodné povedať im niečo o význame sily, o jej „posvätnosti“ (pozri vysvetlenie).

Úloha: Jasne zameraná na záverečnú misiu - pripomenúť zmysel úloh, ktoré dostali.

Každý si vezme do ruky svoj kus látky s menom (z prvého „stretka“). V tichosti napíše číslo od 1 do 10 (číslo symbolizuje hodnotenie využívania vlastnej sily s významom: 1- najmenej, 10 - maximum). Potom sa číta modlitba o tom, ako Boh chráni svojich a ako ich vedie svojou silou (napr. animátor môže prerozprávať svoj život v modlitbe, v ktorej ďakuje Bohu, ako mu pomohol v konkrétnych situáciách a ako ho chránil...) + modlitba sily. Bezprostredne po nej (ak už niekto z chlapcov splnil minimálny počet úloh, aby sa mohol stať členom tajného spoločenstva a má vymalovaný erb) môžeme upevniť erb na nástenku (aby nebolo jasné, komu erb patrí).
+ modlitba sily

Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie: Podľa toho, kde bude realizované najbližšie „stretko“, im môžeme dať pokyny na oblečenie.

Erb, výsledky dnešných súťaží

Zhodnotenie stretnutia: Výsledky zapísať do tabuľky. Kto z chalanov má pevný charakter? Kto je skôr „vyhýbavý“ typ, na ktorého sa nedá príliš spoľahnúť? Kto sa cíti byť nadradený nad ostatných? Je niekto, kto spĺňa základné podmienky, aby získal erb?

Zažiť a uvedomiť si svoju silu uprostred sily sveta, vnímať vlastné vnútro a jeho hodnotu uprostred živlov sveta. Všímať si svet prírody (vidieť „poza betón“).

Vysvetlenie: Muž, ktorý chcel prežiť, vždy potreboval rozumieť svetu okolo seba a jeho poriadku, napr. v oblasti moci musel vedieť jasne určiť, kto je s ním a kto proti. Potreboval rozumieť prírode (vo vojnách často vyhrávali tí, ktorí lepšie objavili, čo všetko sa dá zo zeme vyrobiť - napr. objav železa; alebo rozumeli prírodným podmienkam - neúspech Nemcov v Rusku, Američanov vo Vietname...), no hlavne **potreboval pochopiť svoje vlastné miesto uprostred sveta**. Mohli by sme povedať, že potreboval „zladit“ svoje vnútro s „poriadkom“, ktorý objavil vo svete, čím viac sa „zladil“, tým viac chápal, ako to funguje a vedel správne reagovať. Prestal sa sveta báť, bral ho ako výzvu, vedel z neho vybrať to najlepšie a meniť ho. Vedel dobre riadiť svet a nie ho ničiť. V tomto veku chlapci potrebujú objaviť silu, tajomstvo, „posvätnosť“ prírody a získať voči nej úctu. Muž potrebuje objaviť svoju vlastnú silu uprostred sily prírody.

Preto je „stretko“ zamerané na porovnanie vlastnej sily so silou živlov. Otvorenie sa veľkosti prírody má viesť k pocitom obdivu, úcty až bázne. Vďaka tejto skúsenosti chlapec môže objaviť zmysel výrazu „Boh - Stvoriteľ“ a tak zistiť pravdu o sebe (mám silu na to, aby som vedel tento úžasný a mocný svet spravovať). **Chlapec potrebuje objaviť, že Boh nie je „senilný“ dedo, ktorý svetu nerozumie a je kdesi ďaleko, ale že Boh je Bohom sily, živlov, obrovskej energie** (oheň, vietor, more...). Takto muž objavuje význam svojej sily: vytvárať a zveľaďovať raj na zemi!!! Na druhej strane, ak muž neobjaví poriadok sveta okolo seba, potom ho ničí a svet ničí jeho. Vždy, keď človek nevie byť pokorný pred prírodou, „nabije si držku“, niekedy doplatí na to aj životom! Na konkrétnom príklade ukázať „silu rozumu“ (nejaký objav - elektrina, penicilín, benzín, lietadlo...). **Ale sila bez poriadku sa obráti proti samotnému človeku** (vyrobenie zbrane na lov môže viesť až k zabitiu človeka), takto si človek urobí zo života pekló! Je dobré veľmi jednoducho ukázať dôležitosť školy – učenie sa znamená stávať sa schopným vytvárať „raj“, poznať „svet“, chápať jeho „finty“ a vedieť ich správne a dobre použiť. Byť „správcom sveta“ sa nedá bez jeho poznania.

„Maximovka“. Úvod má byť zameraný na „dotyk“ prírody - niečoho, čo chalanov môže fasci-
novať. Dôležitá je atmosféra rešpektu, vážnosti, tajnosti, aby nás nikto nevidel. Možno využiť
viaceré možnosti:

- mať pripravené obrázky, krátke video na tému vznik hviezd, sopky², zemetrasenia, tornáda³, búrky na mori, záplavy,
- stupne Richterovej stupnice⁴ s ukázkami,

² <http://sk.wikipedia.org/wiki/Krakatoa>

³ http://cs.wikipedia.org/wiki/Fujitova_stupnice

⁴ http://sk.wikipedia.org/wiki/Richterova_stupnica

- pozorovanie mesiaca (pozorovanie hviezd, keď „stretko“ začína po tme...),
- skúsiť „silu elektriny“, napr. jazykom sa dotknúť obidvoch koncov 4,5 V batérie (plochá batéria), najskôr nech si to skúsi sám animátor!!!,
- pokusy, oheň, „finty“ s vodou... sú pre chalanov dosť príťažlivé, sú nimi očarení... je dobré mať pripravených aspoň niekoľko⁵

Jej cieľom je „simulovať“ prírodné živly formou súťaží, pričom sa výkony chalanov porovnajú s „výkonmi“ prírody:

- **vietor:** fúkaním presunúť nejaký predmet (tenisovú alebo ping-pongovú loptičku); fénom udržať vo vzduchu čím dlhšie pierko, loptičku, prejsť nejakú dráhu (porovnanie rýchlosti ich výkonu s tornádom)
- **čierna diera:** jeden „robí“ čiernu diery = má v rukách vysávač, ostatní sú „vesmírny prach“ = majú v rukách miskú s papierikmi, alebo ich majú jemne prilepené na sebe. Aj „čierna diera“ aj „prach“ majú zaviazané oči. Úlohou „prachu“ je prísť k „diere“ a dotknúť sa jej, čím ju zneškodní, a naopak úlohou „diery“ je uloviť čím viac „prachu“, tj. strhnúť vysávačom čo najviac papierikov. Môže ísť o súťaž dvoch skupín (vždy len jeden proti jednému), alebo vylosovaných dvojíc. Súťaž jednej dvojice môže mať 3 kolá.
- **erózia:** praveký rozbíjač: potrebné kladivo a kamene rovnakej kvality a veľkosti (napr. malý štrk alebo rovnako veľké kúsky tehly). Úlohou je rozbiť daný kúsok kladivom na prach. Ťažšou verziou je, ak kladivo je upevnené na konci palice dlhšej 1m.
- **potopa** (valiaca sa voda, ktorá tlačí všetko pred sebou): účastníci sú v dvoch skupinách (alebo tvoria dvojice). Každá skupina má jednu fľašu vody (napr. 1,5 l alebo väčšiu). Úlohou je presunúť nejaký predmet (nie príliš ťažký) pomocou prúdu vody vytekajúceho z fľaše z daného miesta na iné (samozrejme za čas). Zaujímavým môže byť, keď každá skupina dostane tri a viac fliaš a môžu použiť všetky naraz. Môžu byť pripravené prekážky (slalom) s cieľom prevaliť jednoduchú (papierovú) konštrukciu = simulácia zničenia hrádze (nakoľko konštrukcia odoláva a voda v nej sa zbiera, vytvára sa napätie „kedy to praskne“)
- ísť na **plaváreň** (nutne musí byť zabezpečený dospelý dozor): vyskúšať si beh vo vode; ponáranie sa; zažiť silu vody, ktorá ňa nepustí „len tak“
- ak je možný pobyt v prírode, vyskúšame rôzne „finty“ s **ohňom** (rozžeravenie niečoho, preskakovanie ohňa a pod.)

Pri činnosti sme opatrní, aby nedošlo k vážnemu úrazu!!!

Pomerne spontánna. Výsledky zapisujeme do tabuľky. Dôležitým momentom je porovnanie výkonov „chalanov“ s výkonmi prírody (váha pierka a dĺžka udržania vo vzduchu so silou tornáda... ukážky svetových povodní...).

Porovnanie ich má priviesť k úžasu, k uvedomeniu si svojej „krehkosti“ a opatrnosti (možno poukazať na krehkosť ľudského tela - čo by sa stalo, keby človek spadol z trojmetrovej výšky, keby ho „ofúklo“ tornádo, chytila záplava...). Môžeme napísať na veľký papier slovo „Stvoriteľ“

⁵ <http://triky.navod.cz/>

a vyzveme chalanov, aby spontánne napísali, čo to v nich vyvoláva, aké pocity. Aký je náš Boh, ak stvoril také „silné“, „nespútané“, „divoké“ živly?

Úloha: Jasne zameraná na záverečnú misiu - pripomenieme zmysel úloh, ktoré dostali.

Vytvoríme kruh, každý dostane obrázok (alebo reálny kúsok) časti prírody (oheň, rieka, kvet, lesy, skala, sneh, ľad, dážď, púšť, pole, hviezda...). Má poďakovať za to, čo skrze „toto“ dostávame, prípadne poprosiť o odpustenie, ak sa mu zdá, že túto časť prírody ničíme.
+ modlitba sily

Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie: Mať pripravené „info“ pre rodičov o misii a poslať ju po chlapcoch (tak, aby sa chlapci k textu nedostali).

Pridanie erbov

Zhodnotenie stretnutia: Uvedomili si chalani to, že ako muži majú vedieť chápať prírodu a chrániť svet, chrániť svojich blízkych? Pochopili, ako s tým súvisí škola? Ako plnia úlohy? Ktorý chlapec sa vôbec „nechytá“? Je niekto taký, kto spĺňa základné podmienky, aby získal erb?

V RINGU SO ŠELMAMI

1.6

1:30 hod. / miestnosť

Toto „stretko“ je pokračovaním predošlého (1.5), tj. jeho cieľom je zažiť a uvedomiť si hranice a možnosti svojej sily, pochopiť svoju „veľkosť“ a hranice v porovnaní so „šelmami“, zvieratami. Vďaka ríši zvierat z iného pohľadu objaviť, čo sa skrýva v Bohu (jeho „sny“, túžby, plány, zmysel pre silu, „divočinu“, „dobrodružstvo“).

Vysvetlenie: (Pozri tiež vysvetlenie 1.5 Uprostred živlov)

Chlapec má počas „stretka“ objaviť, že svet, do ktorého sa počas „stretka“ ponárame, je na Boží obraz. Mali by sme ostať v „nemom úžase“ pred divokým, bojovným, veľmi rozmanitým svetom zvierat (je to tiež svet mocných stád, svoriek, ochrany a až po smrť idúcej starostlivosti o „mladé“, 1000 kilometrových púťi za vodou, za teplom, svet boja o život...). Ostať v úžase pred svetom, ktorý chcel Boh - **skutočne vnímať a prežiť veľkosť prírody je vo svojej podstate skúsenosť s Bohom**. Ďalším okamihom je uvedomenie si, že sme súčasťou tohto sveta, že muž s darom svojej sily ho má spravovať, a preto je životne dôležité ho dobre poznať. Ako môže byť „slabý“ pánom nad „silným“, „pomalý“ nad „rýchlym“, „pohodlný“ nad „bojujúcim o život“? Je potrebné, aby chlapec **objavil svoje vnútro, svoje schopnosti, svoje možnosti**. Preto človek **dostal rozum**, aby dokázal toto všetko zvládnuť, aby vedel spoznať a použiť energiu skrytú v sebe a v prírode. Svet zvierat nám odhaľuje tajomstvo nášho vnútra, lebo, keď chceme byť „lepší“ ako zvieratá, musíme ich vedieť zvládnuť, musíme ich dobre pochopiť. A tak v sebe rozvíjať mnohé schopnosti.

„Maximovka“. Dnes objavíme, aká „šelma“ sa v chlapcovi skrýva. Pomôžeme mu reálne sa zhodnotiť, či by prežil medzi šelmami, sám v džungli. Zrealizujeme *test o zvieratách* (napr. podľa knihy „Rekordy zvierat“), alebo krátku hru „lov na jeleňa“.

Lov na jeleňa: Jeden je jeleňom. Má 5 min. náskok a sáčok s cestovinou, napr. „rúrky“, kolienka. Ide kam chce, ale musí za sebou zanechávať stopy (cestoviny) a to každé 2 metre, pričom na únik má max. 10 minút. Potom sa musí schovať. Ostatní sú „svorka“. Po 5 minútach ho „zavetrlili“ a idú po ňom. Na chytenie jeleňa majú 15 minút. Ak jeleňa nájdú, víťazia, ak nie, prehrávajú (časy sa prispôsobujú zložitosti terénu). Skupina môže tiež tvoriť svorku loveckých psov. Ak nenájdu „postreleného“ jeleňa, ktorý „krváca“, poľovník ich „pozabíja“.

RING ZVIERAT – výzva: „**VSTÚP DO RINGU**“; mať pripravené „zvieracie“ súťažce, napr:

Boj krokodílov: „Chalani“ sú „v postoji“ kliku, zeme sa dotýkajú iba jednou nohou. Úlohou je druhého stiahnuť (potiahnuť za ruku, podraziť ruku...) tak, aby sa neudržal na rukách. Nie je dovolené ťahať sa za vlasy a pod.

Boj kohútov: „Chalani“ stoja oproti sebe na jednej nohe, rukou držia zdvihnutú nohu a ľavou rukou musia druhému stiahnuť čiapku z hlavy (zraziť kohútí hrebienok).

Boj opíc: Dvojica stojí oproti sebe, môžu sa pohybovať iba v určitom kruhu. Za pásom navyše majú vzadu pripevnenú šatku, úlohou je druhému šatku zobrať.

Je veľmi vhodné vyskúšať si niektoré oblasti fyzickej zdatnosti (šprint, výskok, beh s iným na chrbte) a potom to porovnať s výkonmi zvierat (šprint loviacej levice, výskok blchy, silu mravca vzhľadom na jeho vlastnú váhu).

Pomerne spontánna. Výsledky sa zapisujú do tabuľky. Dôležitý je moment porovnania výkonov „chalanov“ s výkonmi zvierat. V čom sa cítim silný? Kedy som sa naposledy cítil ako „frajer“, ktorý niečo zvládol, ktorý sa prejavil ako silný? Cítia sa druhí pri mne bezpečne? Kedy som „bezpečný“ a kedy „nebezpečný“?

Čo v tebe vyvolávajú tieto zvieratá, aké pocity? (sú pripravené kartičky s výrazmi pocitov: rešpekt, strach, radosť, hnev, hlad, odpor, obdiv a pod.) Čo ma vystihuje z týchto zvierat, ktoré zviera asi tak najviac? (slon, jaguár, anakonda, vôl, vlk, orol, pyraňa, delfín, kocúr, komár, páv, slimák)

Pri tejto téme môžeme načrtnúť aj dôležitosť neničenia prírody. Príroda je tu pre nás, aby sme v nej mohli žiť. Ak zničíme prírodu, zničime seba. Ak nebudeme v prírode a nebudeme ju poznávať, nespoznáme dobre ani seba samých. Bez prírody by sme nemali nič (jedlo, oblečenie, veci, domy... všetko je „z prírody“, aj keď musíme do spolupráce s ňou vložiť náš rozum. Možno spomenúť konkrétne postoje ničenia prírody (smeti, plyny, lámanie, zbytočné zabíjanie, trápenie zvierat...). Toto správny chalan nerobí, lebo vie, kto to všetko stvoril!

Úloha: Jasne zameraná na záverečnú misiu - pripomenúť zmysel úloh, ktoré dostali.

Vytvoríme kruh, chlapci dostanú rôzne časti ľudského tela a ich úlohou je poďakovať za dar zdravia a za to, čo vďaka danej časti tela môžu robiť (oko, ruka, noha, hlava, ucho...), potom sa môžu postupne po jednom verši pomodliť Žalm 8.
+ modlitba sily

Zapísanie výsledkov, pridanie ďalších erbov.

Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie: Nasledujúce stretnutie je veľmi dôležité, každý si preto zoberie kartičku s menom jedného chlapca a vo vhodnom čase ho počas týždňa povzbudí, aby prišiel na najbližšie „stretko“.

Zhodnotenie stretnutia: Výsledky zapísať do tabuľky. Ako sú chalani „zapálení“ pre prípravu na záverečnú misiu? Je pre nich tajná misia motiváciou plniť úlohy? Pomáhajú im stanovené úlohy pracovať na sebe? Je niekto, kto spĺňa základné podmienky, aby získal erb? V tejto fáze animátori porozmýšľajú, koho by navrhli na „obrad pravice“, ktorý sa má odhrať na budúcom „stretku“ (pozri si budúce „stretko“).

ŠÉFOVIA SVETA

1.7

1:30 hod. / miestnosť

Vytvoríť skúsenosť použitia moci a skrze ňu si uvedomiť, že každý už moc má. Vedieť určiť kritériá pre využitie a zneužitie moci.

Vysvetlenie: Po „stretkách“, počas ktorých mali chlapci vnímať veľkosť a vzácnosť ich sily, by na tomto „stretku“ mali zažiť dopad používania moci, mali by si uvedomiť, že ich konanie alebo pasivita má vždy nejaký dopad, mali by si uvedomiť, že majú reálnu silu, ktorá môže zmeniť nielen ich samých, ale aj ľudí okolo nich.

Každý muž - bojovník je totiž typický jednou črtou - jeho sila buduje spoločenstvo. Akonáhle sa „utrhne“ a začne „raziť svoju líniu“, trhá spoločenstvo a prežitie pred nepriateľom je ohrozené. Ostať a budovať alebo odísť a „žiť si pre seba“ je reálny dopad sily úplne každého. Toto nám pomáha určiť kritériá, podľa ktorých môžeme povedať, že niekto svoju moc využíva alebo zneužíva. Toto „stretko“ sa odohráva tesne pred udelením tajnej misie - v tomto momente je téma využitia a zneužitia sily veľmi aktuálna. Práve pri plnení misie je jednota a zangažovanosť každého podstatnou črtou.

Chlapec v tomto veku chce mať postavenie v partii, už nechce byť vnímaný ako „outsider“, ako „neschopák“. Výsmech ho veľmi štvie a preto je na mieste otázka: „Ako získať svoje postavenie a rešpekt druhých?“

Chceme pomôcť chlapcom uveriť, že majú všetko na to, aby boli „dobrí“, a že skutočne nepotrebujú robiť „podfuky“! Chceme im odovzdať dôležitú pravdu: Už dnes môžu a majú byť „šéfom“ svojho malého sveta... sú totiž už teraz veci, ktoré závisia iba od nich! Nie je to síce ešte riadenie Národnej banky Slovenska alebo ministerské kreslo, ale je to ich normálny deň, ich úlohy, ich schopnosti... ich sny...stávajú sa realitou?

51

Toto je ďalším rozmerom skúsenosti Boha. Boh nám dôveruje! Boh nám zveril kúsok svojho sveta a urobil nás zodpovednými. Je to tiež skúsenosť Božej vernosti v Ježišovi - Boh, ktorý neopúšťa svojich aj keď ho podrazia. Dnes cítime, že mnohí prichádzajú k moci nečistou hrou (podvody, korupcia, klamstvo...), a preto aj moc zneužívajú iba pre seba. Napriek tomu, že blízko nich môže byť človek v núdzi!!! Napriek tomu však existujú mocní ľudia, ktorí sa stali pre druhých darom. Moc ich nezamerala na seba, ale otvorila pre ľudí. Dnes je veľmi ťažké odhaliť podvody, usvedčiť vinníkov, ktorí sú často na popredných politických, manažérskych miestach. Posledným, kto v otázke moci má čo povedať, je však Boh. Aké sú kritériá, kedy sila buduje a kedy ničí?

Presunieme sa na vhodné miesto, napr. vonku pri kruhu, kde sa bude odohrávať voľba šéfa. Potom bude prebiehať „výber šéfa stretka“. Nakoľko je to dôležitá chvíľa, začína sa malým rituálom:

Každý si dá ruku na hrud' a na animátorovu výzvu bude každý odpovedať: „s mocou“:

Animátor: „Prišiel som...“ Všetci: „S mocou!“

Animátor: „Chcem bojovať...“ Všetci: „S mocou!“

Animátor: „Chcem vyhrať...“ Všetci: „S mocou!“

Šéf „stretka“: (20 -30 min)

Počas dnešného „stretka“ bude jeden z chlapcov šéfom, bude mať svoje osobitné „kreslo“, isté kompetencie (udelí ich animátor podľa zväženia, napr.: „šéf“ môže kedykoľvek kohokoľvek požiadať o ovievanie, o zaspievanie pesničky, o zopakovanie toho, čo povedal animátor, a vždy bude mať pri sebe colu a chipsy... tvorivosti sa medze nekladú... šéfom sa stane ten, kto najlepšie spraví dané úlohy (vedomostné, na rýchlosť, zručnosť...).

Ponúkame takýto boj o moc: Vyznačí sa kruh a všetci sa doň postaví. Úlohou každého je zdvihnúť niekoho druhého nad zem. Ten, čo je zdvihnutý nad zemou tak, že sa nijakou časťou tela nedotýka zeme, vypadáva z hry. Nakoniec ostáva jeden víťaz (môžeme urobiť viacero kôl). Po hre sa uvedie „šéf“ do kresla a potom sa môžeme všetci na 20-30 minút porozprávať o tom, čo kto zažil. „Šéf“ do tejto činnosti pridáva svoje „vstupy“. Okrem rozprávania môže aj samotný šéf „dirigovať“ program (závisí od kompetencií, ktoré mu necháme).

Animátor predloží niekoľko príbehov mocných ľudí⁶. Môže to robiť tak, že príbeh mocného muža nedokončí a nechá „chalanom“ hádať, ako sa to asi s dotyčným skončilo.

Aký bol náš šéf „stretka“? Využíval dobre svoje postavenie, alebo ho zneužíval? A čo mocní ľudia vo svete? Je moc, ktorú majú, správne používaná? A čo Boh, ktorého volajú Mocným? Kedy sila vytvára niečo pekné a kedy ničí? (tu sa môžu pripomenúť konkrétne postoje v partii, ktoré narúšajú dobré vzťahy, postoje voči druhým ľuďom, ktoré vytvárajú neistotu: výsmech, ignorancia, podraz, klamstvo..)

A čo TY??? A Tvoja moc???

⁶ http://ihned.cz/2-22567155-000000_d-76

Úloha: bezprostredná príprava na splnenie misie

Chalani stoja v kruhu, držia sa za ramená a modlia sa modlitbu „Otčenáš“.
+ modlitba sily

Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie: Významným okamihom je naladenie sa na nasledujúcu tajnú misiu. Možno ukázať výsledky súťaží, spraviť komentár, ohodnotiť jednotlivcov, vyzdvihnúť ich kvality.

Pri tejto príležitosti sa realizuje „obrad pravice“:

Počas celého „stretka“ je v miestnosti pripravené špeciálne miesto, na ktoré si nesadá nikto okrem „šéfa“ (hneď na prvý pohľad by malo byť jasné, že ide o čosi výnimočné). Na konci „stretka“ 1.7, po porozprávaní sa o misii, animátor v patričnej atmosfére ticha vyzve postupne každého chlapca (na ktorom sa animátori dohodli), aby si sadol na toto špeciálne miesto „po pravici“ animátorov a a povie/prečíta, čo si na danom chlapcovi všimli, prečo ho vybrali, usadí ho na miesto, ponúkne ho niečím, odovzdá mu nejaký symbol, potrasie pravačkou, môže dostať nejakú výsadu počas stretku... Dôležité je, aby to bolo chápané ako pozdvihnutie a aby to tí, ktorí neboli vybraní, brali ako výzvu pre seba. Teda má zaznieť, že niektorým sa podarilo dosiahnuť to, čo je dosiahnuteľné pre všetkých.

Zhodnotenie stretnutia: V akom stave je partia? Sú zladení? Pripravení spoločne bojovať pri plnení misie? Kto najviac zaostáva? Je niekto taký, kto spĺňa základné podmienky, aby získal erb?

PRÍLOHY

Príloha 1.1 Tajná misia

1 deň / príroda

Cieľ: Vďaka plnému nasadeniu sa každého zažiť silu partie a radosť zo spoločného boja. Vnímať „božský“ rozmer vlastnej sily a prijať zodpovednosť za ňu.

Charakter misie: Celá výprava by mala byť „záchrannou misiou“, ktorá končí na mieste nazvanom „útočisko“ (toto miesto by malo byť suché, teplé, s pripraveným jedlom, s možnosťou prezliecť sa do suchého oblečenia, pekne vytvoreným prostredím). V „útočisti“ by sa mala odohrať „oslava života“ (zážitok partie, „pokecanie“ = vyrozprávanie sa zo zážitkov“, udelenie špeciálnych ocenení za celý blok, silné duchovné okamihy, pozvánka na rituál bojovnosti (viď. Príloha 1.3).

Misia je výprava do divočiny na miesto, kde chlapci budú po prvýkrát v živote. Nemusi byť dlhá, ale o to viac v nej musí byť prvkov prekonávania prekážok a úloh - najmä fyzicky náročných.

Účasť na výprave musí byť zaslúžená - teda „chalani“ už od začiatku vedia, že keď nesplnia jasne stanovené podmienky, nemôžu sa zúčastniť výpravy. (Návrh: musia spraviť daný počet klikov, počet zúčastnených „stretiek“, zistiť informácie napr. o nejakej lokalite, o historických miestach, prejsť za konkrétny čas nejaký úsek so zviazanými rukami a očami... Úlohy môžu byť vtipne skomplikované: napr. kliky s jablkom v ústach.)

Vysvetlenie: Misia je vrcholom celého bloku! Mali by maximálne **zažiť „dotyk života“**, **„hranice svojich síl“**, dať zo seba všetko. Zažiť súdržnosť partie, vedieť sa skoordinať ako partia. Naučiť sa premýšľať dopredu... zažiť ovocie svojho tréningu, uplatniť schopnosť riešiť rôzne úlohy, s ktorými sa stretli už počas 1. bloku.

Atmosféra, ktorá má vládnuť, je **dôvera v silu každého jedného**. Každý z chlapcov by mal **mať silné presvedčenie, že je potrebný**. Uprostred tohto veľmi dobrodružného zážitku sa chlapec môže otvoriť pre pravdu o sebe, pre posvätnosť vlastnej osoby, pretože hodnota našej osoby sa zjavuje vtedy, keď nám niekto dôveruje, keď nám niekto dáva na starosť niečo pre neho hodnotné.

Ak chlapec zvládne to, čo sa prekladá ako dôležité, **získava pocit hrdosti, vytvára sa v ňom vedomie: „Som dobrý, oplatí sa žiť pre danú vec!“** V záverečných častiach (po návrate do „útočiska“, po jedle, „vykecaní sa“ ... (chlapci by mali byť zdravo unavení) je priestor pre zhodnotenie ich snahy, ich rastu - nakoľko sa dostali po hranicu svojich síl, nakoľko dali do toho všetko, nakoľko sú schopní „vložiť“ sa do niečoho. **Základnou požiadavkou seba-poznávania je dať celkový spätný pohľad na celý blok.**

Počas záchranej misie sú **významné aj okamihy modlitby**, pretože nejde len o čistú „bojovku“, ale ide najmä o záchranu niečoho hodnotného - je to MISIA. Je preto veľmi dôležité, aby chlapci vnímali, že to, čo idú robiť, má veľkú hodnotu a že to nie je iba o vybláznení sa. Mali by sa cítiť poctení a hrdí, že môžu ukázať svoje schopnosti, aby zachránili niečo hodnotné. O to viac si môžu uvedomiť (a my im to vhodne „pripomíname“), že je to ich poslanie, ktoré majú v rukách a že sa s nimi počíta, že Boh s nimi počíta. Preto každý obrad modlitby má mať charakter uvedomenia si hodnoty a vážnosti situácie. Vzťah s Bohom a prijatie Božích princípov boja o prežitie a záchranu je kľúčom k úspešnému zvládnutiu úloh, ktoré ich čakajú (napr. keby si nedôverovali, keby boli rozhádzaní, keby každý ťahal len za svoj koniec atď..., tak by nič poriadne spolu neprežili a záchranná misia by bola veľmi ohrozená, naproti tomu, ak sa budú riadiť princípom jednoty, podpory slabšieho, vzájomnej všímavosti atď... úspech misie je veľmi podporený).

V momentoch modlitby a hodnotenia predchádzajúcich „stretiek“ 1. bloku je vhodné predstaviť rituál bojovnosti a odovzdať im pozvánky, aby sa mohli na ňom zúčastniť.

Poznámka na úvod: Ty (animátor) poznáš najlepšie svojich chlapcov a vieš, čím ich „dosta-neš“, aby to bolo nezabudnuteľné...

Úvod: Rýchla sídlisková „odkazovka“ („časované odkazy“ = k odkazu je možné sa dostať iba do určitého času, potom je už nedostupný, napr. niekto odkaz strhne, „neprezradí slovo do telefónu“, všetko závisí od typu úloh...)

Činnosť: Základnou úlohou je dostať sa do „nepriateľského tábora“, z ktorého majú „niečo“ alebo „niekoho“ oslobodiť, získať späť ukradnuté listiny, „prachy“... a preniesť ich do útočiska. Miesto nepriateľského tábora aj útočiska sa chlapci dozvedajú postupne vďaka zneškodneným nepriateľským vežiam.

Na splnenie záchranej misie je **presne určený čas**.

Od momentu, kedy sa „začne“, majú chalani na zápästí špagátik s tromi drevkami, tj. majú tri životy. Tiež majú na hrudi číslo (vrchná časť oblečenia). Toto číslo aj špagátik musia byť upevnené voľnejšie, aby mohli dobre dýchať a aby sa im neodkrvila ruka. Po celý čas sa nachádzajú na „strážnom“ území, tj. sú „chytiteľní“ a preto „vyraditeľní“. Ak ich chyti strážca (na túto úlohu je možné prizvať otcov alebo starších animátorov), berie im život. Ak im zbadá číslo, získavajú trestné body (minúty). Číslo si nemôžu zakryvať rukami, ale môžu sa napr. obrátiť k nemu chrbtom, alebo ľahnúť si na zem. Moment stráženého územia dá celej výprave dosť „akčný“ charakter (môžeme vyhlásiť súťaž o „neviditeľného špióna“, ktorý nebude ani raz vidieť). Ak by sa náhodou stalo, že niekto počas misie zomrie (stratil všetky tri životy), znamená to, že sa nemôže hýbať. Jediný spôsob, ako pokračovať v misii je, aby ho partia niesla ďalej.

Záchranná misia má tri časti:

1. prvá časť – zneškodnenie veží, objavenie nepriateľského tábora a presun do útočiska

Táto časť je dostatočne fyzicky náročná (chalani majú byť „zničení“, ale nie „mŕtvi“). Záchranná misia sa má konať za každého počasia!!! Preto je dôležité mať dopredu zabezpečené „suché“ miesto, kde bude prebiehať oslava. A preto sú chalani oblečení tak, aby sa mohli úplne zašpiniť (ideálne je, keď sú zamaskovaní ako vojaci - aj na tvári), pričom majú so sebou jedno komplet náhradné oblečenie. Dĺžka má byť zvolená tak, aby boli chlapci nútení ponáhľať sa, ak chcú všetko stihnúť v určenom čase. Ak to nestihnú, osoby alebo veci, ktoré mali oslobodiť, sú „zneškodnené“.

Na začiatku chlapci dostávajú mapu, na ktorej je zakreslená prvá nepriateľská veža. Jej zdaním dostávajú kód pre vstup do útočiska a tiež údaje o ďalšej veži. Strážcovia dobytých veží sa postupne sťahujú do svojho tábora, kde sa bude odohrávať posledný boj.

Návrhy na úlohy = zneškodnenie „veží strážcov“:

- „veža“ je presne ohraničené miesto v teréne, napr. čistinka, kruh lesa s priemerom 30 m, skala, posed, jaskyňa atď.,
- zneškodnenie = splnenie úlohy, napr.:
 - zostrelenie plechovíc zo stromov,
 - spálenie 10 výstražných oznamov na stromoch,
 - prieskum terénu - odpísanie si tajného textu uloženého na viditeľnom mieste,
 - založenie niekoľkých ohňov na vyhradenom území,
 - preliezanie po lane vo vzduchu bez dotknutia sa nastražených predmetov (rozkolísané veci vo vzduchu),

- naplnenie vedra v priestoroch „veže“ ,
- ...
- dôležité je, že veže sú strážené, čo prakticky znamená, že aj jednoduché úlohy sú dosť náročné.

Cieľom boja v nepriateľskom tábore nie je zneškodnenie strážcov, ale získanie toho, čo treba „oslobodiť“. Ide o vytvorenie spoločného postupu ako získať určený cieľ bez toho, aby partia o niekoho prišla.

Presun do útočiska by nemal trvať príliš dlho, ale zato môže byť okorenený naháňačkou, kedy sa ich nepriatelia snažia chytiť a zajať. Tu sa ukáže sila partie. Dôležité je stanoviť, za akých podmienok ich strážcovia nemôžu chytať.

2. druhá časť - oslava

Útočisko je pripravené tak, aby v ňom bola príjemná atmosféra. Nasleduje oslava úspešnej misie, pri ktorej nesmie chýbať dobré jedlo, vyznamenania, prezeranie fotiek, hodnotenie celého bloku... v tomto okamihu je veľmi vhodné oslavu preniesť aj do duchovnej roviny. Ak je možné, je veľmi dobré, aby sa slávila eucharistia, pretože chlapci dnes rukolapne prežili príbeh svätej omše. Nasadili svoje sily pre niečo hodnotné, aby to zachránili, to znamená, aby sa nezničila skutočná hodnota danej veci alebo osoby. Chlapci tak umožnili, aby život išiel ďalej. Tiež mohli prežiť silu vzájomnej pomoci, silu ochoty použiť vlastnú silu pre niekoho druhého. Dá sa povedať, že všetky princípy záchranej misie sú inšpirované príbehom misie Ježiša - najsilnejšieho muža, aký kedy žil a ktorý svoju moc (silnejšiu ako smrť!) využil tak, že sa úplne obetoval. *Ak sa nedá sláviť Eucharistia, je dobré v modlitbe príbeh a obeť Ježiša spomenúť.*

3. tretia časť – pozvánka na rituál

Táto časť by mala nasledovať bezprostredne po modlitbe (svätej omši), alebo by mala byť niekedy počas nej. Chlapcom treba v atmosfére ticha jasne vysvetliť, o čo ide. Keď sa predtým v modlitbe (sv. omši) pripomenulo, čo všetko vďaka „nelenivosti“ (usilovnosti ?) mohli zažiť, každý by mal vnímať, že lenivosť je veľká hlúposť a zabíjanie seba samého.

Najprv sa prečíta „list od Boha“ (pozri „stretko“ 1.2 Stretnúť muža). Potom by mal každý chlapec istý čas ostať sám (aj fyzicky- napr. pôjdu na rôzne miesta okolo útočiska), pričom dostane čistý papier a pero (môže dostať aj list od Boha). Počas tohto ticha má chlapec zhodnotiť, či prijme pozvánku prežiť rituál bojovnosti alebo nie. Ak sa rozhodol pre absolvovanie rituálu, sám napíše žiadosť/prosbu o možnosť prejsť rituálom bojovnosti a tým „pochovať“ svoju lenivosť a pohodlie. Svoju žiadosť vloží do obálky a prinesie ju ku krížu.

Na záver môže animátor povedať niekoľko slov o významnosti kroku, ktorý urobili a môžu sa pomodliť modlitbu bojovníka.

Poznámka: Je možné, že písanie žiadosti môže niekomu trvať dlhšie, inému kratšie. Preto je dobré mať pripravené niečo, čo sa dá robiť počas čakania na posledného, ale súčasne to nebude narúšať atmosféru.

Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie: Súkromné odovzdanie prvej informácie o rituále a odovzdanie „info“ o ďalšom „stretku“ (pozri druhý blok).

Zhodnotenie misie: Pozrieť si ciele prvého bloku (viď úvod prvého bloku).

Príloha 1.2 List od Boha

Syn môj!

Tvoj čas sa naplňa a Ty už prestávaš byť dieťaťom. Všetci to vnímajú a Ty to tiež cítiš, že sa s Tebou čosi deje. Prichádza čas, kedy sa v Tvojom živote začínajú odkrývať nové schopnosti a túžby. Je to čas, kedy dostávaš možnosť objavovať a využívať dary, ktoré máš odo mňa. Je to čas, kedy Ti chcem odovzdať niektoré tajomstvá Tvojho života.

Veľmi by som si priaľ, aby si objavoval, čo všetko si po mne zdedil a akou silou naozaj oplývaš. Čas, ktorý je pred Tebou Ti totiž prináša jednu veľkú možnosť: stávať sa Božím mužom, ktorý vie, kým je a preto dokáže žiť svoj život naplno! Máš v sebe veľkú moc! Máš v sebe veľa dobrých vlastností, veľa schopností! Máš v sebe silu bojovať o život a meniť svet! A je na Tebe, čo s týmito všetkým urobíš. Či to necháš „zakopané“ alebo budeš bojovať o to, aby sa Tvoje poklady ukázali v celej svojej kráse a hodnote.

A preto si odo mňa dostal jeden dar, ktorý Ťa robí podobným mne samému. Si slobodný! Máš v sebe schopnosť rozhodnúť sa, čo sa stane s Tvojim životom. Určite si pamätáš, ako som ti vždy prízvukoval, aby si sa rozhodoval slobodne. Áno, slobodne. A dnes Ti to opakujem opäť: „Si na môj obraz a ak chceš žiť naplno, neboj sa zostúpiť do svojho vnútra, neboj sa objavovať, kým naozaj si. Chceme, aby si žil naplno!“

Ponúkam Ti cestu skutočnej slobody a skutočného života. Cestu bez nudy, strácania času a blbnutia, po ktorom prichádza hnev a plač. Ponúkam Ti cestu, na ktorej môžeš objavovať a pochopiť, čo vedie k skutočnému šťastiu a čo sa ako šťastie iba tvári. Viem, že máš pred sebou rôzne možnosti. Môžeš sa rozhodnúť užívať si život, kašľať na všetko, vyberať si iba to, čo Ti príjemné, čo Ťa urobí šťastným rýchlo. Nemal si niekedy pocit, že bez počítača to už nejde? Mohol si spraviť kopec iných užitočných vecí, no ty si chtiac-nechtiac zvolil sedenie pred monitorom. To je iba jeden z množstva prípadov, keď tvoje „slobodné rozhodnutie“ viedlo k tvojej vlastnej neslobode.

Hovorím s Tebou otvorene a preto chceme, aby si vedel, že cesta skutočnej slobody, ktorú Ti ponúkam, nie je cestou pohodlnou, bezbolestnou, ľahkou. Práve naopak. Bude od Teba vyžadovať všetko - každý kúsok Tvojej sily, Tvojich schopností, Tvojich darov. Jednoducho všetko, čo sa v tebe skrýva, celú Tvoju slobodu. Ale bude to cesta, na ktorej budeš objavovať sám seba, na ktorej zistíš, že si naozaj dôležitý, že máš byť na čo hrdý, lebo dokážeš veľmi veľa.

No nemusíš sa báť - aj keď sa zdá, že si slabý a sám, nie je to pravda. Ja totiž vždy stojím za tebou. A dostal si odo mňa mnohé dary, ktorými vieš poraziť nepriateľa pokúšajúceho sa obráť ťa o tvoju slobodu, o tvoju mužskú silu, nezlomnosť, tvoj rozum a najmä pevnú vieru. Vďaka týmto darom, ktorými ti chceme pomôcť žiť slobodne, však môžeš pomôcť aj ostatným

ľuďom. Neboj sa, nikdy by som ťa neposlal do boja, o ktorom viem, že by si ho nezvládol. Si môj syn a ja veľmi dobre viem, čo sa v Tebe skrýva.

A teda, prijmi dnes odo mňa toto pozvanie. Ponúkam Ti vykročiť na cestu skutočnej sily, na cestu Tvojho skutočného šťastia, na cestu, na ktorej v pravde spoznáš sám seba. Ponúkam Ti pravú slobodu, pre ktorú som za teba zaplatil veľmi drahú a stále som ochotný stáť za Tebou. „Preto vo svojej dôstojnosti šťastne vyťahni, nasadni na voz a bojuj za pravdu, lásku a spravodlivosť. Nech ťa tvoja pravica učí konať úžasné skutky.“ Som stále s Tebou a verím Ti.“

Tvoj Boh.

Príloha 1.3 Rituál bojovnosti

Podnadvpis: tvoriaci život / zrieknutie sa lenivosti

3:00 hod. / nikým nerušené dve miestnosti, navzájom „izolované“

Cieľ: Aby sa sám chlapec rozhodol zanechať bezstarostnosť a pohodlie malého chlapca a aby sa tak rozhodol vstúpiť do práce na sebe.

Vysvetlenie: Rituál je niečo veľmi tajomné, ale súčasne veľmi reálne. Sú v ňom dva silné momenty:

- moment získania nového,
- moment zrieknutia sa starého

Možno povedať, že rituál je bránou „prechodu“, je bránou k novému spôsobu života, k novému chápaniu seba samého, k novému hodnoteniu sveta okolo seba.

Je spojený s prijatím novej úlohy, kompetencie, ale aj nových očakávaní od toho, kto rituál zvládol. Rituál je vždy vecou spoločenstva, v ktorom je prítomná kultúra osobných vzťahov. Je ho totiž možné uskutočniť len vďaka tomu, že aj muž, ktorý ma doň vovádza, ním prešiel. Rituál nie je teda vôbec žiadna mágia (získanie tajných schopností, vďaka ktorým nad všetkými vyhrám). Tento rituál umožňuje chlapcovi tešiť sa zo sily, ktorá je v ňom. Umožňuje mu zažiť radosť z prekonávania samého seba, radosť z vlastného rastu, pre ktorý sa rozhodol. Umožňuje mu, aby vstúpil do sveta ľudí, ktorí tvoria život, ktorí sú odhodlaní bojovať o hodnotné veci „až do krvi“, ktorí vedia reagovať na svet okolo seba.

Príprava: Miesto, na ktorom sa rituál odohrá je tajné. Chlapci sú k nemu privedení a nesmú vedieť, kde sú. Miesto je vhodne zatemnené. V strede je stôl, na ktorom je čierna plachta. Okolo sú sviečky, môže hrať vážna hudba (soundtrack z Posledného mohykána...). K rituálu sú prizvaní dospelí muži - otcovia (určite aspoň jeden).

Chlapci dostanú pozvánku, aby na „istú“ hodinu prišli na „isté“ miesto - dôležité je, aby každý prišiel tajne a aby sa spolu nestretli (prichádzajú v rôznych časoch, na dve miesta a sú vy-

zvaní, aby nikomu nič neprezradili...). Chlapec si má so sebou priniesť hračku alebo predmet, ktorý symbolizuje vek, keď bol malý a o nič sa nemusel starať + prinesie sladkosť, ktorú má najradšej. Každý musí prísť sám a z určeného miesta je odvedený na miesto rituálu, pričom už má na očiach šatku (alebo kuklu), prípadne môžu byť odvezení autom do cudzieho domu alebo bytu (závisí od možností animátorov).

Priebeh:

Privedenie chlapca

Úvodný príhovor (celý rituál môže viesť otec):

„Prišiel si na miesto mužov. Tu sa z detí stávajú bojovníci! Máš možnosť sa vrátiť a žiť pohodlný život a rozhodnúť sa nič zo seba nespraviť, ale rovnako sa môže z Teba stať niekto viac ako doteraz...“

Úvodné otázky, napr.:

„M., preto sa Ťa teraz pýtam, prečo si sem prišiel?“

„Chceš zanechať pohodlnosť dieťaťa a vstúpiť tak do prípravy bojovníkov?“

„Si ochotný pracovať na sebe, aj keď to bude náročné a nebude sa Ťi chcieť?“

Čin:

Chlapec musí spraviť daný počet klikov (alebo iných cvikov, napr. zdvíhanie vedra s kameňmi, činky...), musí zjesť niečo neprijemné (pikantné, kyslé, horké...) a pod.

Odvodzenie sa:

Chlapec si ľahne na stôl a prikryje ho bielou plachtou, na plachtu položíme hračku a sladkosť. Ak chlapec pokojne leží, hovoríme napr.:

„Rozhodol si sa vstúpiť do nového sveta. Sveta, v ktorom si doteraz žil, a predsa si ho nepoznal. Do sveta, ktorý žil v Tebe a ostal utajený Tvojimi očami. Pochovávaš teraz pohodlie, aby si objavil a získal silu a moc. Zanechávaš pohodlie, aby si našiel krásu sveta, v ktorom žiješ...“

Môžeme tiež prečítať Žalm (alebo časť zo Svätého písma).

Zanechanie:

Hračku a sladkosť chlapcovi odoberieme. Hračku vložíme do vrečka a zaviažeme šnúrkou, na ktorej je predmet, ktorý sa odteraz stáva znakom absolvovania rituálu a rozhodnutia zanechať pohodlie.

Chlapec zároveň dostáva svoju tajnú misiu (napr. konkrétne cviky na každý deň, pomoc v niečom doma, zohnať nejaké veci, vyrobiť niečo z dreva...).

Odvedenie:

Chlapec odchádza tak, aby nevyrušoval iného chlapca. Ideálne je, ak ho odvádza otec. Môže ho odviesť do miestnosti s pohostením, ale tak, aby pohostenie nerušilo rituál a nebolo rušné inými ľuďmi. *(Celého rituálu nech sa zúčastnia iba chlapci, animátori a osoby, ktoré nenarušia posvätnosť chvíle!)*

Poznámka: Tvorivostí sa medze nekladú!

Mocný Bože,
ty dávaš silu vetru, moru, ohňu
a všetkým tvorom, ktoré sú na zemi.
Ty si stál pri tých, ktorí bojovali za životy druhých,
bránil si bezbranných pred ich utláčateľmi.
Tvoja moc je ukrytá v mojich rukách a nohách,
v mojej šikovnosti a schopnostiach.
v čestnosti a spravodlivosti.
Z celého srdca Ťi ďakujem za všetko,
čo ma robí schopným bojovať.
Viem, že chceš, aby som v sebe objavoval skutočnú silu,
ktorá bojuje za spravodlivosť a pokoj,
a preto mi odpusť každý môj hriech,
keď svojou silou niekomu ubližujem.
Daj, nech som vždy v skupine tých, ktorí bojujú za dobro.
Prosím ťa, chráň ma pred chorobou a zranením,
ktoré môžu moju silu oslabiť.
Svoju silu a vernosť vkladám do Tvojich rúk.
Amen.

„SILNÍ“ VO SVETE

Sila = energia, schopnosti, zručnosti, sila svalov a rozumu

ciele:

- vychádzajú z prvého „prikázania“¹ *„Ja som Pán, Boh, Tvoj, nebudeš mať iných bohov, aby si sa im klaňal...“* tieto slová „rozmenené na drobné“ znamenajú:

osobná rovina:

- ešte si „nič“ nedosiahol, nezískal (všetci začínajú z rovnakého bodu) ale máš v sebe veľa
- odhalenie vlastných zdrojov energie a sily, ktoré sú často skryté pod rúškom pohodlia (nechce sa mi) a množstva času stráveného pri počítači; z tohto „objavu“ sa **„rodí“ rozhodnutie trénovať**, pracovať na sebe (**dôvodom je objavenie vlastných možností a podmienky stanovené animátorom pre účasť na dobrodružstvách**)
- dnes mladí majú veľmi skreslené predstavy o sebe a svojich schopnostiach- v tejto etape zažijú, na čo majú (aká sila sa v nich skrýva) a tiež im ukážeme, že sú súčasťou sveta prírody, vesmíru, schopností iných národov, ľudí (aby si uvedomili hranice vlastnej sily)
- ide najmä o adrenalínové zážitky, pri ktorých je zábava a niekedy je pociťovaný aj strach; momenty, v ktorých objavajú, že zvládnu aj veci, o ktorých doteraz iba snívajú; zažijú vlastné hranice (pri ktorých nebudú nútení niečo vykonať, ale ten, kto to spraví bude jasne vnímaný ako frajer)

vzťah s Bohom:

- objaviť Boha ako Otca, ktorý je mocný, ktorého slovo vytvorilo svet, ktorého slovo poslúcha celý vesmír, celá príroda
- je to Boh, ktorý práve preto, že má moc, môže milovať a tak obdarúvať druhých, náš Boh je Darcom a celý svet je jeho darom (jeho obrazom môže byť animátor, ktorý keďže má moc nad svojou vlastnou schopnosťou milovať, môže ju dávať mladým; jeho obrazom sú rodičia, ktorí dostali od Boha moc dávať život, Boh nám dáva moc milovať, poznávať, konať...)
- zažiť a pochopiť, čo znamenajú slová: „moc“, „Božia pravica“, „Všemocný“, „Stvoriteľ“, „skutočný Boh“ (= Boh pre „túto zem“ a nie pre „uletené nudné duchovno“)
- na vlastnej koži pochopiť, čo znamená mať vzťah s Bohom, ktorý je jediný skutočný Boh a že má všetko vo svojej moci
- uvedomiť si, že jedine v priateľstve s „takýmto Bohom“, môžu zažiť a objaviť skutočné dobrodružstvo a krásu života = jedine, ak je pre nich Boh číslo „1“
- mať Boha na 1. mieste znamená žiť veľmi dobrodružný život (v ktorom nie je miesto ani na kúsok nudy)

skupina:

- počas aktivít budú mať možnosť sa konfrontovať s ostatnými členmi; dôležité je zažiť aj niečo také, čo by jednotlivec sám nemohol vykonať- tieto momenty slúžia na zvýraznenie jednoty, solidarity;

niekoľko poznámok:

¹ Namiesto „prikázania“ by sme skôr mali hovoriť o „slovách“, teda **nie 10 prikázani ale 10 slov**, „slovo“ nás odkazuje na prvé stránky knihy Genesis, lebo skrze slovo Boh všetko urobil... Božie slovo má úžasnú moc... len povie a už sa veci stávajú... potom ani „prikázania“ nie sú viac „to, čo musím“ ale sú to slová, ktoré z „človeka“ robia „človeka“, ide len o to, či v sebe objavíme to, čo je v nás skryté a či to budeme naplno žiť, „prikázania“ teda „Božie slová“ nám pomáhajú objaviť naše vlastné možnosti a srdce, bez nich len „živoríme“ „nudíme sa“ „strácame čas“

- moc znamená, že sila, ktorú niekto má, sa prejavuje aj navonok, že neostáva skrytá a nevyužitá; chlapci veľakrát snívajú o tom, čo by mohli a chceli a... ale iba tým, že konajú, že súťažia, že sa o niečo snažia, zisťujú svoj skutočný stav, svoje skutočné schopnosti;
- okrem toho, sila je niečo, čo má v sebe každý; moc je však správny spôsob, akým sa sila využíva, učíme teda chlapcov byť nielen silnými ale byť mocnými: **najväčším prejavom sily je láska**, iba ten, kto je vnútorne silný, dokáže milovať (a nemyslieť len na svoje vlastné pohodlie), sila, ktorá nie je prejavom lásky je zlom, nemá žiaden smer a zmysel, často sa stáva agresívnou a chce sa iba ukazovať, je násilná; **treba prejsť od sily k moci**
- postoj sebaovládania znamená neohrožovať sa svojou silou ale dať jej jednotný cieľ, zhromaždiť „svoje vojsko“, nepremrhať ju...; sebaovládanie dáva schopnosť viesť druhých, „moc“ nad sebou – „moc“ nad druhými (*milovať budeš svojho blížneho ako seba*)

počas celej etapy je chlapec vedený rozhodnúť sa:

- ▶ pre zanechanie pohodlia a lenivosti (toto bude tvoriť aj rituál) a rozhodnúť sa pre výcvik, prácu na sebe;
- ▶ či chce patriť do spoločenstva bojovníkov; týmto rozhodnutím sa má stávať znakom mocného a milujúceho Boha (tento znak môže aj dostať ako nejaký symbol, táto „hodnota“ je tajná, to, že je znakom Lásky nesmie nikomu prezradiť, ostatní si to musia všimnúť sami)
- ▶ celá etapa môže byť ladená ako „príjímač“, môže byť vypracovaná veľká tabuľka, v ktorej sú zapísané všetky výsledky, hodnotenia; môžu v nej byť aj niektoré prvky (najmä postoje a solidarita), ktoré animátori hodnotia tajne, počas stretka sú chalani iba povzbudzovaní k niektorým postojom, pričom sa im neprezradí, že za to budú hodnotení; hodnotenie robia animátori mimo stretka a výsledky oznámia až po uplynutí nejakého času

ZÁKLADNÉ PRVKY:

- **úvodný film**
 - námety: prežitie v divočine, za veľmi nepriaznivých prírodných podmienok; film, v ktorom je vykreslený nejaký bojovník, ktorý musí makat' na sebe, aby dokázal splniť úlohu, ktorá je mu daná (obrana cti rodiny, obrana nevinných, spravodlivosti);
 - vo filme by nemali byť iné rušivé prvky, ktoré odľakajú pozornosť na iné témy
 - 36 komnát Shaolinu, Návrat do 36 komnaty Shaolinu, Príbeh rytiera, Posledný samuraj, Karate kid, Rudy, Októbrové nebo...
- **výprava**
 - výprava do divočiny, na miesto, kde chlapci budú prvýkrát v živote, nemusí byť dlhá, ale o to viac v nej musí byť prvkov prekonávania prekážok, úloh- najmä fyzicky náročných
 - účasť na výprave musí byť zaslúžená- teda chalani už od začiatku vedia, že keď nesplnia jasne stanovené podmienky, nemôžu sa zúčastniť výpravy (návrh: musia spraviť daný počet klikov, počet zúčastnených stretiek, zistiť informácie napr. o nejakej lokalite, o historických miestach, prejsť za konkrétny čas nejaký úsek so zaviazanými rukami a očami...; úlohy môžu byť vtipne skomplikované: napr. kliky s jablkom v ústach,)

▪ rituál²- pochovanie lenivosti

- cieľom je, aby sa sám chlapec rozhodol zanechať bezstarostnosť a pohodlie malého chlapca a aby tak vstúpil do práce na sebe, do prípravy na výpravu, na zvládnutie podmienok pre vstup do stavu bojovníkov
- môže mať nasledujúcu štruktúru (tvorivosti sa medze nekladú...):
 - miesto, kde sa koná, je tajné, chlapci sú k nemu privedení, nesmú vedieť, kde sú
 - miesto je vhodne zatemnené, v strede je stôl, na ktorom je čierna plachta, okolo sú sviečky, môže hrať vážna hudba (soundtrack z Posledného mohykána...)
 - k rituálu sú prizvaní otcovia (alebo aspoň jeden otec)
 - chlapci dostanú pozvánku, aby na „istú“ hodinu prišli na „isté“ miesto
 - chlapec si má so sebou priniesť nejakú hračku alebo predmet, ktorý symbolizuje vek, keď bol malý a o nič sa nemusel starať + prinesie sladkosť, ktorú má najradšej
 - každý musí prísť sám a z daného miesta je odvedený na miesto rituálu, pričom už má na očiach šatku (alebo kuklu), prípadne môžu byť odvezení autom do nejakého cudzieho domu alebo bytu (závisí od možností animátorov)
 - priebeh samotného rituálu:
 - privedenie chlapca
 - úvodný príhovor (celý rituál môže viesť otec): *„prišiel si na miesto mužov, tu sa z detí stávajú bojovníci, máš možnosť sa vrátiť a žiť pohodlný život a rozhodnúť sa nič zo seba nespraviť, ale rovnako sa môže z Teba stať niekto viac ako bol doteraz...“*
 - úvodné otázky: napr.: *M., preto sa Ťa teraz pýtam, prečo si sem prišiel?
Chceš zanechať pohodlnosť dieťaťa a vstúpiť tak do prípravy bojovníkov?
Si ochotný pracovať na sebe aj keď to bude náročné a nebude sa Ti chcieť?*
 - potom musí spraviť daný počet klikov (alebo iných cvikov- napr. zdvíhanie vedra s kameňmi, činky...), musí zjesť niečo neprijemné (pikantné, kyslé, horké)
 - potom si chlapec ľahne na stôl a prikryjú ho bielou plachtou, na vrchu plachty ostanú položené hračka a sladkosť, ak chlapec pokojne leží, môže sa hovoriť napr.: *rozhodol si sa vstúpiť do nového sveta, sveta, v ktorom si doteraz žil, a predsa si ho nepoznal, do sveta, ktorý žil v Tebe a ostal utajený Tvojim očiam. Pochovávaš teraz pohodlie, aby si objavil a získal silu a moc. Zanechávaš pohodlie, aby si našiel krásu sveta, v ktorom žiješ..... môže sa tiež prečítať nejaký žalm (alebo nejaká časť z Písma)*
 - potom sa odoberú hračka a sladkosť; hračka sa vloží do vrečka a zaviaže sa šnúrkou na ktorej je predmet, ktorý sa odteraz stáva znakom, že absolvoval rituál a rozhodol sa zanechať pohodlie, rovnako dostáva svoju tajnú misiu (napr. konkrétne cviky na každý deň, pomoc v niečom doma, zohnať nejaké veci, vyrobiť niečo z dreva...)
 - odchádza tak, aby nevyrušoval iného chlapca, ideálne by bolo, keby ho preč odvádzal nejaký ďalší otec
 - môže ho odviesť do miestnosti s pohostením, ale tak, aby pohostenie nerušilo rituál a nebolo rušné inými ľuďmi (celého rituálu nech sa zúčastnia iba chlapci, animátori a osoby, ktoré nenarušia posvätnosť chvíle)

▪ modlitba a liturgia

- modlitba by mala vychádzať z vďaky za svet, v ktorom žijeme; jej prameňom je krása sveta, možnosti, ktoré nám ponúka; rovnako možnosti človeka;
- pramení rovnako z daru života, daru schopností, daru sily, daru zdravia

STRETKÁ PRVEJ ETAPY:

² čas rituálu má byť niekedy ku koncu etapy, lepšie by bolo, keby bol mimo času stretnutia

0. **stretko** (príprava na vážne momenty na nasledujúcom stretku)

1. **stretko-** „*príbeh muža*“
2. **stretko-** *výprava odvážnych*
3. **stretko-** *moja sila*
4. **stretko-** *živly sveta*
5. **stretko-** *vstup medzi šelmy*
6. **stretko-** *šéfovia sveta*
7. **stretko-** *výprava*

0. stretko (príprava na vážne momenty na nasledujúcom stretku)

- **Ciel':** vytvorenie radostnej atmosféry zo spoločného stretnutia, vytvorenie atmosféry niečoho tajomného, čo môžu zažiť (občas pustiť nejakú hlášku, čo všetko nás čaká, ak budú chcieť...) = NAMOTÁVAŤ :), aby sa v nich vzbudil záujem, otázky, snívanie o tom, čo by ako stretko mohli zažiť
- **Úvod:** zvitanie sa, krátky pokec (sú pripravené kartičky s menom každého, kto chodil na stretká, ktoré sa postupne, ako chalani prichádzajú, môžu rozdeľovať na dve kôpky- jednu tvoria tí, čo prišli a môže sa ukladať okolo nejakého tajomného nápisu, napr. v gréčtine, hebrejčine, čínštine... a mohol by znamenať niečo vo význame: dobrodružstvo, zážitok, príbeh...)
- **Činnosť:** „odkazovka“ po oratku (max. 60 min)
 - vytvoria sa dvojice
 - ide najmä o zábavu a spoločne strávené chvíle
 - odkazy sú v blízkom okolí tak, aby nemuseli utekať príliš ďaleko
 - chalani musia vnímať, že ak to chcú stihnúť, musia si švihnúť (tzv. dostať ich do časového stresu, vtedy sú zvyčajne schopní dobre sa koncentrovať)
 - vytvoria sa dvojice, ktoré musia objaviť 10 odkazov a vždy sa s výsledkom zadanej úlohy vrátiť späť k animátorom; návrh na odkazy:
 - zapamätať si nejakú dlhšiu vetu
 - urobiť pri animátorovi 20 klikov
 - obehnúť nejakú budovu pískajúc na píšťalke
 - vylúštiť heslo
 - vypočítať príklad z matematiky (z minuloročného učiva)
 - odohrať piškvorkový zápas proti animátorovi (alebo nejakému sdb alebo...)
 - zatĺcť 5 klincov do dosky (dosku priniesť ukázať)
 - správne doplniť chýbajúce slová do nejakej vety
 - preložiť nejakú vetu z angličtiny (príp. iný jazyk)
 - nájsť a priniesť schovanú sladkosť animátorovi
 -
- **Vysvetlenie:** sú pripravené rôzne obrázky známych hrdinov; úlohou chlapcov je zistiť, čo majú títo rôzni ľudia spoločné, čo ich spája a potom, čo majú spoločné s tým, čo robili
- **Verbalizácia:** (maximálne 5 min.; toto posolstvo by sa malo chápať ako čosi veľmi dôležité): *čas je vzácny, môžeme ho „rozbiť“ polihovaním, PC, pohodou, alebo môžeme*

niečo zažiť; spoločné mužom na obrázku je chuť niečo zažiť, niečo prekonať, prekonať sám seba; pomôcť druhým...zdôrazniť, že stretká budú o dobrodružstve, o niečom, o čom sa bežne môže iba snívať, iba ten, kto bude chodiť na stretnutie sa bude môcť zúčastniť

- **Úloha:** ak chceš niečo zažiť aj Ty, je tu pre Teba jedna obálka (v nej je pripravená pozvánka na budúce stretnutie)
- **Škola modlitby:** každý si zoberie jeden papierik s menom člena stretnutia a krátko zaňho poďakuje
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:** spoločné zjedenie sladkostí + voda
- **Zhodnotenie stretnutia:** kto z chalanov bol v pohode? kto najviac vytrčal z partie? kto bol myšlienkovito mimo, najmenej schopný vnímať?

1. stretnutie - „príbeh muža“

- **Ciel:** ponoriť sa do príbehu „silného“ muža a rozhodnúť sa pre vstup do „prijímača“ (obdobie skúšky)
- **Úvod:** je pripravená miestnosť na pozretie filmu; vstup do miestnosti môže byť „okorenený“ aktivitou, jej splnenie by bolo podmienkou vstupu (napr. animátor s chalanmi sa stretne mimo miestnosti, chalani musia prešprintovať nejaký úsek za veľmi malý čas, tak, aby to bolo naozaj náročné, potom „podľa zásad slušného správania“ vojsť do miestnosti (zaklopať, spýtať sa...); iná alternatíva: do miestnosti sa dá vojsť iba oknom ležiac po lane, na okne môže byť namiesto záclony nepriesvitná látka, aby nebolo vidieť, čo je v miestnosti...; do miestnosti nikto nemôže vstúpiť sám = prejsť prahom môže iba tak, že ho niekto iný drží vo vzduchu a prenáša do miestnosti - preniesť: prvého musia hodiť, posledného...)
- **Činnosť:** pozretie filmu: *Ťažká váha, 36 komnát Shaolinu...*; na úvod filmu je dôležité vytvoriť atmosféru dôležitosti; podľa filmu môžeme ich pozornosť upriamiť na niekoľko konkrétnych vecí (ktoré neskôr vysvetlíme)
- **Verbalizácia:** nechá sa priestor na voľné reakcie po filme; potom dostanú niekoľko súťažných otázok z filmu, ktoré majú vytvoriť atmosféru zamyslenia sa nad filmom, uvažovania nad tým, čo videli (otázky by mali byť aj chytáky, zábavné, na postreh, na pointu)
- **Vysvetlenie:** *aký bol muž na začiatku a aký na konci? čo sa medzitým udialo v jeho živote a prečo sa rozhodol niečo vo svojom živote spraviť? malo to nejaký zmysel? aký je rozdiel medzi slávnym a obyčajným človekom?*
Bojovníkom sa niekto stáva práve vtedy, keď mu o niečo ide a dá do toho všetko, nepozera na to, že „to“ bolí, že je to namáhavé, že sa musí niečoho zrieknuť...
čo by si chcel Ty dokázať vo svojom živote?
- **Úloha:** každý, kto chce v živote niečo dokázať, si odtrhne z látky; na kus látky napíše svoje meno a slovo, ktoré vyjadrí jeho túžbu; látka sa zavesí na vhodnom mieste v miestnosti na stretnutie, aby to chlapci mali stále pred očami

- **Škola modlitby:** každý môže voľne poďakovať za niečo veľké, o čom si myslí, že urobil v jeho živote Boh, alebo za ľudí, ktorí v jeho živote niečo urobili...
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:** poskytnutie informácií o záverečnej výprave (ktorá bude o 5 stretiek), môžu na ňu ísť tí, ktorí sa rozhodli niečo zažiť (dovtedy chlapci nemôžu o výprave nič vedieť!); ako skúška na záverečnú výpravu bude budúce stretnutie - „minivýprava“;
- **Zhodnotenie stretnutia:** boli chalani schopní sa stíšiť a zamyslieť sa? chytajú sa na tému bojovníkov alebo žijú v úplne inom svete?

2. stretko- „mini“ výprava odvážnych (trvanie cca. 2-3 hod., závisí od možností)

- **Cieľ:** testovanie vlastnej sily, pričom sa má vytvoriť základná skúsenosť: SOM V NIEČOM DOBRÝ, zažiť vzájomnú pomoc; zažiť spoločne a radostne strávený čas plný „akčných“ hier
- **Úvod:** krátky a motivačný úvod: *hľadanie animátora* (odkazy s informáciami, kde je môžu byť rozvešané po chodbách oratka, v blízkom okolí...); celé stretko by sa malo presunúť na nejakú lúku, do blízkeho lesa, parku = na miesto, kde nebudú rušení a nebudú rušiť (nakoľko činnosť bude dosť živá)
- **Činnosť:** na mieste je pripravená „testovacia“ dráha = „rambodráha“ (jej dĺžka by mala byť aspoň 200 m, najlepšie okruh, počas ktorého okrem behu musia chalani robiť rôzne cviky- plazenie, preskakovanie prekážok, slalom, hod na cieľ, hod na cieľ vo výskoku, hod do diaľky vysiac na lane, prelezanie múru, vyštvveranie sa na strom), rambodráhu alebo jej časť by potom mali prejsť ako dvojica, trojica alebo aj celá skupina- hoci sa chalani snažia prejsť to za čo najlepší čas, my si všimame najmä ich spoluprácu; niektoré úlohy môžu byť „okorenené“ zaviazaním očí (napr. hádzanie na cieľ), pričom druhý z partie ho naviguje, prípadne môže byť súťaž dvojíc, v ktorej jeden má zviazané oči
po rambodráhe, vysvetlení a porozprávani sa môže byť ešte nejaká dobrá pohybová hra... napr. zostreľovanie horaliiek zo stromu...
- **Vysvetlenie:** je spontánne; popri aktivitách sa komentuje, kto, čo zvládol, výkony každého sú posudzované reálne, chlapci by si mali vytvoriť skúsenosť, že „majú na to“, že sú schopní, každý by mal vnímať, že je v niečom dobrý
- **Verbalizácia:** mať priestor na porozprávanie o tom, čo chalani zažili; sami chalani sa môžu hodnotiť navzájom; nielen výkony ale aj vzájomnú pomoc, povedať, čo bolo najťažšie, či sa pri niečom báli;
- **Úloha:** dostávajú prvé úlohy na tréning (jednou z nich je účasť na stretku)- treba určiť základné podmienky účasti na záverečnej výprave (napr. do výpravy musia spraviť 1000 klikov alebo 1000 drepov; plnenie úloh bude sledovať otec, kedy a ako ich spravia, závisí na ich dohode s otcom; úlohy môžu byť zamerané aj na inteligenciu- vyriešiť nejaké hlavolamy... ..
všetko závisí od skupiny)
úlohy na prvú výpravu nemusia byť príliš náročné, dôležité je, aby mal každý reálnu šancu ich splniť a vytvorila sa tak pozitívna skúsenosť, že sa to dá; prvá etapa je najmä motivačná
- **Škola modlitby:** „rambodráha života“ = poďakovanie (prosba) za to, že vidíme úlohy, ktoré musíme splniť, že ich neobchádzame, máme silu ich prekonať, že vieme nájsť priateľa, preklúčkovať pomedzi pokušenia spolužiakov, vyliezť na strom a vidieť svet z nadhľadu...
pointou je prepojenie úloh počas rambodráhy s obyčajným životom, s ich možnosťami niečo pekné a dobré získať a zvládnuť...
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:** pripomenutie úloh
- **Zhodnotenie stretnutia:** výsledky zapísať do tabuľky; Je niekto, kto výrazne zaostáva? Niekto, kto sa príliš vyvyšuje nad ostatných alebo sa im posmieva? Podľa schopností a kondície chalanov by sa mala dať určiť náročnosť výpravy (skúsenosť hovorí, že je lepšie spraviť prvú výpravu menej náročnú na dĺžku a viac nechať priestor súťažiam)

3. stretko- moja sila

- **Ciel':** zažiť, objaviť svoju vlastnú „hlbku a tajomstvo“ (ešte nevedia o sebe, čo zvládnu) a zároveň aj hranice svojej vlastnej sily, „dotknúť sa“ svojich možností, ktoré sa vo mne skrývajú; začať vnímať, že Boh je mocný, že má všetko vo svojej ruke, že jeho „pravačka“ je fakt silná a kto je jeho priateľ, toho bude chrániť; **pochopiť, že ja som, ako chalan, Božím obrazom aj svojou silou, ktorú možno ešte ani dobre nepoznám** (*animátor sa stáva tým, ktorý uvádza chalana do jeho vlastného tajomstva, do jeho možností*- pozn. preto ak niekedy niečo požadujeme, je to preto, aby chalan objavil, čo v ňom je, potom spätne, keď mu hovoríme, čo vlastne zvládol a dokázal sami chalani začínajú byť na seba hrdí); vytvoriť v nich vedomie, že skutočná sila nie je vecou podvodu ale pravého priateľstva, že skutočná sila sa nedá získať „braním práškov“ ale poctivou prácou na sebe; podvod, klamstvo, dokazovanie si sily je znakom slabosti, takýto chalan je slaboch;
 - **Úvod:** chalani si posadajú; chlapcom sa povie, že ich dnes čaká náročná skúška ich sily a preto je pripravené nejaké jednoduché pohostenie na posilnenie (môže byť chlieb, slanina, kúsok čokolády); môže sa im povedať príbeh nejakého silného muža, ktorý začínal z nuly (najlepšie je niekto to súčasných ľudí, prípadne sa môže použiť aj príbeh Johna Davisna Rockenfellera: <http://www.prave-spektrum.sk/article.php?279>);
 - **Činnosť:** celá skúška je formou súťaží zameraných na silu ruky, ktorých výsledky sa zapíšu do tabuľky; môžu sa pripraviť nejaké činky (napr. palica, na koncoch s vedrami, do ktorých sa dajú postupne pridávať závažia, kamene...); najmä keď budú ťažšie cviky treba, aby sa chalani aj rozcvičili!!! každý si môže skúsiť svoju „maximovku“ tlaku, bicepsu... (je dobré poradiť sa s niekým, kto posiluje); rovnako sa môže spraviť súťaž v pretláčaní; rúčkovaní (keď je nablízku nejaká preliezka)- kto rýchlejšie prerúčkuje danú vzdialenosť (keď je menšia preliezka, kto viackrát prerúčkuje tam- späť...); úderom dlaní (tlesknutím) prasknúť nafúknutý balón (môže byť na ňom namalovaná nejaká tvár) (kto dlhšie vydrží mať zmačknutý štipec pomocou malíčka a palca (bežne ho stláčame ukazovákom a palcom)- na lepšie rozlíšenie, kto má alebo nemá štipec zmačknutý sa dá použiť kúsok papiera, ktorý zasunieme medzi dve zmačknuté časti štipca; stláčanie gumenného kruhu (bežne sa používa na posilňovanie predlaktia));
 - **Vysvetlenie: Si stvorený, aby si bol silný!!! IDE O TEBA!!!** Božia moc je v Písme často predstavovaná slovom „pravica“³; v porovnaní s našou „pravicom“: **Čo sme my schopní spraviť svojou silou?** Máme ťažkosť párkrát zdvihnúť sami seba, udržať sa na vlastných rukách, zdvihnúť toľko, čo sami vážime, ubrániť sa proti viacerým protivníkom naraz; v jednoduchej a rukolapnej skúsenosti rôznych cvičení, jasne chápeme vlastnú silu, ktorá ja však dosť „slabá“; **Čo užitočné, dobré a pekné som už vytvoril svojimi rukami???** Aký svet vytváram okolo seba???
- Boh všetko spravil a bolo to dobré (Gn 1,12)... Sám Boh vložil do nás silu, schopnosť vytvárať, pretvárať, konať... môžeme a máme sa stať mocnými, vtedy budeme skutočne mocný, keď naša sila bude pomáhať, zachraňovať, chrániť lásku, radosť, pohodu, priateľstvo... muž sa stáva obrazom Boha svojou mocou, ktorá vytvára dobrý svet (= požehnanie); cesta moci je láska; iba ten, kto je vnútorne silný, dokáže milovať (a nemyslieť len

³ Ex 15,1-18: V piesni, ktorú Židia spievali Bohu, keď ich zachránil pred faraónom, bola to skúsenosť, že Boh je mocný ako najmocnejší národ vtedajšieho sveta, že Boh je silnejší ako všetci bohovia Egypta, bola to skúsenosť, že Boh je mocnejší ako smrť, pretože každý Žid jasne chápal, že za 400 rokov v Egypte faraón v mene svojich bohov zabil veľké množstvo z ich národa

Dt 5,15: Pamätaj, že si bol otrokom v egyptskej krajine a že ťa Pán, tvoj Boh vyviedol odtiaľ mocnou pravicom a zdvihnutým ramenom

Ž 16,8.11: Pána mám vždy pred očami; a pretože je po mojej pravici, nezakolíšem sa. ¹¹ Ukážeš mi cestu života. U teba je plnosť radosti, po tvojej pravici večná slasť.

Ž 20,7: Teraz viem, že Pán zachráni svojho pomazaného; vyslyší ho zo svojho svätého neba, zachráni ho mocou spásonosnej pravice.

na svoje vlastné pohodlie), sila, ktorá nie je prejavom lásky je zlom, nemá žiaden smer a zmysel, často sa stáva agresívnou a chce sa iba ukazovať, je násilná; skutočnej moci sa nikto nebojí ale sila bez lásky vytvára strach;

*môžu sa aj vymenovať konkrétne postoje tých, ktorí sú síce silní ale nie sú mocní (pohrdanie ostatnými, posmievajú sa, dostali sa na svoje miesto podvodom, získavajú dobré meno klamstvom, podrážaním ostatných, nemajú problém kvôli sebe ponížiť aj priateľa, nemajú skutočných priateľov); **Boh ŤA tu chcel mať ako muža!!! Dáš Bohu v sebe priestor??? Dáš šancu svojej skutočnej sile??? IDE O ŽIVOT!!!***

- **Verbalizácia:** voľné vyrozprávanie a zhodnotenie výkonov chlapcov, dať im ďalšiu skúsenosť, že „majú na to“, že sú schopní, každý by mal vnímať, že je v niečom dobrý
- **Úloha:** jasne zameraná na záverečnú výpravu
- **Škola modlitby:** každý si vezme do ruky svoj kus látky s menom (z prvého stretka)... v tichosti napíše číslo od 1 do 10 (číslo symbolizuje hodnotenie vlastnej moci- a teda nielen sily: 1 najmenej- 10- maximum), potom sa číta nejaký žalm, v ktorom sa vyjadruje ako Boh chránil svoj ľud, môže sa zakončiť prosbou vlastnými slovami o to, aby sme sa rozhodli budovať zo seba osobnosti, ktoré sa nezľaknú prvých problémov, ktorí ostávajú priateľmi, aj keď treba dostať kvôli druhému bitku, prosiť o silu prejavovať lásku a priateľstvo... (Ž 118)
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:** niečo zohnať od nejakého mocného človeka (napr. podpis od riaditeľa školy, šéfa nejakej firmy, pána farára...)
- **Zhodnotenie stretnutia:** výsledky zapísať do tabuľky; kto z chalanov má pevný charakter, kto je skôr vyhýbavý typ, na ktorého sa nedá príliš spoľahnúť, kto sa cíti byť nadradený nad ostatných

John Davison Rockefeller

Politický a trhový podnikateľ

Po celé dejiny existujú dva typy podnikateľov. *Politický podnikateľ* bohatne vďaka štátu. Upláca politikov, lobuje a narieka, že chce ochranné clá, subvencie a zákony, sťažujúce vstup potenciálnych konkurentov do odvetvia. Keďže na Slovensku doposiaľ nedošlo k oddeleniu hospodárstva od štátu, domáci podnikateľ všade, kde sa otočí, naráža na politikov a vládnych úradníkov. Málokto by odolal pokušeniu dať úplatok a zlepšiť tak svoje postavenie na úkor konkurencie.

Naproti tomu existuje aj menšinový typ, tzv. *trhového podnikateľa*. Ten vie, že najviac peňazí zarobí, ak poslúži čo najväčšiemu množstvu zákazníkov za najnižšiu cenu. Takýto podnikateľ často bojuje s hlúpyimi prekážkami, ktoré postavil štát, aby bránil biznisu slúžiť spotrebiteľovi. Nehľadá výhody, stačí mu trh a jasné pravidlá hry. Takýmto trhovým podnikateľom bol napríklad John Davison Rockefeller.

Detstvo

Dieťa, z ktorého mal vyrásť najbohatší muž v amerických dejinách, sa narodilo 8. júla 1839 v Richforde, v štáte New York. Jeho matka Eliza bola veľmi zbožná žena, ktorá svojím šiestim deťom od malička vstúpila prísnu kalvínsku morálku. „Pracuj, šetri, rozdeľ!“ Slová, ktoré formovali Johnovo vedomie. Keď mal dvanásť rokov, našetril päťdesiat dolárov, ktoré zarobil predajom maľovaných kamienkov

kamarátom. Namiesto toho, aby ich minul, presvedčila ho matka, nech ich požičia susedovi, ktorý túto sumu práve potreboval. John sa s farmárom dojednal na sedempercentnom úroku. O rok teda dostal späť svojich 50 dolárov a k tomu ďalších 3, 50 zisku. V Rockefellerovi sa v ten deň čosi zlomilo. Pochopil, že nechce pracovať pre peniaze, ale že sa chce naučiť, ako peniaze donútiť pracovať pre neho.

V roku 1853 sa rodina presťahovala do Clevelandu, kde mladý muž navštevoval obchodnú akadémiu. Bol si vedomý dôležitosti podrobného účtovníctva a už od detstva si viedol tzv. *Hlavnú knihu A*, kde zaznamenával svoje transakcie. Boli to čísla, z ktorých sa dá poskladať mozaika Rockefellerovho života.

Prvé vážne obchody

V roku 1855 si 16-ročný Rockefeller našiel prácu ako pomocný účtovník u veľkoobchodníka s agroproduktmi. Na zamestnávateľa urobil veľký dojem svojou serióznosťou, usilovnosťou a neústupčivosťou pri vymáhaní pohľadávok. Neskôr napísal: „*Naučil som sa základné pravidlá biznisu do takej miery, akú väčšina ľudí nenadobudne ani do štyridsiatky.*“

Ešte nemal ani dvadsať, keď so svojim obchodným partnerom založil vlastný veľkoobchod. Obaja vstúpili s dvetisíc dolármi. Prvý rok zaznamenali čistý zisk 4400, druhý už 17 000 dolárov. Pri takom otvorenom odvetví si úspech vyžadoval mimoriadne schopnosti. Angličan Maurice Clark opísal svojho partnera takto: „*Bol dôsledný až do extrému,*

pozorný k detailom a neuveriteľne náročný. Ak ležal cent medzi mnou a ním, chcel ho. Ak bol cent medzi ním a zákazníkom, chcel, aby ho dostal zákazník.“

V roku 1859 boli neďaleko Titusvillu v Pensylvánii objavené veľké náleziská ropy. V tom čase sa z nej vyrábala najmä petrolej do lúčok ako náhrada za veľrybí tuk a asfalt na cesty. Ťažba ropy bola silno konkurenčným biznisom. Ťažobná výstroj bola primitívna a lacná. Bol tu veľký priestor pre racionalizáciu, keďže mnoho oleja unikalo do prírody. Napr. rieka Allaghany páchla ropou až po Pittsburgh. Pritom pensylvánska ropa bola veľmi kvalitná. Väčšina obchodníkov mala záujem len o petrolej. Veď ajšie produkty ťažby sa vyhadzovali. Rockefeller plytvanie nenávidel.

Ropný magnát

V 60. rokoch 19. storočia pomaly presedlal do ropného priemyslu. Jeho firma expandovala po celé desaťročie vďaka úsporám, ktoré dosiahol aplikáciou moderných technológií. Okrem petroleja našiel takmer 300 ďalších produktov, ktoré sa z ropy dali vyrábať a predávať. Z Rockefellerovej prevádzky neunikala do prostredia takmer žiadna ropa. Už len z dôvodu efektivity by si také čosi nemohol dovoliť. Je to jeden z príkladov, že trh, ak sa mu umožní fungovať, vie životné prostredie často chrániť lepšie ako štát.

Ďalším spôsobom ako znížiť náklady bola preprava. Rockefeller vyrábala vlastné sudy a so železnicami sa dokázal dohodnúť na veľkých zľavách. V roku 1870 založil Standard Oil, kde mal tretinový podiel. Bol to prvý, vertikálne integrovaný podnik na svete. Firma koncentrovala všetku činnosť, spojenú s výrobou a predajom a tak za desať rokov zvýšila svoj podiel na trhu z desať na deväťdesiat percent, pričom sedemdesiat percent išlo na export. Cena za galón petroleja (4, 55 litra) klesla z 26 na 8 centov.

Rockefeller bol šikovný a tvrdý vyjednávač. Konkurentom vždy dal možnosť pripojiť sa k nemu a získať zato akcie Standardu, ktoré sa veľmi rýchlo zhodnocovali. Ak to podnikateľ odmietol, cenová konkurencia ho väčšinou priviedla k bankrotu. DCéra jedného takéhoto ťažbára, Ida Tarbell, zahájila proti Standardu rozsiahlu ohováračskú kampaň, s cieľom zničiť reputáciu firmy na verejnosti.

Monopolista?

Monopolom sa často vyčíta, že si po odstránení konkurencie môžu ľubovoľne diktovať ceny. Príkladom je dnešný Slovnaft. Standard Oil bol však firmou trochu iného typu. Práve porovnanie týchto dvoch monopolov je veľavravné. Standard nevznikol dekrétom štátu, ale ako výsledok pôsobenia trhových síl a schopností jeho vedenia. Pôvodne išlo o malú firmu, ktorá sa presadila, lebo ponúkala najkvalitnejšie služby za najnižšie ceny. Čím bol Standard silnejší, tým bol galón ropy lacnejší. Navyše Rockefeller bol sústavne vystavený silnej medzinárodnej konkurencii. Jeho úspech totiž podnietil ťažbu ropy v Rumunsku, pri Kaspickom mori a na Blízkom východe.

Najmä ruská ropa mala viacero konkurenčných výhod, vyššiu kvalitu i vyššiu výnosnosť (280 sudov na prameň denne, oproti piatim americkým). Koncentrácia na malom priestore okolo mesta Baku a blízkosť európskych trhov spôsobila, že Rusi usporili na transportných nákladoch. Len v rokoch 1882 až 1888 znížila ruská konkurencia americký podiel na svetovom trhu o tretinu. Rockefeller čelil prirodzeným výhodám ruskej ropy lepšou organizáciou a technológiou. Inžinieri Standardu zdokonalili tankery a chemici firmy zlepšili rafináciu. Nemecký Herman Frasch vyvinul metódu ako zbaviť ropu síry, čo Američanom umožnilo využívať aj málo kvalitné ropné polia. Ak by v čase najväčšej protirockefellerovskej hystérie zvýšil Standard cenu za galón,

čo len o jediný cent, ruská konkurencia by ich vyradila aj z amerického trhu.

Pritom Standard Oil Trust bol v roku 1882 založený práve preto, aby firma unikla dvojitému zdaneniu. V roku 1890 bol prijatý Shermanov protitrustový zákon. O dva roky prikázal minister spravodlivosti štátu Ohio spoločnosť rozpustiť. No Rockefeller nechcel a nemohol obetovať jednotnú správu firmy. V New Jersey, kde to zákony umožňovali, založil holdingovú spoločnosť. Ale aj tá bola hneď napadnutá politickými demagógmi, hoci rusko-americké súperenie stlačilo cenu za galón na päť centov a nijaké z podozrení, že Standard zneužíva svoj monopol, sa nepreukázali.

V roku 1911 rozdelil americký najvyšší súd s definitívnou platnosťou Standard Oil na 35 samostatných podnikov. A to napriek tomu, že tu stále bolo vyše sto firiem, ktoré Standardu konkurovali. Rozdelenie firmy však Rockefellerovi prospelo. Akcie nástupníckych spoločností ako Exxon, Chevron alebo Mobil sa totiž ďalej zhodnocovali. Rockefeller zbohatol aj vďaka tomu, že okolo seba zhromaždil najprezývanejších obchodníkov Ameriky. Každý z nich rozprávkovo zbohatol a mnohé, čo sa v USA vybuďovalo, sa postavilo ako dôsledok dobročinných aktivít mužov ako boli manažéri John Archibal, či Henry Flagler.

Filantrop

Rockefeller sa z vedenia stiahol v roku 1897, verejnosť ho však stále vnímala ako nenávidený symbol firmy. Zvyšok života strávil rozdávaním majetku na charitatívne účely. Jeho neprajníci hovoria, že to urobil z PR dôvodov, aby sa očistil z masakru v Ludlow, ktorý mu verejnosť kladla za vinu. V roku 1914 totiž bezohľadní odboroví predáci v coloradskom meste Ludlow vyprovokovali násilný stret medzi robotníkmi a strážnou službou. V desaťdňových prestrelkách zahynulo na oboch stranách 33 ľudí. Ťažko povedať, či to bola práve Rockefellerova chyba, ktorý už v tom čase bol na dôchodku. Každopádne, jeho *Hlavná kniha A* dokazuje, že už ako malý chlapec dával časť svojich príjmov svojmu baptistickému kostolu.

Bol presvedčený, že schopnosť zarábať peniaze je dar od Boha, aby sa rozmnožovali a používali pre dobro ľudstva. „Nepoznám nič tak opovrhnutiahodné ako zarábať peniaze len za účelom peňazi“, vravieval. V roku 1912 disponoval bohatstvom v hodnote 900 miliónov dolárov. Pri dnešných cenách by to zodpovedalo 190 miliardám dolárov. Pre porovnanie, zakladateľ Microsoftu, má „len“ 47 miliárd. V dobročinných aktivitách mu pomáhal syn spolu s baptistickým kňazom Frederickom Gatesom.

Len po svojom odchode do dôchodku dal na bohumilé účely 540 miliónov dolárov. Jeho syn, taktiež schopný obchodník, ho takmer dobehol s 537 miliónmi. Práve Rockefeller II. neskôr odkúpil a daroval Spojeným národom pozemok, na ktorom stojí ich budova v New Yorku. Medzi charitatívne aktivity Rockefellerovcov patrí napríklad založenie univerzity v Chicagu, či národného parku Acadia, obnova koloniálneho mestečka Williamsburg a podpora baptistickej cirkvi. Jeho General Education Board bojoval proti negramotnosti černochovcov a Rockefellerova nadácia financovala vývoj účinných liekov proti rakovine, žltej zimnici a zápalu mozgových blán. Dodnes je najväčšou charitatívnou organizáciou na svete.

Keď John D. Rockefeller 23. mája 1937 zomrel, zostalo mu na účte už len 26 miliónov dolárov. Rozdal sa a odišiel na druhý svet zmierený s Bohom i s verejnosťou.

Lukáš Krivošík

vyšlo v časopise *tyždeň* 12/05

Jasavý spev za záchranu

Ž118 (117)

¹ *Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.*

² *Teraz nech hovorí Izrael, že Pán je dobrý,
že jeho milosrdenstvo trvá naveky.*

³ *Teraz nech hovorí dom Áronov:
jeho milosrdenstvo trvá naveky.*

⁴ *Teraz nech hovoria všetci bohabojní:
jeho milosrdenstvo trvá naveky.*

⁵ *V súžení som vzýval Pána a Pán ma vypočul a vyslobodil.*

⁶ *Pán je so mnou, nuž nebojím sa; čože mi môže urobiť človek?*

⁷ *Pán je so mnou a pomáha mi;
nemusím si všímať svojich nepriateľov.*

⁸ *Lepšie je utiekať sa k Pánovi,
ako sa spoliehať na človeka.*

⁹ *Lepšie je utiekať sa k Pánovi,
ako sa spoliehať na mocnárov.*

¹⁰ *Obklúčili ma všetci pohania,
ale v mene Pánovom som ich porazil.*

¹¹ *Obklúčili ma zovšadiaľ,
ale v mene Pánovom som ich porazil.*

¹² *Obklúčili ma ako roj včiel
a vzbĺkli ako plameň z raždia,
ale v mene Pánovom som ich porazil.*

¹³ *Prudko dorážali na mňa, aby som sa zrútil,
no Pán mi pomohol.*

¹⁴ *Moja sila a chvála je Pán,
on sa mi stal záchrancom.*

¹⁵ *Hlas plesania nad záchranou
znie v stánkoch spravodlivých:*

¹⁶ „Pánova pravica mocne zasiahla,
Pánova pravica ma zdvihla;
Pánova pravica mocne zasiahla.“

¹⁷ *Ja nezmriem, budem žiť
a vyrozprávam skutky Pánove.*

¹⁸ *Prísne ma Pán potrestal,
no nevydal ma smrti napospas.*

¹⁹ *Otvorte mi brány spravodlivosti,
vojdem nimi a poďakujem sa Pánovi.*

²⁰ Toto je brána Pánova;
len spravodliví ňou vchádzajú.

²¹ *Ďakujem ti, že si ma vyslyšal
a že si ma zachránil.*

²² Kameň, čo stavitelia zavrhli,
stal sa kameňom uholným.

²³ To sa stalo na pokyn Pána;
vec v našich očiach obdivuhodná.

²⁴ Toto je deň, ktorý učinil Pán,
plesajme a radujme sa z neho.

²⁵ *Pane, spas ma;
Pane, daj mi úspech.*

²⁶ Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom.
Požehnávame vás z domu Pánovho.

²⁷ Boh, Pán, je naším svetlom.
Vystrojte sprievod s ozdobnými vetvami
až k rohom oltára.

²⁸ *Ty si môj Boh, vd'aky ti vzdávam;
ty si môj Boh, velebím ťa.*

²⁹ Oslavujte Pána, lebo je dobrý,
lebo jeho milosrdenstvo trvá naveky.

4. stretko- živly sveta (oheň, zem, voda, vzduch)

- **Ciel'**: zažiť a uvedomiť si **možnosti** ale aj hranice svojej sily, pochopiť „veľkosť“, ktorú nám dáva rozum, naučiť sa viac si všímať svet prírody, základné prvky, z ktorých je svet zložený a ktoré človek zistil a naučil sa ich ovládať (*vidieť „poza betón“*), uvedomiť si, že môžem rásť (aj v oblasti fyzickej sily, že sa môžem rozvíjať)
- **Úvod**: má byť zameraný na „dotyk“ prírody, niečoho, čo chalanov môže fascinovať; dôležitá je atmosféra rešpektu, vážnosti, **tajnosti, aby nás nikto nevidel...** podľa možnosti:
 - zahrať sa na malé chemické laboratórium, urobiť si nejaký jednoduchý chemický pokus;
 - mať pripravené obrázky, krátke video na tému vznik hviezd, sopky⁴, zemetrasenia, tornádo⁵, búrka na mori, záplavy; stupne richterovej stupnice⁶ s ukázkami

⁴ <http://sk.wikipedia.org/wiki/Krakatoa>; <http://www.testbox.sk/?mnu=clanok&idc=181&idt=2>

⁵ http://www.lsg.sk/data/projekty/2004/zillions/co_sa_stane_z_ovecky_ked_jej_odstrihnete_nozicky/vzduch.html
 anemometre (prístroje na meranie sily a smeru vetra) jej niesu schopné odolávať. Preto v podstate Fujitova stupnica hodnotí silu na základe analýz vzniknutých škôd.

Tornádo F0 s veterným prúdením, ktorého rýchlosť nepresahuje 119 km/h, spôsobuje len drobné škody: zanecháva za sebou polámané konáre stromov, pokrivené televízne antény.

Tornádo F1, ktorého veterné prúdenie dosahuje 120 až 180 km/h, môže vyvracať malé stromy, prevracať karavany a dvíhať škridly na strechách.

Veterné prúdenie **tornáda F2**, ktoré dosahuje rýchlosť 180 až 250 km/h, je schopné ničiť drevené konštrukcie, posáva malé vozidlá a láme malé aj veľké stromy.

S veterným prúdením fúkajúcim rýchlosťou od 250 do 330 km/h **tornádo F3** môže prevracať veľké vozidlá. Múry sa rúcajú a predmety s hmotnosťou niekoľko kilogramov tornádo vynáša do výšky, kde sa menia na „projektily“.

Tornádo F4 (veterné prúdenie s rýchlosťou od 330 do 420 km/h) rúca pevné budovy, unáša vozidlá a vyhadzuje do vzduchu stáčilové predmety.

Tornádo F5 je najsilnejšie. Jeho veterné prúdenie presahuje 420 km/h, ničí všetky druhy vozidiel a demoluje stavby, ktoré mu stoja v ceste.

⁶ http://sk.wikipedia.org/wiki/Richterova_stupnica

Richterova stupnica			
Názov	Magnitúdo	Účinky	Výskyt za rok
mikro	> 2	Mikrozemetrasenie, nepocítiteľné	8000 denne
veľmi malé	viac ako 2-2,9	Nepocítiteľné, ale zaznamenateľné	približne 1000 denne

- prípadné pozorovanie mesiaca (pozorovanie hviezd, keď strečko začína po tme...)
 - zbierku kameňov- skúšať ich tvrdosť (na skle), povedať, čo sa s čím dá robiť
 - dokumenty zo záplav na Slovensku
 - skúsiť „silu elektriny“ (jazykom sa dotknúť obidvoch koncov 4,5 V batérie- plochá batéria- TOTO NECH SI SKÚSI NAJPRV SÁM ANIMÁTOR!!!)
 - **reálne pokusy, oheň, finty s vodou... sú pre chalanov dosť prít'azlivé, sú nimi očarení... je dobré mať pripravených aspoň niekoľko⁷**
- **Činnosť:** jej cieľom je „simulovať“ prírodné živly formou súťaží, pričom sa výkony chalanov porovnávajú s „výkonmi“ prírody...
 - **vietor:** fúkaním presunúť nejaký predmet- tenisovú alebo pin- pongovú loptičku; fénom udržať vo vzduchu čím dlhšie pierko, loptičku, prejsť nejakú dráhu;
 - **čierna diera:** jeden „robí“ čiernu diery = má v rukách vysávač, ostatní sú „vesmírny prach“ = majú v rukách misku s papierikmi, alebo ich majú jemne prilepená na sebe, aj „čierna diera“ aj „prach“ majú zaviazané oči, úlohou „prachu“ je prísť k „diere“ a dotknúť sa jej, čím ju zneškodní a naopak úloha „diery“ je uloviť čím viac „prachu“ = strhnúť vysávačom čím viacej papierikov, celé to môže byť súťaž dvoch skupín (pričom vždy ide jeden proti jednému), alebo vylosovaných dvojíc; jedna dvojica môže mať 3 kolá...
 - **erózia & praveký rozbíjač:** treba kladivo a kamene rovnakej kvality a veľkosti (môže to byť napr. malý štrk, alebo rovnako veľké kusy tehly...); úlohou je rozbiť daný kusok kladivom na prach... ťažšia verzia: kladivo je na konci 1 m palice
 - **potopa** (valiaca sa voda, ktorá tlačí všetko pred sebou): sú dve skupiny (alebo dvojice), každá skupina má jednu napr. 1,5 l fľašu vody (alebo väčšiu), úlohou je presunúť nejaký predmet (nemôže byť príliš ťažký) pomocou prúdu vody vytekajúceho z fľaše z daného miesta na iné... ide samozrejme o čas... zaujímavé môže byť, keď každá skupina dostane tri a viac fliaš a môžu použiť všetky naraz... môžu sa spraviť prekážky (slalom), cieľom môže byť tiež prevalenie nejakej jednoduchej (papierovej) konštrukcie = simulácie zničenia hrádze (nakol'ko konštrukcia odoláva a voda v nej sa zbiera, vytvára sa napätie „kedy to praskne“)
 - ísť na **plavareň** (nutne musí byť zabezpečený niekto z dospelákov): vyskúšať si: beh vo vode, ponáranie sa, zažiť silu vody, ktorá ťa nepustí „len tak“
 - ísť s chalanmi do **kováčskej dielne**, alebo zohnať niekoho, kto by pred nimi zváral... (vidieť zozžeravené železo)
 - **Verbalizácia:** pomerne spontánne... výsledky sa zapíšu do tabuľky... dôležitý je moment porovnať výkony chalanov s výkonmi prírody (váha pierka a dĺžka udržania vo vzduchu so silou tornáda... ukážky svetových povodní...) → toto ich má priviesť k úžasu, k uvedomeniu si svojej „krehkosti“ a opatrnosti (možno poukázať na krehkosť ľudského tela, čo by sa stalo, keby spadol z 3 m... keby ho „ofúklo“ tornádo... chytila záplava...)
 - **Vysvetlenie:** hlbšie pochopenie slova „Stvoriteľ“, možno napísať na veľký papier, nech chalani spontánne napíšu, čo to v nich vyvoláva, aké pocity... aký je náš Boh, že stvoril také „silné“, „nespútané“, „divoké“ živly??? kto je to, keď také čosi vzniklo jediným jeho slovom, len povedal a bolo to????... **celý svet je Boží!!!** Boh tvorí všetko (vodu, oheň, vietor, zem), aby

malé	3-3,9	Dá sa pocítiť, ale bez spôsobených škôd	49 000
slabé	4-4,9	Cítiť trasenie vecí v domoch, bez významných škôd	6 000
stredné	5-5,9	Zle postavené budovy môžu spadnúť	800
silné	6-6,9	Veľké škody až na ploche 100 km ²	120
veľké	7-7,9	Veľké škody na veľkých oblastiach	18
veľmi veľké	8-8,9	Škody na niekoľko sto kilometroch	1

⁷ <http://triky.navod.cz/>

vytvoril raj pre človeka („*a videl, že to bolo dobré*“)- **v raji živly sú v harmónii!!!**... Boh je Pánom nad všetkým a preto **človek dostal rozum**, aby splnil svoju základnú misiu = dokázal toto všetko zvládnuť, aby vedel spoznať a použiť energiu skrytú v prírode, **aby vedel v raji žiť a prežiť a aby prežil aj raj (ŽI A NECHAJ ŽIŤ)**... no dostal aj slobodu z raja odísť, **človek je vždy mimo raja, keď nekoná podľa rozumu a podľa lásky**... vtedy ničí aj samotný raj (ničí prírodu) a vtedy príroda ničí jeho, nevie sa jej brániť, nevie odhaliť jej tajomstvá... vždy, keď človek nevie byť pokorný pred prírodou, „nabije si držku“, niekedy doplatí na to životom... na konkrétnom príklade ukázať „silu rozumu“ (nejaký objav- elektrina, penicilín, benzín, lietadlo...)... **silu a moc bez rozumu sa obrátia proti samotnému človeku** (vyrobenie zbrane na lov X zabitie človeka), urobí si tak zo života peklo... je dobré veľmi jednoducho ukázať dôležitosť školy – učenie sa znamená stávať sa schopným vytvárať „raj“, poznať „svet“, chápať jeho „finty“ a vedieť ich správne a dobre použiť... byť „správcom sveta“ sa nedá bez jeho poznania, **inak bude svet vládnuť nám, BEZ UČENIA A PRÁCE NA SEBE TO NEJDE!!!**

- **Úloha:** zistiť z čoho je zložený betón, ako sa vyrába sklo, ako sa vyrába oceľ, ako sa z vodnej energie vyrába elektrika, ako vzniká keramika... (každý môže mať svoju úlohu)
- **Škola modlitby:** každý dostane obrázok nejakej časti prírody (oheň, rieka, kvet, lesy, skala, sneh, ľad, dážď, púšť, pole, hviezda...) má poďakovať za to, čo skrze „toto“ dostávame, prípadne poprosiť o odpustenie ak sa mu zdá, že túto časť prírody ničíme...
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:** zhodnotenie, ako si plnia podmienky na výpravu...
- **Zhodnotenie stretnutia:** výsledky zapísať do tabuľky... treba ešte túto tému hlbšie rozviesť? uvedomili si chalani to, že ako muži majú vedieť chápať prírodu a chrániť svet, chrániť svojich blízkych? pochopili, ako s tým súvisí škola? Makajú na sebe (fyzické cvičenie???)

5. stretko- vstup medzi šelmy

- **Ciel:** toto stretko je pokračovaním minulého = jeho cieľom je zažiť a uvedomiť si hranice a možnosti svojej sily, pochopiť svoju „veľkosť“ a hranice v porovnaní so „šelmami“, zvieratami; čo nás odlišuje a čo nás spája??? ríša zvierat nám pomáha z iného pohľadu objaviť, čo sa skrýva v Bohu (jeho „sny, túžby, plány, zmysel pre silu, „divočinu“, dobrodružstvo“)
- **Úvod:** dnes objavíme aké si „zvíera“, čo sa v tebe skrýva... či by si prežil medzi šelmami, sám v džungli, *test o zvieratách* (podľa knihy „rekordy zvierat“), alebo krátka hra „lov na jeleňa“ = jeden je jeleň (dostáva 5 min. náskok a sáčok s cestovinou, napr. „rúrky“, kolienka), ide kam chce, ale musí za sebou zanechávať stopy (rozumej cestoviny) každé 2 metre; ostatní sú „svorka“... po 5 minútach ho „zavetrili“ a idú po ňom... na celú akciu dostávajú 15 minút... (časy sa prispôsobujú zložitosti terénu)
- **Činnosť: RING ZVIERAT** – výzva: „VSTÚP DO RINGU“; mať pripravené nejaké „zvieracie“ súťaž...
medzi „klasické“ radíme:
 - *boj krokodílov* = chalani sú „v postoji“ kliku, zeme sa dotýka iba jednou nohou, úlohou je druhého stiahnuť (potiahnuť za ruku, podraziť ruku...) tak, aby sa neudržal na rukách, nemôže sa ťahať za vlasy a pod.;
 - *boj kohútov* = chalani stoja oproti sebe na jednej nohe, rukou drží zdvihnutú nohu, voľnou rukou musí druhému stiahnuť čiapku z hlavy- „zraziť kohútí hrebienok“;
 - *boj opíc* = dvojica proti sebe, môžu sa pohybovať iba v určitom kruhu, za pás nohavíc im vzadu pripevníme šatku, úlohou je druhému šatku zobrať;

vyskúšať si niektoré oblasti fyzickej zdatnosti (šprint, výskok, beh s iným na chrbte) a potom to porovnať s výkonmi zvierat (šprint loviacej levice, výskok blchy, silu mravca vzhľadom na jeho vlastnú váhu)
- **Verbalizácia:** pomerne spontánne... výsledky sa zapíšu do tabuľky... dôležitý je moment porovnať výkony chalanov s výkonmi zvierat... v čom sa cítim silný? Kedy som sa naposledy cítil ako „frajer“, ktorý niečo zvládol, ktorý sa prejavil ako silný? Cítia sa druhí pri mne bezpečne? Kedy som „bezpečný“ a kedy „nebezpečný“?
- **Vysvetlenie:** čo v tebe vyvolávajú tieto zvieratá, aké pocity? (sú pripravené nejaké kartičky s pocitmi: rešpekt, strach, radosť, hnev, hlad, odpor, obdiv,); čo ma vystihuje z týchto zvierat, ktoré zvíera asi tak najviac? (slon, jaguár, anakonda, vól, vlk, orol, pyraňa, delfin, kocúr, komár, páv, slimák); **celý svet je Boží!!!** Ostávame v nemom úžase pred divokým, bojovným, veľmi rozmanitým svetom zvierat (je to tiež svet mocných stád, svoriek, ochrany a až po smrť idúcej starostlivosti o „mladých“, 1000 kilometrových pútí za vodou, za teplom), svet boja o život... svet, ktorý chcel Boh... **ON je jeho Pánom!!! TY SI SÚČASŤOU TOHTO SVETA!!! TY HO MÁŠ SPRAVOVAŤ!!! POZNÁŠ TENTO SVET???** Ako môže byť „slabý“ pánom nad „silným“? „Pomalý“ nad „rýchlym“? „Pohodlný“ nad „bojujúcim o život“? **Objav svoje vnútro!!! Svoje schopnosti, svoje možnosti!!! A daj do toho všetko!!!** Preto človek dostal rozum, aby dokázal toto všetko zvládnuť, aby vedel spoznať a použiť energiu skrytú v sebe a v prírode; svet zvierat nám odhaľuje tajomstvo nášho vnútra, lebo, keď chceme byť „lepší“ ako zvieratá musíme ich vedieť zvládnuť, musíme ich dobre pochopiť... a tak v sebe rozvíjať mnohé schopnosti...

Pri tejto téme sa môže načrtnúť aj dôležitosť neničenia prírody... príroda je tu pre nás, aby sme v nej mohli žiť, ak zničíme prírodu, zničíme seba, ak nebudeme v prírode a nebudeme ju poznávať,

nespoznáme dobre ani seba samých, bez prírody by sme nemali nič (jedlo, oblečenie, veci, domy... všetko je „z prírody“ aj keď musíme do toho vložiť náš rozum...)... možno spomenúť konkrétne postoje ničenia prírody (smeti, plyny, lámanie, zbytočné zabíjanie, trápenie zvierat...)- toto správny chalan nerobí, lebo vie, kto to všetko stvoril

- **Úloha:** dostanú papier formátu A5, na ktorom bude napísané: *Tri oblasti, v ktorých som dobrý...* toto vypracované donesú na ďalšie stretnutie, dôležité je, aby to dal podpísať otcovi (ak sa nedá, tak mame)
- **Škola modlitby:** chlapci sa môžu postupne po jednom verši pomodliť Žalm 8... alebo spontánne poďakovanie za dar života, zdravia, sily, schopností... za prírodu... za jej krásy... prosba o ochranu...
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:**
- **Zhodnotenie stretnutia:** výsledky zapísať do tabuľky, ako sú chalani zapálení pre prípravu na výpravu??? Je to pre nich motivácia cvičiť? Pomáhajú im jasne stanovené podmienky pracovať na sebe?

6. stretko- šéfovia sveta

- **Ciel:** poukázať na to, že aj nad mocou mocných je ešte niekto. „Nemal by si nado mnou nijakú moc, keby ti to nebolo dané zhora.“ Jn 19,11; tiež poukázať na to, že moc sa môže využiť na dobré, ale aj zneužiť
- **Úvod:** presunieme sa na vhodné miesto, napr. vonku pri kruhu, kde sa bude odohrávať voľba šéfa, potom bude prebiehať „výber šéfa stretka“, nakoľko je to dôležitá chvíľa, začína sa malým rituálom: každý si dá ruku na hrud' a na animátorovu výzvu bude každý odpovedať: „s mocou“:

A: „prišiel som“	všetci odpovedia:	„s mocou“
A: „chcem bojovať“	všetci odpovedia:	„s mocou“
A: „chcem vyhrať“	všetci odpovedia:	„s mocou“

- **Činnosť:** *šéf stretka* (20 -30 min) = počas dnešného stretka bude jeden z vás šéfom, bude mať svoje osobitné „kreslo“, nejaké kompetencie (udelí ich animátor podľa zváženia, napr. môže požiadať o ovievanie, o zaspievanie pesničky, o zopakovanie toho, čo povedal animátor, a vždy bude mať pri sebe colu a chipsy... šéfom sa stane ten, kto najlepšie spraví dané úlohy (vedomostné, na rýchlosť, zručnosť...); my ponúkame takýto boj o moc: vyznačí sa kruh a všetci sa doň postaví; úlohou každého je zdvihnúť niekoho druhého nad zem; ten, čo je zdvihnutý nad zem, že sa nijakou časťou tela nedotýka zeme, vypadáva z hry; nakoniec ostane jeden víťaz (môže sa urobiť viacero kôl), po hre sa uvedie „šéf“ do kresla a potom sa môže na 20-30 minút porozprávať o tom, čo- kto zažil, pričom „šéf“ do toho pridáva svoje „vstupy“
- **Verbalizácia:** aký bol náš šéf stretka? Využíval dobre svoje postavenie, alebo ho zneužíval? A čo mocní ľudia vo svete? Je moc, ktorú majú, správne používaná? A čo Boh, ktorého volajú Mocným? **A čo TY??? A Tvoje moc???**
- **Vysvetlenie:** animátor predloží niekoľko príbehov mocných ľudí⁸; môže to robiť tak, že príbeh nejakého mocného muža nedokončí a nechá chalanom hádať, ako sa to asi s dotyčným skončilo
 - dnes cítime, že mnohí prichádzajú k moci nečistou hrou (podvody, korupcia, klamstvo...), a preto aj moc zneužívajú iba pre seba, napriek tomu, že blízko nich môže byť človek v núdzi!!!
 - napriek tomu však existujú mocní ľudia, ktorí sa stali pre druhých darom. Moc ich nezamerala na seba, ale otvorila pre ľudí. Dnes je veľmi ťažké odhaliť podvody, usvedčiť vinníkov, ktorí sú často na popredných politických, manažérskych miestach. Posledným, kto v otázke moci má čo povedať, však je Boh.
 - Ako ty získavaš svoje postavenie a rešpekt? **Ty máš všetko na to, aby si bol „dobrý“, skutočne nepotrebuješ robiť „podfuky“!!! môžeš a máš byť „šéfom“ svojho malého sveta... sú totiž už teraz veci, ktoré závisia iba od Teba, nie je ešte riadenie *Národnej banky Slovenska* alebo *ministerské kreslo* ale je to Tvoj normálny deň, Tvoje úlohy, Tvoja izba, Tvoje vzťahy doma, so spolužiakmi... Tvoje schopnosti... Tvoje sny...**stávajú sa realitou???****
 - Boh Ti dáva silu, čas a schopnosti – ako to využívaš, **MÁŠ JEDINEČNÚ ŠANCU!!! a volá sa: AKCIA ŽIVOT**
 - včera, dnes a zajtra je v Tvojom obchode iba jediná vec: Tvoj vlastný život – čo urobíš s týmto vzácnym tovarom???
- **Úloha:** spýtať sa otca (alebo niekoho iného dospelého muža) na názor, čo si myslí o tých čo majú moc (na SR a vo svete...)

⁸ http://iformat.hnonline.sk/index.php?p=j00000_detail&article%5Bid%5D=22567155

- **Škola modlitby:** chalani stoja v kruhu, držia sa za ramená a modlia sa Otčenáš
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:** možno im ukázať výsledky súťaží, spraviť komentár, ohodnotiť jednotlivcov, vyzdvihnúť ich kvality...
- **Zhodnotenie stretnutia:** výsledky zapísať do tabuľky; moc je pre chalanov prítlačlivá až magická vec... pochopili, že sa môže skutočne realizovať len v rámci darovania sa?

7. stretko- výprava

- **Ciel':** výprava je vrchol celej etapy!!!; mali by maximálne zažiť „dotyk života“, „hranice svojich síl“, dať zo seba všetko; zažiť súdržnosť partie, vedieť sa skoordinať ako partia; naučiť sa premýšľať dopredu... zažiť výsledky svojho tréningu, uplatniť schopnosť riešiť rôzne úlohy, s ktorými sa stretli už počas etapy;
- **charakter výpravy:**
 - výprava do divočiny, na miesto, kde chlapci budú prvýkrát v živote, nemusí byť dlhá, ale o to viac v nej musí byť prvkov prekonávania prekážok, úloh- najmä fyzicky náročných
 - účasť na výprave musí byť zaslúžená- teda chalani už od začiatku vedia, že keď nesplnia jasne stanovené podmienky, nemôžu sa zúčastniť výpravy (návrh: musia spraviť daný počet klikov, počet zúčastnených stretiek, zistiť informácie napr. o nejakej lokalite, o historických miestach, prejsť za konkrétny čas nejaký úsek so zviazanými rukami a očami...; úlohy môžu byť vtipne skomplikované: napr. kliky s jablkom v ústach,)
- **Úvod:** rýchla sídlisková odkazovka („časované odkazy“ = k odkazu je možné sa dostať iba do určitého času, potom je už nedostupný napr. niekto odkaz strhne, „neprezradí slovo do telefónu“, *všetko závisí od typu úloh...*)
- **Priebeh:**
 - celá výprava môže byť „**záchrannou misiou**“, ktorá končí na mieste nazvanom „**útočisko**“ (toto miesto by malo byť suché, teplé, s pripraveným jedlom, s možnosťou prezliecť sa do suchého oblečenia, pekne vytvorené prostredie = tu by sa mala odohrať „**oslava života**“, zážitok partie, „pokecanie = vyrozprávanie sa zo zážitkov“, udelenie špeciálnych ocenení za celú etapu atď. ...);
 - na jej splnenie je **presne určený čas**;
 - na začiatku dostávajú mapu, na ktorej postupne zisťujú miesto „útočiska“ ale aj to, kde je ďalšia „veža“, ktorú treba „zneškodniť“
 - základnou úlohou je dostať sa do „nepriateľského tábora“, z ktorého majú „niečo“ alebo „niekoho“ oslobodiť, získať späť ukradnuté listiny, prachy... od momentu, kedy sa „začne“, majú chalani na zápästí špagátik s tromi drievkami = 3 životy, a tiež majú na hrudi číslo- na vrchnej časti oblečenia (toto číslo aj špagát na zápästí musia byť upevnené voľnejšie = aby mohli dobre dýchať a aby sa im neodkrvila ruka); celý čas sa nachádzajú na „strážnom“ území = sú „chytiteľní“ a preto „vyraditeľní“ = ak ich chytil strážca (na túto úlohu sa dajú prizvať otcovia alebo starší animátori), berie im život, ak im zbadá číslo majú trestné body- minúty (číslo si nemôžu zakrývať rukami, môžu sa napr. obrátiť k nemu chrbtom, alebo ľahnúť si na zem...) – moment stráženia územia dá celej výprave dosť „akčný“ charakter (môže byť súťaž o „neviditeľného špióna“ = ani raz zbadaný);
 - výprava má dve časti:
 1. prvá časť:
 - i. zameraná na „prežitie“ má trvať max. 5 hodín, tak, aby to bolo fyzicky dosť náročné (chalani majú byť „zničení“ ale nie „mŕtvi“), **výprava by sa mala konať za každého počasia!!!** (preto je dôležité mať „suché“ miesto); chalani sú oblečení tak, aby sa mohli úplne zašpiniť (ideálne je, keď sú zamaskovaní ako vojaci- aj na tvári...), s tým, že majú zo sebou jedno komplet náhradné oblečenie;
 - ii. dĺžka by mala byť zvolená tak, aby boli chalani nútení aj bežať, ak chcú všetko stihnúť v určenom čase... **čas je najdôležitejším kritériom hodnotenia úspešnosti výpravy**, ak to nestihnú osoby alebo veci, ktoré mali oslobodiť sú „zneškodnené“
 - iii. návrhy na úlohy: zneškodnenie „veží strážcov“ = „veža“ je presne ohraničené miesto v teréne, napr. čistinka, kruh lesa s priemerom 30 m, skala, posed, jaskyňa atď., zneškodnenie = splnenie úlohy napr. zostrelenie plechovic zo stromov;

spálenie 10 výstražných oznamov na stromoch; prieskum terénu - odpísanie si tajného textu, uloženého na viditeľnom mieste; založenie niekoľkých ohňov na vyhradenom území; prelezenie po lane vo vzduchu bez dotknutia sa nastražených predmetov (rozkolísané veci vo vzduchu); naplnenie vedra v priestoroch „veže“ atď.; dôležité je, že **veže sú strážené**, čo prakticky znamená, že aj jednoduché úlohy sú dosť náročné;

- iv. počas cesty do „útočiska“ musí 5- krát vybuchnúť bomba („bomba“ = najstarší zakričíslovo „bomba“ a začína počítať do 15... koho bude vidieť po uplynutí tohto času, stráca život)
- v. na „dobytych“ vežiach by mali postupne získať kód na vstup do „útočiska“

2. „oslava“ (viď vyššie)

- pozvánka na rituál... sám to musí zhodnotiť... chceš/nechceš??? Jasne povedané o čo pôjde, v čom sa chce rozhodnúť...
- **Vysvetlenie:** zhodnotenie ich snahy, ich rastu, nakoľko sa dostali po hranicu svojich síl, nakoľko dali do toho všetko, nakoľko môžu reálne vedieť, načo majú; „vložiť“ sa do niečoho, je základná požiadavka sebapoznávania... dať celkový spätný pohľad na celú etapu; „vyrozprávanie zážitkov“
- **Úloha:** po týchto stretnutiach by sa v nich malo zrodíť rozhodnutie pre prácu na sebe, pre rozvoj ich vnútornej ale aj telesnej sily; sami by mohli napísať žiadosť/prosbu o možnosť „pochovať“ svoju lenivosť a pohodlie a tým sa ne/rozhodnúť pre rituál... každý dostane obálku s čistým papierom a napíšu „žiadosť“ – toto sa oficiálne uloží...
- **Škola modlitby:** na papieroch napísané: STVORITEĽ, OTEC, MOC, LÁSKA; majú si vybrať, ktoré chcú a poďakovať za niečo alebo poprosiť
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:** súkromné odovzdanie prvej info o rituále
- **Zhodnotenie stretnutia:** pozrieť si ciele prvej etapy (súbor: prvá etapa- úvod)

Huizenga je ukázkový príklad podnikateľa. Bol schopný vytvárať veľmi úspešné podniky, nie jeden, ale hneď niekoľkokrát, znova a znova, vyhlásil James S. Turley, šéf spoločnosti Ernst & Young, ktorá súťaž Svetový podnikateľ roku organizovala. Huizengovo prvenstvo spomedzi 32 finalistov oznámili cez víkend v Monte Carle.

Huizenga je ojedinelý zjav v americkej podnikovej histórii - je jediný, kto je zodpovedný za šesť spoločností obchodovaných na newyorskej akciovej burze. Založil najväčšiu svetovú spoločnosť odpadového hospodárstva Waste Management, premenil malú sieť videopožičovní na zábavný gigant Blockbuster Entertainment a vytvoril prvú celoamerickú sieť predajcov automobilov AutoNation. Bol majiteľom troch profesionálnych športových klubov, pričom dva z nich sa dostali na národnú špičku.

Hold smetiarskemu remeslu

Huizenga začínal na troch "smetiarskych" trasách na južnej Floride. Založil firmu Southern Sanitation Services a ako vraví, rozširoval svoj biznis "staromódnym" spôsobom. "Chodil som od dverí k dverám a osobne sa predstavoval." Čoskoro sa firma mohla pýšiť štyridsiatimi nákladníkmi a v roku 1971 sa spojila s podobnou spoločnosťou v Chicagu. Vznikol podnik Waste Management. S jeho akciami sa obchodovalo na burze v New Yorku a Huizenga začal sa zameriavať na akvizície. Počas deviatich mesiacov skúpil 133 podnikov. O štyri roky neskôr sa Waste Management stal

medzinárodnou firmou a od roku 1981 je najväčším podnikom na spracovanie odpadu na svete. V roku 1983 Huizenga odišiel z firmy "do penzie". Neužíval si však "zaslúžený odpočinok". Začal skupovať servisné spoločnosti na južnej Floride - čistiarne, práčovne, firmy s fľaškovou vodou, na kosenie trávnikov, ochranu proti hmyzu i biznis s prenosnými toaletami. Pôsobili pod dáždnikom firmy Huizenga Holdings.

Zázrak menom Blockbuster

Súčasne však hľadal nové príležitosti. Priateľ ho požiadal, aby mu pomohol s lokálnou sieťou videopožičovní Blockbuster. Keď si Huizenga prezrel biznis plán, zistil, že nápad je skvelý. Stal sa šéfom firmy a začal raketovo prenikať na kľúčové trhy. Počas šiestich rokov otváral každých 17 hodín nový obchod. Navyše skúpil 100 video a hudobných obchodných reťazcov, ako aj produkčných a distribučných spoločností. Časopis Entertainment Weekly ho zaradil medzi desiatich najvplyvnejších ľudí v zábavnom priemysle. Huizenga pretvoril firmu s počiatočnou hodnotou sedem miliónov dolárov a 19 obchodmi na štvormiliardový podnik s viac ako 7 700 obchodmi v Spojených štátoch a ďalších 25 krajinách sveta. V roku 1994 predali Blockbuster spoločnosti Viacom.

Nové podniky, nové prvenstvá

Huizenga sa od Blockbusteru vrátil k Huizenga Holdings. Okrem toho kúpil Republic Waste Industries a postupne z neho urobil tretiu najväčšiu spoločnosť odpadového hospodárstva v Spojených štátoch.

V rovnakom čase rozbehol AutoNation, prvú celoštátnu sieť predajcov áut. Huizenga vypracoval stratégiu s jednotnou cenou, najal nekonvenčný manažment a vytvoril najväčšiu dílerskú sieť s 370 obchodnými zastúpeniami.

Nasledovala hotelová spoločnosť Extended Stay America, ktorú založil so spoločníkom. Už prvom roku predstihla svoje ciele a usadila sa vo vyše šesťdesiatich atraktívnych lokalitách. V roku 2004, keď spoločnosť predali, mala takmer 500 hotelov v 42 štátoch.

Lovec športových titulov

Huizenga sa angažuje aj v športe. Na Floride bol majiteľom troch profesionálnych tímov. Jeho Florida Marlins sa dobre držali v americkej bejzbalovej lige a vyhrali Svetový pohár. Huizengov rukopis má tiež úspech hokejového mužstva Florida Panthers. Na post trénera obsadil známeho Rogera Neislona a bol to vynikajúci ťah. Hneď v prvej sezóne v roku 1993 sa Panthers stali najúspešnejším nováčikom NHL a iba tesne sa neprebojovali do play-off. Zatiaľ najväčší úspech dosiahol klub v sezóne 1995-1996, keď sa prebojoval až finále play-off, kde ho porazilo až Colorado Avalanche. V súčasnosti Huizenga vlastní tím amerického futbalu Miami Dolphins.

Usmievavý miliardár

Porota ocenila najmä stálu povahu Huizengových úspechov a jeho úlohu priekopníka nových podnikateľských modelov. "Aj teraz, napriek jedinečne úspešnej kariére, sa dokáže nadehnúť svojou poslednou myšlienkou rovnako ako tou prvou," povedal predseda zboru porotcov Howard Stevenson.

Jednou z najdôležitejších Huizengových kvalít je schopnosť dať zákazníkom čo chcú priateľským a účinným spôsobom. Jeho majetok odhadol časopis Forbes v roku 2003 na 1,8 miliardy dolárov. Ale to na štýle Huizengovho manažmentu nič nezmenilo - podobá sa "dobrej staromódnej tvrdej práci s úsmevom". V kancelárii býva skoro ráno prvý a zvyčajne odchádza posledný. Prácu spája s uvoľnenou atmosférou so smiechom a žartovaním, ale pracuje sa ťažko a tak dlho, ako treba. Keď

kupuje nejakú z ďalších firiem na spracovanie či uskladňovanie odpadov, sadne za volant smetiarskeho auta, prejde celý rajón a pár dní hovorí s bývalými kolegami od smetiakov.

„PASTIER U SVOJHO OTCA“

- táto etapa, jej dynamika, úlohy, podnety sú úzko prepojené na Božie slovo:

„človek hľadá na výzor, ale Pán hľadá na srdce“

1 Sam 16,1-13:

¹ Pán povedal Samuelovi: „Dokedy ty budeš žialiť za Šaulom, hoci som ho ja zavrhol, aby nebol kráľom nad Izraelom? Naplň si roh olejom a choď! Posielam ťa k Betlehemčanovi Izaimu, lebo som si spomedzi jeho synov vyhliadol kráľa.“

² Samuel odpovedal: „Akože pôjdem? Keď to počuje Šaul, zabije ma.“ Pán povedal: „Vezmi si jalovicu zo stáda a povedz: „Prišiel som obetovať Pánovi.“ ³ Izaiho zavolaš na obeť a ja ti potom dám vedieť, čo máš robiť: pomažeš mi toho, ktorého ti označím.“ ⁴ Samuel urobil, čo mu rozkázal Pán, a išiel do Betlehema, kde mu starší mesta s obavami išli naproti a pýtali sa: „Je tvoj príchod pokojný?“ ⁵ Odpovedal: „Pokojný! Prišiel som obetovať Pánovi. Posväťte sa, pôjdete so mnou na obeť!“ Potom posvätil Izaiho a jeho synov a pozval ich na obeť.

⁶ Keď vkročil, videl Eliába a povedal si: „Isteže stojí pred Pánom jeho pomazaný.“ ⁷ Ale Pán povedal Samuelovi: „Nehľad' na jeho výzor a na výšku jeho postavy, lebo ho nepokladám za súdeho. Ved' (Pán nehľadá), ako hľadá človek. Lebo človek hľadá na výzor, ale Pán hľadá na srdce.“ ⁸ Nato Izai zavolať Abinadaba a priviedol ho pred Samuela. Ale povedal: „Ani tohto si nevyvolil Pán.“ ⁹ Izai priviedol Sarnu, ale povedal: „Ani tohto si nevyvolil Pán.“ ¹⁰ Potom Izai priviedol pred Samuela svojich sedem synov, ale Samuel povedal: „Pán si nevyvolil z týchto.“ ¹¹ Samuel sa spýtal Izaiho: „Sú to všetci mladíci?“ Odpovedal: „Ešte chýba najmenší, ten pasie ovce.“ Samuel povedal Izaimu: „Pošli poň a daj ho doviest' sem, lebo si nezasadneme, kým nepríde sem.“ ¹² Poslal poň a dal ho priviesť. Bol ryšavý, mal krásne oči a peknú postavu. A Pán povedal: „Vstaň, pomaž ho, lebo to je on!“ ¹³ Nato Samuel vzal roh s olejom a pomazal ho uprostred jeho bratov. A od toho dňa pôsobil na Dávida Pánov duch. Samuel potom vstal a odišiel do Rámy.

Niekoľko poznámok, ktoré tvoria širší rámec tejto etapy:

- Pán je „prvý“, ktorý koná, Pán hovorí, jeho Slovo tvorí niečo nové, zasahuje, posielá... (pred tým ako Pán prehovoril: Samuel oplakával zavrhnutie „ním“ pomazaného prvého kráľa; Dávid a otec Izai žijú normálny pastiersky život); povolanie je cesta, ktorá sa odvíja vďaka počúvaniu a uskutočňovaniu Božieho slova; Písmo to označuje slovami: *Pán povedal a Samuel urobil* (neskôr má rovnakú úlohu Samuel: *Samuel povedal Izaimu: „Pošli poň...“* a *Izai poslal poň a dal ho priviesť*); Boh je ten, ktorý dáva ponuku, úlohu, lebo verí človeku a vie, čo sa skrýva v jeho srdci a toto tvorí základ pre odpoveď človeka, bez tejto darovanej dôvery človek neobjaví svoje najhlbšie tajomstvá (Boh pozná naše srdce viac ako my sami)
- Samuel tu znázorňuje vzor animátora =
 - riskuje kvôli Slovu Pána svoj vlastný život (je to rovnaká situácia ako v 1 Kr 18,9.12.14.15, aj kráľovský úradník aj Samuel sú kvôli vernosti Božiemu slovu vystavení smrti, majú kráľovi oznámiť, že Boh, voči ktorému sa kráľ postavil, je stále živý a že je mocnejší ako kráľ, že s kráľom už nepočíta, že mu odoberie moc, postavenie, požehnanie, majú svedčiť pred kráľom, že Boh požehnáva koho chce, že moc sa nedá kúpiť ani násilím udržať), riskovať svoj život znamená, byť ochotný ho stratiť, **darovať ho úplne**
 - Samuel riskuje život pre nového kráľa, ktorého však ešte vôbec nepozná, je akoby jeho prvým tajným spojencom; život sa týmto nemení iba pre Dávida, ale aj pre Samuela; skrze Samuela, ktorý je citlivý na Boha prichádza do sveta „obyčajného“ pastiera Dávida Božie slovo, Boh **vedie Dávida skrze Samuela**, Božie slovo, ktoré Dávid ešte nepočuje sa pre neho stane „hmatateľným“ vďaka prorokovi, ktorý uskutočňuje Slovo (*Samuel urobil, čo mu rozkázal Pán*)
 - Samuel skrze Slovo vidí to, čo sa ešte neuskutočnilo, vie to, čo nevie ešte nikto, vidí viac, tento plán sa mu však nezjavuje hneď na začiatku, ale postupne („*potom ti dám vedieť, čo máš robiť*“), vďaka slovu **vidí v obyčajnom pastierovi kráľa** a hneď sa podľa toho aj k nemu správa;
 - Samuel je poslaný k otcovi, vďaka otcovej poslušnosti voči prorokovi sa Dávid stáva kráľom (otec, ktorý sa vie zriecť svojich predstáv)

- Izai predstavil Samuelovi **sedem** svojich synov („7“ je číslo plnosti = to najlepšie tu už bolo, už nie nič viac, čo by stálo za to); s Dávidom nikto nepočítal: ani jeho otec, ani bratia ← bol najmladším = u Židov nemal najmladší žiadne práva, žiadne dedičstvo, postavenie, bol sluhom ostaným; ale predsa (vďaka Samuelovej citlivosti na Božie slovo) sa požaduje, aby prišiel aj posledný syn, ktorý **chýba** (hoci otec nemal v úmysle ho predstaviť, jeho neprítomnosť by bola stratou), do ľudského kalkulovania vstupuje Boh, tam, kde sa človekovi zdá neprimeraná nejaká zvláštna úloha, Boh si kľudne povoláva a dáva svoju milosť; Boh totiž nehľadá na výzor, ale na srdce (srdce to nie je len to, kým človek naozaj teraz je, že každý má v sebe niečo pekné a dobré, srdce to ja aj to, kým sa človek môže stať, ak vsadí na niektoré hodnoty, ak žije podľa Božieho slova, srdce skrýva nielen tajomstvo prítomnosti ale aj budúcnosti)
- rozmer srdca: muž hodnotí viac úspešnosť svojho života cez skutky (výzor = silné ruky, inteligencia, vďaka nim je muž úspešný v práci, ziskava postavenie, majetok...); Boh však hovorí, že dôležité je hodnotiť úspešnosť svojho života, nie cez vonkajší úspech ale cez srdce = či, to čo muž vytvoril, je podľa Božieho plánu
- rozmer Dávidovej poslušnosti: Dávid pasie ovce = je tam, kde ho chce mať otec, dobre si plní svoje povinnosti, keby to flákal alebo bol niekde inde, ako mu povedal otec, tak by ho poslovia nenašli, práve tým, že sa naučil poslúchať v normálnych prácach, bol ochotný (tiež skrze poslušnosť otcovi) vrátiť sa späť a nechať sa pomazať; teda vďaka tomu, že bol dobrým synom, mohol nastúpiť na cestu stať sa kráľom (otcom národa); hoci bol najmladším, bol pripravený prijať pomazanie
- poslušnosť sa predstavuje ako cesta uskutočňovania Božieho plánu (autoritou je Boh, ktorý hovorí, jeho Slovo), vďaka poslušnosti sa uskutočňuje „nový svet“, Dávid dostáva Pánovho ducha (takto sa špeciálne pomenovávali ľudia, ktorí mali nejaké zvláštne postavenie napr. proroci, králi, tento „duch“ bol zárukou, že skrze takéhoto človeka hovorí Boh, že skrze neho Boh vedie svoj národ...); poslušnosť teda nie je len „musíš niečo spraviť, lebo som povedal“, ale je to dôvera, odovzdanosť niekomu, vďaka komu môžem žiť niečo pekné, zaujímavé, vďaka komu sa musím niekedy aj prekonať a robiť veci, na ktoré by som sa sám neodvážil, ale práve dôvera a poslanie (misia), ktorú mi ten druhý dáva, je pre mňa zárukou, že to mám spraviť
- poslušnosť je cestou vytvárania domova, **poslušnosť Ťa robí synom**, inak si iba „nezávislák“, nádenník u svojho otca, ktorý si za svoje dobré správanie kupuje rôzne výhody domova (alebo ich zlým správaním a nesplnením stanovených podmienok rodičov stráca) ako to bolo v podobenstve o márnoträtom synovi; bez poslušnosti Ťa nezaujímá samotný domov a otec ale iba Tvoje výhody; poslušnosť teda predpokladá dôveru, vnútorné presvedčenie, že ten druhý mi chce dobre (chlapec musí byť o tom presvedčený)...
- poslušnosť Ti dáva miesto kam patíš, skrze ňu sa cítiš byť spoluzodpovedný za domov
- je to čo pozdvihuje, nie poníža, dáva priestor rásť
- Dávid sa nemal zúčastniť obety, lebo nebol „posvätený“ (= nebol pripravený na rituál, nebol obmytý), tak ako boli „posvätení“ ostatní členovia rodiny; ale bol „pripravený“ srdcom; práve táto obeta **uprostred bratov a spolu s nimi** bola vvedením do pomazania
- spoločenstvo bratov sa stáva prvým priestorom (zatiaľ ešte neprežradeným verejnosti), kde sa uskutočňuje premena pastiera, kde sa začína jeho cesta; v tomto spoločenstve nejde o to, kto na čo má, ale ide o povolanie Bohom, je to spoločenstvo zidené na obete = to je čas, ktorý jasne patrí Bohu a v ktorom Boh koná svoje dielo (počas obety uzatvára Boh svoju zmluvu (napr. Abrahám...))
- „svätiteľ deň“ potom znamená opäť prežiť, pripomenúť si deň vyvolenia, vedieť sa tešiť z dobre vykonanej práce; bez niečoho, kde by sa chlapec (muž) vložil naplno, kde by zažil niečo so svojím Bohom, sa sviatočný deň stáva prázdny (slová liturgie nemajú prepojenie na normálny život)
- „svätiteľ deň“ sa dá iba v partii, je to moment, v ktorom sa zvýrazní a prežije nejaký pekný moment **spolu**, je to deň domova, čas v ktorom sa opäť zídu, stretnú

- hodnota domova- je miesto, kde sa dá prežiť, je to bezpečné miesto

Toto je niekoľko postrehov k Božiemu slovu o pomazaní Dávida. Pre náš itinerár by to mohlo znamenať:

veľký boj sa začína v skrytosti

- schopnosť prijať a splniť úlohy, ktorému dáva otec, animátor alebo niekto neznámy (predpokladá a rozvíja schopnosť prekonať vlastnú pohodlnosť a ochotu vyjsť zo svojho zaužívaného sveta)
- vedieť sa postarať o stádo, zvládnuť boj s „nepriateľom“ stáda: stádo umiera kvôli nebezpečným miestam (zlá potrava, voda), šelmám, počasiu (zima, horúčava); zablúdeniu ovce (rozvíja schopnosť premýšľať dopredu a myslieť aj na druhých)
 - *návrh aktivít:* rozlišovať nebezpečenstvo (objaviť nebezpečné miesta v okolí); odhaliť klamlivé informácie; pripraviť nejaký liek (čaj, masť) alebo vedieť niečo z prvej pomoci (čo pomáha na úpal, na tráviace problémy, na svalovicu...); hra: hľadanie zatúlanej ovce (na štýl vyber si svoj príbeh);
- schopnosť chlapca postarať sa sám o seba (rozvíja samostatnosť), v tomto nadväzujeme na predošlú etapu, v ktorej išlo o objavenie a prebudenie „sily“, teraz sa k tomu pridáva schopnosť vedieť sa „prebojovať“, zorientovať sa v nových situáciách; táto schopnosť sa rodí v atmosfére dôvery voči tomu, kto ho posielal do týchto nových situácií
 - *návrh aktivít:* konkrétne tajné misie- mať za niečo veľmi konkrétne zodpovednosť- nemusí to byť niečo veľmi náročné, ide o získanie pozitívnej skúsenosti: niečo zistiť o niekom zo stretka, poznať svoj „blízky svet“ – mapovačka (napr. s pomocou gps); zistiť ceny nejakej potraviny a prepočítať koľko musia za neho zaplatiť na mesiac (napr. mlieko, maslo, chlieb);
- je to čas skúšky, počas ktorého sa má osvedčiť, že môže odísť na dvor kráľa, že môže postúpiť vyššie; je to reálny vstup do samostatnosti
 - *návrh aktivít:* postarať sa sám o seba (týždeň si sám chystať desiatu, raňajky), vedieť uvariť jednoduché jedlo: čaj, zemiakové placky, hrnčekový koláč... ← vedieť spraviť nákup; vedieť zatĺkať klince; opraviť defekt na bicykli; naučiť brúsiť nôž; dať zistiť koľko stoja veci, ktoré mám na sebe alebo spraviť rozpočet jedného svojho dňa (prepočítať koľko na to museli rodičia robiť);
- nájsť momenty oslávania niečoho reálneho (dôležité je občas spraviť nejakú fotku alebo mať niečo konkrétne pred očami, aby bolo „čo pozerat“)

STRETKÁ PRVEJ ETAPY:

1. **stretko-** *nájdi svoje stádo*
2. **stretko-** *v zemi neznámej*
3. **stretko-** *hostiteľ na púšti*
4. **stretko-** *ubráň svoje stádo*
5. **stretko-** *za vodou života*
6. **stretko-** *práca*
7. **stretko-** *múdry stratég*
8. **stretko-** *návrat domov*

- návrh na hru na celú etapu: zbieranie „zlatákov“ (keďže hry počas stretiek budú viac individuálne, bude sa ich dať odmeniť), ktoré sa môžu priebežne použiť na nákup rôznych pastierskych vecí (použitelných najmä na záverečnej výprave) alebo priamo na záverečnej výprave

1. stretko- *nájdi svoje stádo*

- **Ciel:** vybrať sa v poslušnosti otcovi na miesto, ktoré ma má v skrytosti pripravovať na veľkú úlohu a zároveň tak objaviť miesto, ktoré je pre mňa pripravené a kam patrí.
- **Úvod:** prísť na stretko s rodostromom po generáciu prarodičov (generácia prarodičov bude mať 8 mien = rodičia babky a dedka z obidvoch strán, generácia starých rodičov, rodičov a jeho generácia bude mať aj súrodencov) body navyše môžu byť napr. za každú ďalšiu generáciu alebo za dátumy úmrtí alebo narodenia.
- **Činnosť:** hra na štýl „vyber si svoj príbeh“. Hrá sa tak, že na papieroch, ktoré sú očíslované a rozmiestnené na vyznačenom území sú časti príbehu. Vždy je možnosť vybrať si, na akom čísle budú pokračovať a potom ho hľadať. Kto príde ako prvý na koniec, ten vyhráva. Papiere musia byť rozmiestnené rovnomerne na ohraničenom území, lebo sa môže stať, že chalani pôjdu tou cestou, ktoré číslo ako prvé nájdú. Je nutné, aby si chalani príbeh čítali!!! A tiež je potrebné, aby si zapisovali čísla po ktorých išli!!! (animátor to môže nakoniec skontrolovať) Posledné číslo je vhodné trochu skryť, aby ho nenašli už na začiatku. Dôležité je vysvetliť pravidlo, že ak si chalan vyberie nejaké číslo a zapíše si ho na papier, musí hľadať to číslo aj keby cestou stretol to druhé číslo, ktoré si mohol vybrať (pokusenie nehľadať ďalej vybrané číslo je niekedy dosť silné ☺...)
- **Verbalizácia:** posledný môže povedať, kde sa zamotal; najlepší môže povedať či mal nejakú stratégiu, bolo ťažké hrať to presne podľa pravidiel?... zdalo sa vám to príliš náročné? stalo sa ti niekedy, že ťa otec o niečo poprosil, aby si spravil a tebe sa to zdalo veľmi ťažké, až nemožné? Ako si sa k tomu postavil? Podarilo sa ti to alebo nie? Ako tvoj otec zhodnotil výsledok, ktorý si dosiahol? Ako by si to zhodnotil ty – naučil si sa niečo, prekonal si sa, strápnil si sa, zo zásady robíš všetko naopak, ako ti povie otec...
- **Vysvetlenie:** Každý z vás očakával, že tak ako sme na začiatku vysvetlili pravidlá, tak bude aj hra spravená. Ale ako by si sa cítil, keby sme my sami niečo zmenili. Napríklad, že by neexistovalo posledné číslo, ale behali by ste stále dokolečka a dokolečka a ... a my by sme sa na vás dobre bavili. Všetci ste nám teda dôverovali, že to čo sme vám povedali, je pravda a že tá hra má nejaký zmysel. A preto ste sa do toho pustili. Poslúchli ste... Poslúchnuť niekedy znamená vydať sa na cestu, na ktorej sa môžem veľa naučiť, spoznať svoje sily a zažiť dobrodružstvo. Poslúchnuť svojho otca nemusí byť hneď proti mne. Môže byť pre mňa obohatením. Poslušnosť teda nie je len „musíš niečo spraviť, lebo som povedal“, ale je to dôvera, odovzdanosť niekomu, vďaka komu môžem žiť niečo pekné, zaujímavé, vďaka komu sa musím niekedy aj prekonať a robiť veci, na ktoré by som sa sám neodvážil, ale práve dôvera a poslanie (misia), ktorú mi ten druhý dáva, je pre mňa zárukou, že to mám spraviť. Poslušnosť je niečo, vďaka čomu nájdem miesto kam patrí. Ak by sa niekto z vás na to „vykašľal“, tak by sa nevrátil, ostal by mimo stretku. Ak by niekto „neposlúchol“ (= nerešpektoval) čas stretku, tak by tu nebol a nemohol by niečo zažiť... poslušnosť Ti dáva objaviť miesto, kam patríš.
- **Úloha:** zhodnotiť ako reagujem na nejakú „požiadavku“ rodičov. Aké slová prevažujú v mojich odpovediach: teraz nie, neskôr; nechce sa mi; daj pokoj; jasné, idem hneď; akurát teraz musíš niečo chcieť? nech to spraví XY, ja som to robil včera...
ako zvláštnu úlohu dostávajú prejavíť dôveru voči nejakej požiadavke rodičov a splniť ju
- **Škola modlitby:** V strede je zapálená sviečka. Každý má v ruke jednu zápalku. Po jednom si odpaľujú svoju zápalku od sviečky (keď jednému zhorí, ide ďalší) a kým tá horí majú predniesť modlitbu za svojho otca (alebo niekoho, komu dôverujú).

- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:**
- **Zhodnotenie stretnutia:** Dobrý výsledok tohto stretnutia veľmi závisí od osobného vzťahu každého chalanu k svojmu otcovi. Napriek tomu, môže byť aj pre tých, ktorých otec „nie je v rodine prítomný“, veľkým obohatením počuť o dobrom otcovi niekoho iného. Stretnutie by malo navodiť chalanov do novej etapy, kde si budú musieť pri spĺňaní úloh vystáčať sami so svojimi schopnosťami a vedomosťami, aby sa dobre pripravili na...

2. stretko- v zemi neznámej

- **Ciel:** získanie pozitívnej skúsenosti vlastnej schopnosti získavania informácií a orientácie; prijatie zodpovednosti za niečo na cudzom území
- **Úvod:** stretnutie môže byť niekde v pivnici, pri sviečke, aby sa navodila atmosféra tajomstva, tajnej misie, skúšky špiónov, dôležitosti osobnej zodpovednosti každého; dôležité je povedať chalanom niekoľko dôležitých zásad (napríklad aby najprv dobre porozmýšľali kým sa niekam rozbehnú; aby sa nebáli poprosiť druhých o pomoc, aby si uvedomili vážnosť toho, že každý je sám zodpovedný za svoje úlohy; že nie je dôležité byť prvým ale prekonať sa, urobiť čím viac; že sa nemôžu vzdať, aj keď sa im zdá, že im vôbec nejde), na úvod sa podá aj vysvetlenie celej aktivity (musí zahŕňať aspoň voľné prerozprávanie Dávidovej situácie, ideálne by bolo pozháňať obrázky okolia Betlehema);
- **Činnosť:** prieskumná špiónážna akcia po blízkom okolí (10 misií, dostanú mapu, na ktorej sú vyznačené miesta kam má ísť, pri každom mieste je číslo, k mape dostanú papier, kde je pri jednotlivých číslach aj konkrétny popis, čo tam má spraviť, zistiť; jedna úloha by mala byť „pracovná“ = niečo konkrétne spraviť, niekomu niečo pomôcť; aj úlohy, ktorých splnenie bude mať praktický význam- napr. budú sa dať porovnať ceny nejakej potraviny...); sú potrební ďalší pomocníci do terénu, ktorí zabezpečujú úlohu strážcov; každý ide sám; akčnosť sa získava tým, že je to celé na čas;
- **Verbalizácia:** dôležitá je atmosféra neporovnávania sa (dosiahne sa pozitívnym privítaním každého od animátora); ide o spontánne porozprávanie zážitkov; ktorá úloha bola najťažšia, najľahšia; animátor musí ohodnotiť každého; oceniť na každom čo najviac pozitívneho; zhodnotiť ťažkosti; za každú splnenú úlohu dostane peniaze (úlohy sa môžu rozdeliť do troch kategórií podľa toho, koľko chalanov danú úlohu splnilo, peňažný zisk sa potom udeľuje nasledovne: najviac za tie úlohy, ktoré splnilo najmenej chlapcov a najmenej peňazí za tie úlohy, ktoré splnilo najviac chalanov)
- **Vysvetlenie:** vo veku, keď sa väčšina vecí prežíva skrze partiu, keď sa chalan často za partiu skrýva, je dôležité dať mu priestor „ukázať sa“, vnímať individualitu, hodnotu každého (docenenie hodnoty jednotlivca); pri misii nejde len o „vyvolenie“ ale aj o konkrétnu schopnosť zrealizovať toto poslanie v konkrétnom prostredí, teda schopnosť rýchlo sa zorientovať, správne zareagovať; vedieť sa spýtať cudzieho človeka; vedieť si rýchlo zadeliť čas, rozmýšľať dopredu; toto si treba všimnúť!!!
muž je ten, ktorý je poslaný „podmaniť si svet“, ísť do neznámeho, zistiť, preskúmať (dá sa použiť príklad mnohých objaviteľov, moreplavcov); dnes sú muži často uväznení „doma“ „v krčme“ „v práci“, ale strácajú schopnosť vychádzať zo svojho „malého“ sveta (napr. pomôcť susedom, zavrieť obchod, firmu a ísť s deťmi von); tým, že prijali tieto misie, ukázali schopnosť ísť do neznámeho;
prijatť vec, o ktorej nevedeli, čo ich čaká; dá sa položiť otázka o ich budúcnosti: vieš Ty čo Ťa čaká zajtra?... Nieкто taký je; vie, kam Ťa posielala a prečo; vie, prečo Ti dáva teraz také úlohy, aké Ti dáva;
ak teraz nesplníš jednoduché úlohy, ktoré máš, nedostaneš sa na miesto, kde sa má z Teba stať nieкто veľký; poslušnosť má skutočne zmysel iba vtedy, ak je tu nieкто, kto ma vedie, kto „posiela“, lebo vie, že to bude pre mňa naozaj dobré, že miesto kam mám ísť, je miesto pre mňa požehnané;
vnímam, že Boh so mnou teraz počíta? Že má pre mňa nejakú úlohu? Bola pre teba poslušnosť niekedy výhodná???

rozmer Ježišovej poslušnosti: čo sme získali Ježišovou poslušnosťou? Dávid ani sám nevedel, čo všetko sa v ňom skrýva, ale dostal šancu a zodpovednosť, a využil ju naplno

- **Úloha:** pripraviť pre chalanov krátky príbeh nejakého „dobrodruha“, úlohou je ho prečítať; okrem toho dostanú ako úlohu premyslieť si jedlo, ktoré sa dá spraviť za 30 min a stojí max. 50,- Sk (pozri najbližšie stretko); za každý recept dostanú peniaze = kto viac donesie, ten viac získa
zistiť ceny nejakej potraviny a prepočítať koľko musia za ňu zaplatiť na mesiac (napr. mlieko, maslo, chlieb); alebo dať zistiť koľko stoja veci, ktoré mám na sebe alebo spraviť rozpočet jedného svojho dňa (prepočítať koľko na to museli rodičia robiť);
- **Škola modlitby:** vybrať krátke úryvky z Písma o tom, ako Ježiš poslúchal, čo Ježiš vnímal, že má robiť, že chce Jeho otec; o nejakej Ježišovej túžbe... a „premeniť“ ich na krátku Ježišovu modlitbu... chlapci čítajú jednotlivé krátke modlitby a takto sa pridávajú k Ježišovej modlitbe
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:**
- **Zhodnotenie stretnutia:** kto sa snažil svoj vlastný neúspech ospravedlniť „blbosťou“ úlohy? Kto prekonal sám seba a uvedomil si rozmer zodpovednosti za splnenie daných úloh?

3. stretko- *hostiteľ na púšti*⁹

- **Ciel:** naučiť sa pripraviť jednoduché jedlo a podeliť sa s ním (byť hostiteľom (a hosťom):)
- **Úvod:** pripraviť si spoločne miestnosť na slávnostné stolovanie
- **Činnosť:** pripraviť za určitý čas jedlo (dostanú nejaké peniaze, sami si majú vymyslieť jedlo, ktoré pripraví, kúpiť suroviny a uvariť/vyrobiť...) animátor môže pripraviť jednoduché recepty
- **Verbalizácia:** pri dobrom jedle a vzájomnom ponúkaní sa (prestretý stôl, sviečka, servítky, pohoda) sa môže zhodnotiť kto, čo pripravil, ako sa mu darilo atď.
- **Vysvetlenie:** je dôležité vedieť sa o seba postarať, stávať sa viac dospelým/samostatným; ale skutočne dospelý nie je ten, čo si vie zarobiť na chlieb, ale ten, čo sa vie podeliť s druhými... vie pohostiť druhého... tak sa prejavuje skutočná láska;
obraz hostiteľa a hosťa. Čo to bolo pre nomádov/beduínov byť hosťom a hostiteľom? Nomádi neprijímali niekoho za hosťa len tak. Ale ak už prijali niekoho za hosťa, v tej chvíli sa stal súčasťou ich domu. Nomádi sa pohybovali väčšinou na púšti alebo v stepi, ktorá je nebezpečná pre ľudí. Odohnať niekoho do svojich stanov, znamenalo často odsúdenie na smrť. Pretože keď jeden klan beduínov vidí niekoho utekať, prijmu ho medzi seba a nechajú ho vojsť do svojho stanu, ten človek je zachránený. Príslušníci iného klanu nemôžu bez nebezpečenstva smrti vstúpiť na územie iného klanu. Čiže prijať za hosťa znamená poskytnúť ochranu a pohostinstvo. Keď beduín niekoho prijme pod svoj stan, ponúkne mu jesť a piť a jeho hlavu pomaže voňavými masťami. Keď hostiteľ pomaže hosťovi hlavu, tak patrí do jeho rodu a pod jeho ochranu. Nepriatelia sa musia jednoznačne pripraviť na to, že ho bude brániť.
Boh nás pozýva všetkých na veľkú hostinu. Ježiš sa sám dáva za pokrm v chlebe a víne. Je to prejav jeho nekonečnej lásky.
- **Úloha:** pripraviť doma 1 x večeru pre celú rodinu (doniesť fotku na najbližšie stretko alebo nejaké iné „potvrdenie“)
stretnutie môže prelomiť čisto konzumný postoj k životu a chalani môžu nabráť úplne novú skúsenosť, ktorú ešte nezažili – viem sa postarať, podeliť, darovať. Ak sa im nebude dariť, môžu si uvedomiť, že samostatnosť je cesta, ktorá dačo vyžaduje. (Vďačnosť za maminu stravu?)
- **Škola modlitby:** na úvod sa každému chlapcovi trochu pomaže čelo (olivový olej, rastlinný olej) na znak toho, že vstúpili pod Božiu ochranu a prichádzajú na jeho hostinu... potom sa číta Ž 23 a zvýrazní sa v ňom piaty verš. „*Prestieraš mi stôl pred očami mojich protivníkov. Leješ mi olej na hlavu a kalich mi naplňaš až po okraj.*“ žalm sa môže čítať po veršoch.
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:**
- **Zhodnotenie stretnutia:**

⁹ Dôležité je mať premyslenú spiritualitu hostiteľa a hosťa. Patrí k centrálnym myšlienkam Sv. Písma a sám Ježiš sa stáva hostiteľom a zároveň pokrmom v eucharistii. (napr. Mk 14,22-23, Lk 9,10-17, Lk 14,15-24...)

4. stretko- ubráň svoje stádo

- **Ciel:** vnímať prítomnosť nebezpečenstva vo svojom okolí; vedieť sa mu reálne brániť a vedieť brániť aj druhých;
 - **Úvod:** príbeh o schovávaní židov počas nemeckej okupácie; o záchrane kňazov počas totality (knihy otca Ernesta Macáka, don Tita Zemana)
 - **Činnosť:** prechod údolím „smrti“ (každý z chalanov dostane nejaký počet papierikov- môže byť na nich obrázok ovečky- a dostanú miesto, kam ich majú prepraviť, ale nesmú ich zbadat' „strážcovia údolia“; alebo jeden je pastier, ostatní sú levy; pastier musí prejsť nejaký úsek po ulici, ale tak, aby ho šelmy netrafili (napr. papierovou guľou), pričom šelmy môžu byť schované za autami... je dôležité veľmi zdôrazniť to, že majú v rukách „život“ oviec; niečo veľmi vzácne, hodnotné; týmto sa hra stáva oveľa viac strategickou ako „bláznivou“ nejaká adrenalínová aktivita, pri ktorej môže pocítiť „nebezpečenstvo“ života (zlaňovanie; zostup do studne; splniť nejakú úlohu zo zaviazanými očami)
 - **Verbalizácia:** už si niekedy bol v nejakej nebezpečnej situácii? alebo v situácii, že si musel niekoho brániť? pocítil si niekedy skutočný strach? aké to bolo?
 - **Vysvetlenie:** na ceste samostatnosti a starostlivosti o stádo stretajú Dávida aj rôzne nebezpečenstvá (nebezpečenstvo je niečo, čo ohrozuje existenciu a prosperitu stáda, život Dávida; narúša pokoj a radosť...): „³⁴ Ale Dávid vravel Šaulovi: „Tvoj sluha bol u svojho otca pastierom oviec. A keď prišiel lev alebo medveď a uchytil ovcu zo stáda, ³⁵ vykročil som za ním, zrazil som ho a vytrhol som mu z pyska. Ak sa však postavil proti mne, chytil som ho za bradu, zrazil som ho a usmrtil“; čo by si ty urobil v takejto situácii? zdrhol by si? nechal otcove stádo? starať sa o niečo, znamená aj byť pripravený na boj, bojovať za niečo dôležité... si pripravený???
 - v prvom rade si to Dávid musel vybojovať vo svojom srdci: keby bol strachopud, tak by určite neostal, ale skryl by sa; Dávid ako pastier musí byť opatrný, obozretný; musí vedieť premýšľať dopredu a poznať „nebezpečné“ zóny pre svoje stádo; tiež musí vedieť rozlíšiť dobrú a škodlivú potravu;
 - v tomto pohľade sa ukazuje aj tajomstvo hriechu, hriech je vždy niečo, čo nás chce zničiť, alebo chce zničiť niečo, čo máme na starosti (napr. lenivosť ničí poriadok v izbe, primerané výsledky v škole; nadávanie ničí pokojné a priateľské vzťahy; nemoďlenie ničí dobrý vzťah s Bohom...); poslušnosť nás teda vždy vedie k nejakej zodpovednosti, ktorá vyžaduje schopnosť premýšľať dopredu a poznať nebezpečenstvá
- **Úloha:** každý chalan dostane papier s možnými „nebezpečenstvami“- mali by vyjadriť to, čo chalanov skutočne obklopuje a čo môže byť pre nich prekážkou v ich osobnom rozvoji, v ich vzťahoch... (napr. spolužiak podrazák; divná partia; vlastná lenivosť; prístup na internet; plná chladnička; cigarety; podnik blízko školy; počítačová hra; ...); každý si zaznačí tri najväčšie nebezpečenstvá a skúsi vedľa nich napísať, čo by mal spraviť, aby sa im vyhol;
 - **Škola modlitby:**
 - **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:** zistiť ako sa dá na púšti získať voda (wikipédia pomôže), prípadne ako ju na púšti možno nájsť.
 - **Zhodnotenie stretnutia:**

5. stretko- za vodou života

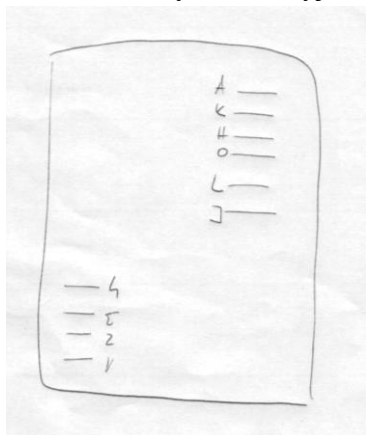
- **Cieľ:** zažiť vodu
- **Úvod:** predstaviť, čo zistili o získavaní vody na púšti. Animátor by mohol priniesť svoj „vodostroj“, ktorý si vopred pripravil a zbieral do neho vodu.
- **Činnosť:** stopovačka za vodou
Chalani majú za určitý čas prejsť úsek k vode. Je dosť dôležité, aby si ju animátor prispôbil možnostiam svojho prostredia a počtu chalanov. Preto nasledujúce návrhy majú byť len inšpiráciou...

Značenie cesty môže byť klasicky – krepový papier, kamene, šišky, šípky z konárikov, špagátom... alebo alternatívne spôsoby – cesta vyznačená pomocou peny na holenie, hrachom, odpadkami, pieskom, toaletákom, kahancami (bacha na požiar!)

Počas stopovačky by mali zažiť vodu v jej sile, užitočnosti, príjemnosti, schopnosti zahasit' smäd, schopnosti očistiť...

Počas celej cesty musia bežať s 2l fľašou plnou vody. A cesta by sa mala skončiť pri nejakom vodnom zdroji – potok, rieka, priehrada alebo aspoň vodovodný kohútik ;) Tu by vo vode mali nájsť poklad.

Šifra fľaša - na 2l fľaši je prilepený papier lepiacou páskou, tak aby sa nerozmočil. Na papieri sú vyznačené vodorovnou čiarou úrovne hladiny a vedľa nich je napísané písmeno. Písmená sú logicky podľa vyznačenej hladiny zapísané pod sebou. Keď sa fľaša otočí hore nohami, tak na tom istom papieri sú vyznačené vodorovnými čiarami iné úrovne hladiny. Vedľa nich sú čísla. Ich počet závisí od počtu písmen slova, ktoré si animátor zvolí ako heslo. Toto heslo sa môže potom použiť niekde počas hry. Šifra fľaša sa lúšti tak, že si chlapec naplní fľašu vodou po prvú úroveň hladiny pri číslach. Potom ju otočí hore nohami a zistí tak prvé písmeno zo slova, ktoré je heslom. Zistí to tak, že hladina vystúpi po niektorú vodorovnú čiaru, pri ktorej je písmeno. Potom odleje z fľaše po ďalšiu vodorovnú čiaru, ktorá určuje úroveň hladiny pri čísle dva a otočí fľašu hore nohami. Tak získa ďalšie písmeno atď. Samozrejme, tam, kde sú úrovne hladiny spolu s písmenami, je treba dať aj falošné písmená, aby si heslo len tak jednoducho neprečítal. Malo by to vyzerat' asi takto (viď obr.): (a mohlo by z toho vyjsť slovo „ahoj“)

Útok vodnými delami – po ceste by ich mohol niekto napadnúť prúdom z vodnej pištole. (závisí od počasia...)

Smäd - s vodou vo fľaši treba tak hospodáriť, aby nevypil celú po ceste, ale aby si odložil na úlohy. „Daj sa mi napit'!“ - po ceste by mohol prekvapivo stretnúť niekoho, kto by ho požiadal o trocha vody.

Cucni si! - pomocou hadičky vyčerpať vodu z nádoby („cucaním“ vytvoriť podtlak a držať koniec hadičky pod úrovňou hladiny) a na spodku nádoby získať odkaz.

Brod – úlohou je prejsť cez potok (po kameňoch alebo nejaká iná haluz) Ak nie je k dispozícii potok a mesto sa nechystá postaviť ani fontánu, môže animátor pripraviť brod cez blato...

Odkaz pod farbou – na papier sa perom alebo fixkou na alkoholovej báze napíše odkaz. Potom sa temperovou vodouriediteľnou farbou zatrie tento nápis tak, aby nepresvital (bacha, aby nepresvital ani zozadu). Úlohou chalanov bude zmyť temperovú farbu, aby si mohol prečítať odkaz. Musí to robiť opatrne, aby neroztrhol papier a aby nezošúchal nápis!!! (odporúčam animátorom, aby si to vopred vyskúšali...)

Voda hore dnom – na určitom úseku si musia z vlastnej fľaše napustiť vodu do pohára. Potom pohár prikryjú papierom a šikovne otočia hore dnom. Voda by z pohára nemala tiecť. Takto by mali s pohárom v ruke prejsť pár metrov...

S vodou sa dá robiť ešte kopec iných vecí, ale to už necháme na tvorivosti animátora a tiež na podmienkach prostredia, kde sa bude stopovačka odohrávať...

- **Verbalizácia:** Čo ma prekvapilo v súvislosti s vodou, keď som išiel po stanovištiach stopovačky? Čo všetko voda pre mňa znamená? Stretli ste sa s tým, že voda môže priniesť aj smrť? (keď je jej veľa alebo keď nie je...) Zažil si počas behu smäd a už si sa nemal čoho napiť? Až ten, čo zažije smäd, chápe, čo pre neho voda znamená. Akú veľkú časť ľudského tela tvorí voda? Dá sa bez vody existovať ako človek? (nie, iba ako sušienka...)

- **Vysvetlenie:** Voda pre Dávida na púšti je otázkou života a smrti. Prežiť sa dá len v oáze, kde je voda. V Ž 23 sa taká voda nazýva „tichou vodou“ (verš 2), kam pastier vodí napájať svoje stáda. Je to voda, ktorá dáva život. Voda ktorá predstavuje pre nomádov hojnosť. Tu sú zelené palmy a žijú tu zvieratá aj ľudia.

Oproti nim sú však aj zradné potoky - wadi a veľké vody. (Wadi sa mení na potok iba v období dažďa. (Jer 15,18; 1Kr 17,2-6) Tu v čase sucha nenájde človek vodu. Naopak, keď začne pršať, potok sa veľmi rýchlo naplní vodou a veľká voda potom ničí všetko, čo jej príde do cesty. (Mudr 18,5; Jer 51,55; Ž 77,20; Pies 8,7))

Ježiš je ten, čo nám dáva život. Dáva nám vodu života. (Zjv 21,6 a Jn 4,10-11) Každý z nás zakúsil na vlastnej koži niečo z toho, čo pre nás voda znamená. Voda nielenže je užitočná, ale symbolizuje život. Preto aj Ježiš nám chce dať úplne nový život? Život plný vody, plný života!!! Bez Boha sme totiž stále smädní, ale nič nezahasi ten smäd natrvalo. (dá sa ľahko poukázať na ich rovesníkov, v čom všetkom hľadajú uspokojenie a stále ho nenachádzajú natrvalo) Natrvalo ho zahasí iba vzťah s Bohom.

- **Úloha:**

- **Škola modlitby:** Počas modlitby všetci držia svoju prázdnu fľašu zo stopovačky v ruke. Fľaša predstavuje každého z nich. Animátor ich vyzve, aby každý sám rozmýšľal nad tým, čo pre neho voda znamenala a aby Bohu v duchu ďakoval za dar vody. Ak sa niektorému z nich zdá, že Boha s jeho vodou života vo svojom živote odmieta, môže na znak ľútosti svoju fľašu pokrčiť a odhodiť. Každý môže na záver dostať piť vodu z pohára.

- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:**

- **Zhodnotenie stretnutia:** stretko úplne závisí od toho, ako sa vydarí samotná stopovačka. Tiež bude veľmi závisieť od toho, ako chalani dokážu reflektovať „dotyk“ s vodou. Veľmi by bolo vhodné, ak by dokázali prejsť od všedného, banálneho pohľadu na vodu, k jej dôležitosti pre život (vážim si ju) a k jej symbolickosti.

6. stretko- práca

- **Ciel:** „kontakt“ s reálnou prácou
- **Úvod:** stretnutie sa na vopred dohodnutom mieste, aby sa presunom na pracovisko nestrácal zbytočne čas; dôležité je mať dohodnuté s nejakým dospelým prácu na cca. 1 hod (táto osoba môže byť chlapcom známa, ale musia mať pred ním rešpekt); skôr ako príde „dospelák“, vysvetlí sa, že dnes sa bude pracovať, kto nechce, nech radšej odíde;
- **Činnosť:** práca (žeby?); dôležité, aby ju uviedol nejaký dospelý, u koho budú pracovať; aby to vnímali ako niečo seriózne (dá sa s ním dohodnúť aj nejaký spôsob odmeny); a ako prejav jeho dôvery, že im čosi zveruje (hoci to nemusí byť náročné); chalani
- **Verbalizácia:** na konci spoločné posedenie „pri klobáske“
- **Vysvetlenie:** niekedy stačí povedať „áno“, „idem do toho“ a zrazu zistíš, že aj Ty si schopný spraviť niečo „normálne“, „užitočné“; v každom z nás sa skrýva sila a schopnosť vytvárať a pretvárať svet okolo nás; ale má to niekoľko podmienok, jednou z nich je, že prijmeš svoj život ako možnosť niečo spraviť, že si ho nenecháš iba pre seba; nevedel si, čo budeme robiť a predsa si ostal; dôveroval si, že ti nedám nejakú robotu, ktorá Ťa položí, ale že to bude niečo zaujímavé a osožné; niečo, čo keď spraviš budeš mať pocit z dobre vykonanej práce...
- **Úloha:** môže byť voľné porozprávanie o tom, čo koho baví robiť, čo by chcel robiť, čo vie spraviť, či už niečo vyrobil...
- **Škola modlitby:**
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:** zistiť, kde sú najbližšie vojenské základne, koľko je v nich asi vojakov, aká technika
- **Zhodnotenie stretnutia:**

7. stretko- múdry stratég

- **Cieľ:** rozvíjať schopnosť taktizovať a organizovať – prosieť o dar múdrosti
- **Úvod:** porozprávať sa o tom, čo zistili. Aké má Slovensko vojsko? V čom sme dobrí?
- **Činnosť:** môže to byť nejaká strategická hra typu carcassone, osadníci, maršál a vlajka, expanzia...

My navrhujeme takúto strategickú hru – každý nech si ju ešte sám dopracuje:

Na papier formátu A3 sa nakreslí sieť šesťuholníkov. Tu sú podľa ľubovôle nakreslené lesy, polia, rieky alebo jazerá. To bude hrací plán. Na hracom pláne si každý hráč (6 hráčov) určí jeden štvorček za svoju základňu. Na základni má každý tri pešie jednotky. Okrem základní sú na hracom pláne vyznačené miesta s otáznikom (?). Keď hráč vstúpi svojou jednotkou na toto pole, dostane nejakú špeciálnu úlohu od animátora a tak môže získať body navyše. (hráči si počet bodov, ktoré môžu získať, určia sami)

Určí sa poradie v akom pôjdu hráči. Prvý hráč má dve možnosti. Buď sa posunie s nejakou jednotkou o dve políčka ľubovoľným smerom, alebo sa posunie o jedno políčko a zaútočí na nepriateľskú jednotku či základňu. Cieľom hry je dobyť čím viac cudzích základní. Okrem toho, hráč vždy počas svojho ťahu hádže kockou a tak zbiera body. Tie sa stále sčítavajú a za body si môže nakupovať jednotlivé jednotky – vždy keď na neho vyjde ťah. Môže si ich rozmiestniť na políčka, kde už má nejaké jednotky alebo priamo na základňu.

Ako prebieha boj? Každá jednotka má svoj útočný/obranný koeficient. Číže u toho, čo zaútočil sa spočíta útočný koeficient všetkých jednotiek a u obrancu obranný. Podľa rozdielu koeficientov útočníka a obrancu sa nakoniec určí, kto vyhral a koľko jednotiek mu ostalo. Ak mu má nejaká jednotka ostať, musí byť rozdiel koeficientov taký, aby číslo bolo väčšie alebo rovné ako koeficient najslabšej jednotky.

Pozor! Aj oblasť v akej sa bojuje je dôležitá! Ak sa bojuje na poli, koeficienty sa nemenia. Ak v lese, tak obrana má ku koeficientu každej jednotky plus jeden a útočník mínus jeden. A ak sa bojuje na vode, tak, obrana má mínus jeden a útok plus jeden.

(praktický príklad boja: útočník má troch pešiakov, jedno delo a jeden tank. Číže koeficienty $3 \text{ pešiakov} \times 2 + 1 \text{ delo} \times 4 + 1 \text{ tank} \times 6 = 16$. Lenže boj sa odohráva v lese. Každý koeficient sa mu zníži o jeden. To znamená: $3 \text{ pešiakov} \times 1 + 1 \text{ delo} \times 3 + 1 \text{ tank} \times 5 = 11$. Obranca má 6 pešiakov a 3 delá. Číže $6 \text{ pešiakov} \times 3 + 3 \text{ delá} \times 3 = 27$. Lenže, keďže sa boj odohráva v lese, každá jednotka má koeficient plus jeden a tak: $6 \text{ pešiakov} \times 4 + 3 \text{ delá} \times 4 = 36$. Rozdiel koeficientov je teda $36 - 11 = 25$. Vyhral obranca a zostalo mu buď šesť pešiakov -25: 4 je šesť a jedna zostala. Alebo tri delá. O tom sám rozhoduje.)

Jednotky:	útok/obrana	cena
Pešiak	2/3	1 bod
Delo	4/3	2 body
Tank	6/4	3 body
Lietadlo	8/9	6 bodov

Jednotky si treba vyrobiť z tvrdého papiera a poznačovať pešiak, delo, tank a lietadlo.

Boj v rôznych oblastiach hracieho plánu:

Lesy +1 obrana / -1 útok

Polia koeficienty sa nemenia

Voda +1 útok / -1 obrana

- **Verbalizácia:** Skupina môže spontánne zhodnotiť aké momenty boli počas hry zlomové. Kto vyhral a prečo? Akú taktiku zvolil? Mal kus šťastia? Podvádzal niekto? Nemala by chýbať malá odmena pre víťaza...
- **Vysvetlenie:** Dávid má svoju prvú veľkú/malú úlohu – postarať sa o stáda svojho otca. Musí byť šikovný, dobre poznať prostredie, starostlivosť o stáda, vedieť sa dobre orientovať a rýchlo rozhodovať.
Jednoducho povedané – chápe zákony života a vie sa v nich orientovať. Tieto zákony života dáva Boh a iba on nám môže dať múdrosť chápať ich. Ale to nestačí. Je potrebné, aby sme hrali férovú hru. Aby sme kvôli zisku (víťazstvu) neublížili niekomu druhému. (Nejsť cez mŕtvolu!)
- **Úloha:**
- **Škola modlitby:** *Šalamúnova prosba o múdrosť.*¹⁰ Po jednom chlapci vstupujú do kaplnky/kostola (ak to nie je možné, tak treba vytvoriť malý oltárik). Tu si kľaknú/ľahnú pred oltár. Animátor im vopred povie, že tu si môžu od Boha prosiť o čo chcú (a môže im dať pomodliť sa úryvok zo Šalamúnovej modlitby z poznámky pod čiarou).
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:**
- **Zhodnotenie stretnutia:** Stretnutie môže byť previerkou schopností myslieť strategicky. Animátor by mal vedieť vhodne zhodnotiť jednotlivé správanie chalanov. Tých, ktorí podceňujú rozmer praktického poznania a orientovania sa (vo svete), povzbudiť k väčšiemu realizmu lásky, ku ktorej nás povzbudzuje Boh. Naopak, tých, ktorí si myslia, že len svojou šikovnosťou dokážu všetkých potopiť, treba povzbudiť k tomu, aby vedeli vidieť okolo seba aj „slabších“, ktorí sú Božími miláčikmi. Vďačnosť za svoju šikovnosť Bohu.

¹⁰ „V Gabaone sa Pán v noci vo sne zjavil Šalamúnovi a Boh povedal: "Žiadaj si, čo ti mám dať!" Šalamún odpovedal: "Ty si môjmu otcovi Dávidovi preukázal veľkú priazeň, pretože kráčaš pred tebou verne, spravodlivo a so srdcom obráteným k tebe. A túto priazeň si mu zachoval, veď si mu dal syna, ktorý sedí na jeho tróne, ako je tomu dnes. Teraz však, Pane, môj Bože, ty si ustanovil svojho sluhu za kráľa namiesto môjho otca Dávida. Ale ja som malý chlapec, neviem, čo si počať. A pritom stojí tvoj sluh uprostred tvojho ľudu, ktorý si si vyvolil, ľudu početného, ktorý pre množstvo nemožno spočítať ani odhadnúť. Daj teda svojmu sluhovi srdce pozorné, aby spravoval tvoj ľud a rozlišoval medzi dobrým a zlým. Veď ktože by (ináč) mohol spravovať tento tvoj početný ľud?" Pánovi sa páčilo, že si Šalamún žiadal túto vec. Preto mu Boh povedal: "Pretože si si žiadal túto vec a nežiadal si si dlhý vek, ani si si nežiadal bohatstvo, ani si nežiadal život svojich nepriateľov, ale si si žiadal chápanosť, aby si pochopil právo, urobím ti podľa žiadosti: Hľa, dám ti srdce múdre a chápané, takže tebe podobného nebolo pred tebou a takého, ako si ty, nebude ani po tebe. Ale dám ti aj to, čo si nežiadal, aj bohatstvo, aj slávu, takže ti po všetky tvoje dni nebude podobného medzi kráľmi. A ak zachovaním mojich ustanovení a mojich príkazov budeš kráčať po mojich cestách, ako kráčaš tvoj otec Dávid, dám ti (aj) dlhý vek." 1Kr 3,5-14

stretko- návrat domov

- **Cieľ:**
- **Úvod:**
- **Činnosť:**
- **Vysvetlenie:**
- **Verbalizácia:**
- **Úloha:**
- **Škola modlitby:**
- **Naladenie chlapcov na nasledujúce stretnutie:**
- **Zhodnotenie stretnutia:**